

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

ไทย

تايلندي

مَا لَا يَسَعُ الْمُسْلِمَ جَهْلُهُ

สิ่งที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน ต้องเรียนรู้

คณะกรรมการวิชาการ
สังกัดสำนักงานกิจการศาสนา ณ
มัสยิดอัลหะรอมและมัสยิดอันนะบะวีย์

مَا لَا يَسَعُ الْمُسْلِمَ جَهْلُهُ

สิ่งที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคนต้องเรียนรู้

اللَّجْنَةُ الْعِلْمِيَّةُ

بِرئاسة الشُّؤْنِ الدِّيْنِيَّةِ بِالمَسْجِدِ الحَرَامِ وَالمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ

คณะกรรมการวิชาการ

สังกัดสำนักงานกิจการศาสนา

ณ มัสยิดอัลหะรอมและมัสยิดอันนะบะวี

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

สิ่งที่จะต้องจำสำหรับมุสลิมทุกคนต้องเรียนรู้

คำนำ

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก พรอันประเสริฐและความสันติสุขจงมีแก่ท่านผู้ถูกส่งมาเป็นความเมตตาแก่สากลโลก แต่วงศ์วานของท่านและบรรดาเสาะหาบะฮ์ของท่าน ตลอดจนบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่าน และดำเนินตามการชี้แนะของท่านจนถึงวันแห่งการตอบแทน เราออกกล่าวว่า:

นี่เป็นบทความสั้นๆ ที่ได้รวบรวมสิ่งสำคัญที่สุดที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้ในเรื่องอะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) การอิบาดะฮ์ และมุอามะละฮ์ (การปฏิบัติต่อกันและธุรกรรมต่างๆ) ซึ่งเราได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้มาเยี่ยมสองมัสยิดอันศักดิ์สิทธิ์ (มัสยิดอัล-หะรอมและมัสยิดนบี) ทั้งชายและหญิง เพื่อให้พวกเขามีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องของศาสนาของตน โดยเราขอวิงวอนต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงเอื้ออาริ ผู้ทรงประทาน ให้พระองค์ทรงทำให้บทความนี้เกิดประโยชน์ ทรงทำให้มันเป็นที่ดีงาม และบริสุทธิ์เพื่อพระองค์เท่านั้น แท้จริงพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีที่สุดที่ถูกวินวอน และทรงเป็นผู้ประเสริฐที่สุดที่เรามุ่งหวัง

คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ โดยสำนักกิจการศาสนาแห่งมัสยิดหะรอมและมัสยิดนบี ***

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

บทที่หนึ่ง

สิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลักการเชื่อมั่น

ข้อที่หนึ่ง: ความหมายของอิสลามและหลักการอิสลามห้า

ประการ

อิสลาม คือ การยอมจำนนต่ออัลลอฮ์ด้วยการให้เอกภาพต่อพระองค์ ยอมจำนนต่อพระองค์โดยการเชื่อฟัง และบริสุทธิ์จากการตั้งภาคีและบรรดาผู้ตั้งภาคี

และหลักการมี 5 ประการ ดังนี้:

ประการแรก: การกล่าวปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพบูชานอกจากอัลลอฮ์ และมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์.

ข้อที่สอง: คำร้องการละหมาด

ประการที่สาม: การจ่ายซะกาต

ประการที่สี่: การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน

ประการที่ห้า: ประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลลาฮิลฮะรอม สำหรับผู้ที่มีความสามารถ

ความสำคัญของเตาฮีด:

จงรู้ไว้ว่า แท้จริงอัลลอฮ์ ผู้ทรงเกียรติยิ่ง ทรงสร้างมวลสรรพสิ่งขึ้นมาเพื่อการอิบาดะฮ์ต่อพระองค์และไม่ตั้งภาคีต่อพระองค์ อัลลอฮ์

ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾﴾

และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อการพกักดี
ต่อข้า [ซูเราะฮ์ อัซซารียาต : 56]^๔ และการเคารพอบาอะฮ์นี้ ไม่อาจ
รู้จักได้ นอกจากด้วยความรู้เท่านั้น ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ

يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٩﴾

ฉะนั้นพึงรู้เถิดว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่ถูกกราบไหว้โดยเที่ยงแท้)
นอกจากอัลลอฮ์และจงขอร้องโทษต่อความผิดเพื่อตัวเจ้าและเพื่อ
บรรดาผู้ศรัทธาหญิง และอัลลอฮ์ทรงรู้ดียิ่งถึงพฤติกรรมของพวกเจ้า
และที่พำนักของพวกเจ้า (มุหัมมัด : 19) ดังนั้น จึงเริ่มต้นด้วยความรู้
ก่อนการพูดและการกระทำ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับมุสลิมที่
จะต้องเรียนรู้ คือเรื่อง 'เตาฮีด' (การให้อเอกภาพแต่อัลลอฮ์) ผู้ทรง
เกรียงไกรและทรงสูงส่ง เพราะสิ่งนี้คือรากฐานและแก่นของศาสนา
และศาสนาจะไม่ตั้งมั่นได้เว้นแต่ด้วยอึดเตาฮีด (การให้อเอกภาพ
ต่ออัลลอฮ์) และสิ่งนี้คือหน้าที่ประการแรกสำหรับมุสลิม และเป็น
หน้าที่ประการสุดท้ายด้วย และเตาฮีด (การให้อเอกภาพ) คือหลักแรก
จากบรรดาเสาหลักของอิสลามที่มุสลิมทุกคนจำเป็นต้องรู้และปฏิบัติ
ตาม และเสาหลักเหล่านั้นมีอยู่ห้าประการ ดังที่มีรายงานในหะดีษของ
อับดุลลอฮ์ บิน อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า กล่าววว่า: โดยฉันได้ยินท่าน

เราะซูลลลอฮ์ คือลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล ได้กล่าวไว้ว่า :

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ».

“อิสลามนั้นถูกสร้างบนหลักการห้าประการนั้นคือ การปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลลอฮ์ และมุหัมมัดนั้นคือเราะซูลของอัลลลอฮ์ การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด การจ่ายซะกาต การประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลลาฮ์ และการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน”¹.

ดังนั้นมุสลิมจำเป็นต้องเรียนรู้ความหมายของเอกภาพ ซึ่งก็คือ การให้เอกภาพต่ออัลลลอฮ์โดยการเคารพภักดีต่อพระองค์เพียงผู้เดียว ฉะนั้นอย่าได้ตั้งผู้ใดเป็นภาคีร่วมกับพระองค์ในการเคารพภักดีต่อพระองค์ ไม่ใช่มะลาอิกะฮ์ผู้ใกล้ชิด และไม่ใช่ชนบีผู้ถูกส่งมา

ความหมายของคำปฏิญาณ "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพบูชานอกจากอัลลลอฮ์":

คือ การที่บ่าวยืนย่นและยอมรับด้วยความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ ว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพสักการะอย่างแท้จริงนอกจากอัลลลอฮ์ ตะอาลา จึงเคารพสักการะอัลลลอฮ์เพียงผู้เดียว และอุทิศการอิบาดะฮ์ทุกประเภทแด่พระองค์ ได้แก่ การขอวิงวอน ความเกรงกลัว ความหวัง การมอบหมายต่อพระองค์ และอื่น ๆ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (8)

และการกล่าวชะฮาดะฮ์ (คำปฏิญาณ) จะไม่สมบูรณ์ นอกจากด้วยหลักสองข้อ:

ประการแรก: การปฏิเสธการเป็นพระเจ้าและการเคารพภักดีต่อทุกสิ่งนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น จากทุกสิ่งที่ถูกตั้งเป็นภาคีทั้งหลาย บรรดาเทพเจ้า หรือบรรดาภูมิจิต

ประการที่สอง: การยืนยันถึงความเป็นพระเจ้า (อูลูฮียะฮ์) และการเคารพสักการะที่แท้จริงต่ออัลลอฮ์ เพียงผู้เดียว มิใช่แก่สิ่งอื่นใด นอกจากพระองค์ อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...}

และโดยแน่นอน เราได้ส่งร่อซูลมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญญัติว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์ และจงหลีกเลี่ยงให้ห่างจากพวกเจ็ด ... [อัน-นะหฺลฺ : 36]

ส่วนเงื่อนไขของ (ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์) นั้นมีดังนี้:

หนึ่ง: ความรู้ที่ขจัดความไม่รู้

ลำดับที่สอง: ความเชื่อมั่นที่ขจัดความสงสัย

ประการที่สาม: ความอิกลาศ (ความบริสุทธิ์ใจ) ที่มุ่งเพื่อเอกองค์อัลลอฮ์เท่านั้น ที่จัดการมีภาคี

ประการที่สี่: ความสัตย์จริงที่ขจัดกักับการโกหก

ลำดับที่ห้า: ความรักที่ไม่อาจอยู่ร่วมกับความเกลียดชัง

ประการที่หก: การยอมจำนนที่ลบล้างการละทิ้ง

ลำดับที่เจ็ด: การยอมรับที่จัดการปฏิเสธ

ประการที่แปด: การปฏิเสธในสิ่งที่ถูกสักการะอื่นจากอัลลอฮ์ ตะอาลา และเงื่อนไขเหล่านี้จำเป็นต้องปฏิบัติตาม ซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมมันไว้ในโครงกาพย์สองบทดังนี้

ความรู้และความเชื่อมั่นที่แน่นแฟ้น พร้อมทั้งความบริสุทธิ์ใจและความสัตย์จริงของท่าน ร่วมกับความรัก การขอมัจนและการปฏิบัติตาม และการยอมรับต่อสิ่งนั้น

และประการที่แปดนั้นคือการปฏิเสธจากเจ้า ที่มีต่อสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์ ซึ่งถูกยกให้เป็นพระเจ้า (โดยไม่ชอบธรรม)

และการทำให้คำปฏิญาณ (ชะฮาดะฮ์) เป็นจริงนั้น คือการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคี และบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์เพียงผู้เดียวเท่านั้นในการอิบาดะฮ์ ดังนั้น จะต้องวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์เท่านั้น จะต้องมอบหมายต่ออัลลอฮ์เท่านั้น จะต้องหวังในการตอบแทนจากพระองค์เท่านั้น จะต้องละหมาดเพื่ออัลลอฮ์เท่านั้น และจะต้องเชือดสัตว์เพื่ออัลลอฮ์ ตะอาลา เท่านั้น

สิ่งที่บางคนกระทำ ไม่ว่าจะเป็นการเดินรอบ ๆ หลุมฝังศพ การวิงวอนขอความช่วยเหลือจากผู้ที่อยู่ในนั้น และการวิงวอนขอต่อพวกเขาอื่นจากอัลลอฮ์ นั้นถือเป็นการตั้งภาคีในการเคารพภักดี ดังนั้นจำเป็นต้องระวังจากสิ่งดังกล่าวและตัดเตือนให้ระวังจากสิ่งดังกล่าว เพราะว่าสิ่งนี้เป็นประเภทเดียวกับสิ่งที่บรรดาผู้ตั้งภาคีปฏิบัติ คือการบูชารูปเคารพ หิน และต้นไม้ แทนอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง และนั่นก็คือการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์

ซึ่งอัลลอฮ์ได้ประทานบรรดาคัมภีร์ลงมาและทรงส่งบรรดาศาสนทูตของพระองค์มาเพื่อเตือนจากการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์และห้ามจากมัน

ความหมายของคำปฏิญาณ "มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์":

ปฏิบัติตามท่านในสิ่งที่ท่านสั่ง และเชื่อมั่นในสิ่งที่ท่านบอก และออกห่างจากสิ่งที่ท่านห้ามปราม และห้ามปฏิบัติศาสนากิจเว้นแต่ในสิ่งที่ท่านบัญญัติเท่านั้น ดังนั้น มุสลิมยืนยันว่า มุฮัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ อัล-กุเราะซี อัล-ฮาซิมี่ คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม เป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ ตะอาลา ต่อทุกสิ่งที่ถูกสร้างทั้งหมด ทั้งญินและมนุษย์ ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

{قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا...}

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้มนุษย์ทั้งหลาย แท้จริงฉันคือเราะซูลของอัลลอฮ์มายังพวกท่านทั้งหมด... (ซูเราะฮ์ อัล-อะฮ์รอฟ : 158)

และอัลลอฮ์ได้ส่งท่านมาเพื่อประกาศศาสนาของพระองค์และเพื่อชี้นำมวลมนุษย์ทั้งหลาย ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

{وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

{يَعْلَمُونَ}

และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือนแก่มนุษย์ทั้งหลาย แต่ว่าส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้ (ซูเราะฮ์ สะบะอ์ : 28) ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

เพิ่มขึ้นด้วยการเชื่อฟัง และจะลดลงด้วยการฝ่าฝืน.

ดังนั้น การศรัทธาคือเงื่อนไขสำหรับความถูกต้องและการตอบรับของอิบาอะฮ์ทั้งหลาย เฉกเช่นเดียวกับที่ ชิริก (การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์) และ กุฟร์ (การปฏิเสธศรัทธา) นั้น ทำให้การงานที่ดีทั้งหมดเป็น โมฆะกันใดที่อัลลอฮ์จะไม่ทรงตอบรับการละหมาดโดยปราศจากการอาบน้ำละหมาด พระองค์ก็จะไม่ทรงตอบรับการอิบาอะฮ์ใด ๆ โดยปราศจากอิมาน ฉะนั้น อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٥﴾﴾

และผู้ใดกระทำในส่วนที่เป็นสิ่งดีงามทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็ตาม ในฐานะที่เขาเป็นผู้ศรัทธาแล้วไซ้ร้ ฆนเหล่านี้จะได้เข้าสวรรค์ และพวกเขาจะไม่ถูกรอธรรมแม้เท่ารูเล็ก ๆ ที่อยู่บนหลังเมล็ดคอินทผลัม (ซูเราะฮ์ อัน-นิสาอ์ : 124)

และได้ชี้ให้เห็นว่าการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์นั้นจะทำให้การงานเป็น โมฆะ ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَجْبُطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾﴾

และโดยแน่นอน ได้มีวะฮียมายังเจ้า (มุฮัมมัด) และมายังบรรดานบีก่อนหน้านี้หากเจ้าตั้งภาคี (กับอัลลอฮ์) แน่ใจงานการงานของเจ้าก็จะไร้ผล และแน่นอนเจ้าจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน [อัลซุฆร : 65]

หลักการศรัทธามี 6 ประการ ได้แก่: ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ศรัทธาต่อ
มะลาอิกะฮ์ของพระองค์ ศรัทธาต่อคัมภีร์ของพระองค์ ศรัทธาต่อ
บรรดาศาสนทูตของพระองค์ ศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์ และศรัทธาต่อ
กฎสภาพการณ์ทั้งดีและร้าย

1) การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และประกอบด้วยสามประการ:

1. การศรัทธาต่อการเป็นพระผู้ทรงอภิบาลของพระองค์

และนั่นคือ การให้ออกภาพต่ออัลลอฮ์ ตะอาลาในด้านการกระทำ
ของพระองค์ เช่น การสร้าง การประทานปัจจัยยังชีพ การให้ชีวิต และ
การให้ตาย ไม่มีผู้ทรงสร้างอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ไม่มีผู้ทรงประทาน
ปัจจัยยังชีพอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ไม่มีผู้ทรงให้มีชีวิตอื่นใดนอกจาก
อัลลอฮ์ ไม่มีผู้ทรงให้ตายอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และไม่มีผู้ใดบริหาร
จัดการในจักรวาลนอกจากพระองค์ผู้ทรงบริสุทธิและทรงสูงส่ง

และไม่เป็นที่ทราบว่ามีผู้ใดจากบรรดามวลสิ่งถูกสร้างปฏิเสธความเป็น
พระผู้ทรงอภิบาลของอัลลอฮ์ ตะอาลา ยกเว้นว่าเขาจะเป็นผู้คือรீน
มิได้เชื่อในสิ่งที่ตนกล่าว ดังที่เกิดขึ้นกับฟิรเอาน์ เมื่อเขาได้กล่าวแก่
กลุ่มชนของเขาว่า:

{أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى...}

...นั่นคือพระเจ้าสูงสุดของพวกท่าน (ซูเราะฮ์ อัน-นชีอาต : 24)
แต่สิ่งนั้นมิได้เกิดจากหลักความเชื่อศรัทธา ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรง

คริสต์ เป็นการกล่าวถึงเรื่องราวของนักบิณฑบาต อะลัยฮิสสลาม ว่า:

﴿قَالَ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا أَنْزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَآئِرٍ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾﴾

เขากล่าวว่า โดยแน่นอนท่านย่อมรู้ดีว่าไม่มีผู้ใดประทานสิ่งเหล่านี้ นอกจากพระเจ้าแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเพื่อเป็นพยาน และแท้จริงฉันคิดว่าแน่นอนท่าน โอ์ฟิรเอาน์เอีย เป็นผู้พ่ายแพ้แล้ว [อัลอิสรอฮ์ : 102] และอัลลอส ตะอาลา คริสต์อีกว่า:

﴿وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا...﴾

และพวกเขาได้ปฏิเสธมันอย่างยุติธรรมและเย่อหยิ่ง ทั้ง ๆ ที่จิตใจของพวกเขายึดมั่นมัน... (ซูเราะฮ์ อัน-นัมล : 14)

เพราะสิ่งมีชีวิตเหล่านี้จำเป็นต้องมีผู้สร้าง เนื่องจากมันไม่อาจทำให้ตนเองมีอยู่ขึ้นมาได้ด้วยตัวของมันเอง เพราะสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สามารถสร้างตัวของมันเองขึ้นมาได้ และไม่อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญ เพราะว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่จำเป็นต้องมีผู้ทำให้เกิด และเพราะว่าการมีอยู่ของมันภายใต้ระบบอันงดงามนี้และความกลมกลืนอันสมบูรณ์แบบ ย่อมทำให้เป็นไปได้ที่การมีอยู่ของมันจะเป็นเพียงความบังเอิญ จึงเป็นที่แน่ชัดว่าจะต้องมีผู้ทรงทำให้สิ่งนั้นมิใช่บังเอิญ และพระองค์นั้นคืออัลลอส ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก อัลลอส ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٠﴾ أَمْ خَلِقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يَوقِنُونَ ﴿٥١﴾﴾

หรือว่าพวกเขาถูกบังเกิดมาโดยไม่มีผู้ให้บังเกิดหรือว่าพวกเขาเป็นผู้ให้บังเกิดตนเอง 35

หรือว่าพวกเขาเป็นผู้สร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ เปล่าเลย เพราะพวกเขาไม่เชื่อมั่นต่างหาก 36 [ซูเราะฮ์ อัญญูร : 35-36].

และบรรดาผู้ที่ตั้งภาคีได้ยอมรับต่อรูปบิยะฮ์ (การเป็นพระผู้ทรงอภิบาล) ของอัลลอฮ์ พร้อมกับการตั้งภาคีต่อพระองค์ในอูลูฮียะฮ์ (การเป็นพระเจ้าที่ควรเคารพภักดี) และนั่นก็ไม่ทำให้พวกเขาเข้าสู่ศาสนาอิสลามได้ และท่านนบี ที่อลัดลอสฺอะลยฮฺวะสัดลัม ได้ทำศึกกับพวกเขา และถือว่าเลือดและทรัพย์สินของพวกเขาไม่เป็นที่ต้องห้ามอีกต่อไป เพราะพวกเขาได้ตั้งภาคีในการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ แล้วพวกเขาก็ได้ทำการเคารพสักการะสิ่งอื่นร่วมกับอัลลอฮฺ เช่น บรรดารูปปั้น เจว็ด ศิลาก้อนหิน มลาอิกะฮฺ และสิ่งอื่นๆ อีก

2- ศรัทธาต่ออูลูฮียะฮ์ของพระองค์:

ศรัทธาต่ออูลูฮียะฮ์ของพระองค์ หมายถึงว่า พระองค์เพียงผู้เดียวคือพระเจ้าที่แท้จริง ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ และคำว่า “พระผู้เป็นเจ้า” มีความหมายว่า “ผู้ที่เป็นที่เคารพสักการะ” กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับการเคารพสักการะด้วยความรัก การให้ความยิ่งใหญ่ และความอ่อนน้อมยอมจำนน

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

(وَاللَّهُكُمْ إِلَهٌ وَحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٣﴾)

และผู้ที่มีความเคารพสักการะของพวกเขา มีเพียงองค์เดียว
ไม่มีผู้ควรแก่การเคารพสักการะใด ๆ นอกจากพระองค์ ผู้ทรงกรุณา
ปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ (ซูเราะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮ์ : 163)

และผู้ใดก็ตามที่ยึดถือสิ่งอื่นใดเป็นพระเจ้าเทียบเคียงอัลลอฮ์ แล้ว
สักการะมันนอกเหนือจากพระองค์ แท้จริงความเป็นพระเจ้าของมันนั้น
เป็นสิ่งเท็จ อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ

الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٦﴾

เช่นนั้นแหละ เพราะว่าอัลลอฮ์ คือผู้ทรงสัจจะ และแท้จริงสิ่งที่
พวกเขาวิงวอนขออื่นจากพระองค์นั้นมันเป็นเท็จ และแท้จริงอัลลอฮ์
พระองค์เป็นผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่ (อัล-ฮัจญ์: 62)

ด้วยเหตุนี้ บรรดาเราะซูล (อะลัยฮิมุสสลาม) ตั้งแต่บิรหุถึงนบิ
มุหัมมัด ได้เรียกร้องเชิญชวนหมู่ชนของตนให้เคารพสักการะ
ต่ออัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว โดยอุทิศการเคารพสักการะแด่พระองค์
เท่านั้น ไม่สักการะแก่อื่นใดนอกจากพระองค์ และอัลลอฮ์ ตะอาลา
ทรงทำให้การยึดเอาพระเจ้าอื่นมาเป็นที่เคารพสักการะพร้อมกับอัลลอฮ์
ตะอาลา ของบรรดาผู้ตั้งภาคี และการที่พวกเขาวิงวอนขอความช่วยเหลือจาก
พวกเขาเหล่านั้น เป็นการโมฆะ ด้วยหลักฐานทางสติปัญญาสองประการ:

หนึ่ง: ไม่มีคุณลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นพระเจ้าในบรรดา

พระเจ้าที่พวกเขาบูชา เพราะมันเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมา ที่ไม่ใช่ผู้สร้าง และไม่สามารถให้ประโยชน์ใด ๆ แก่ผู้ที่บูชาพวกเขา และไม่สามารถ บิดเป่าอันตรายใดๆ จากพวกเขา และไม่ครอบครองทั้งความเป็น ความตาย และการฟื้นคืนชีพ. ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿وَإِخْتَدُوا مِنْ دُونِهِ ۖ وَاللَّهُ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلُقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾﴾

พวกเขาได้เคารพบูชาพระเจ้าอื่น ๆ จากพระองค์ โดยที่พระเจ้า เหล่านั้นมิได้สร้างสิ่งใดทั้ง ๆ ที่พวกเขาถูกสร้างขึ้นมา และพวกเขาไม่มี อำนาจที่จะให้โทษและให้คุณแก่ตัวเองได้ และพวกเขาไม่มีอำนาจ ควบคุมความตายและความเป็นและการฟื้นคืนชีพ [ซูเราะฮ์ อัล-ฟุ รกอน: 3].

ประการที่สอง: บรรดาผู้ตั้งภาคีเหล่านี้ได้ยอมรับว่าแท้จริงอัลลอฮ์ ตะอาลา คือผู้ทรงสร้าง และผู้ทรงบริหารกิจการทั้งหลาย แต่เพียง พระองค์เดียว โดยไม่มีผู้ใดอื่นนอกจากพระองค์ และสิ่งนี้ยอมทำให้ จำเป็นที่พวกเขาต้องให้เอกภาพต่อพระองค์ในด้านเตาหิดอัลอูลูฮียะฮ์ เช่นเดียวกับที่พวกเขาได้ให้เอกภาพต่อพระองค์ในด้านเตาหิดออร์บูนียะฮ์ ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٢﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٣﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٤﴾ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ

﴿كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٥﴾

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แผ่นดินนี้ และผู้ที่อยู่ในนั้นเป็นของใคร หากพวกท่านรู้

พวกเขาจะกล่าวว่า มันเป็นของอัลลอฮฺ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ถ้าเช่นนั้น พวกท่านจะไม่พิจารณาใคร่ครวญหรือ 85

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ใครเป็นเจ้าของชั้นฟ้าทั้งเจ็ด และเป็นผู้สร้างบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ 86

พวกเขาจะกล่าวว่า มันเป็นของอัลลอฮฺ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ถ้าเช่นนั้นพวกท่านจะไม่ขำเกรง (การลงโทษของ) พระองค์หรือ 87

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อำนาจอันกว้างใหญ่ไพศาลทุกสิ่งอย่างนี้อยู่ในพระหัตถ์ของผู้ใด และพระองค์เป็นผู้ทรงปกป้องคุ้มครอง และจะไม่มีใครปกป้องคุ้มครองพระองค์ หากพวกท่านรู้ 88

พวกเขาจะกล่าวว่า มันเป็นของอัลลอฮฺ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ดังนั้นพวกท่านถูกหลอกลวงได้อย่างไร 89 [ซูเราะฮ์ อัล-มูมีนูน: 84-89] ดังนั้นเมื่อพวกเขาขอรับเตาฮีดอิร-รูนูบียะฮ์ ก็วาญิบสำหรับพวกเขาที่จะทำให้การอิวาดะฮ์บริสุทธีต่อพระองค์ผู้ทรงมหابริสุทธียิ่ง แต่เพียงผู้เดียว และไม่ตั้งผู้ใดเป็นภาคีร่วมกับพระองค์ในการอิวาดะฮ์

3- การศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์:

คือ: ยืนยันสิ่งที่อัลลอฮฺทรงยืนยันไว้สำหรับพระองค์เองในคัมภีร์ของพระองค์ หรือเป็นสิ่งที่เราะซูลของอัลลอฮ์ ที่อลลัลลอฮฺอะลยฮิวะสัลลัม ได้ยืนยันไว้ในสุนนะฮ์ของท่าน จากบรรดาพระนามและ

คุณลักษณะ ตามลักษณะที่เหมาะสมกับอัลลอฮ์ ตะอาลา โดยปราศจาก การตะฮ์รียฟ (การบิดเบือน) และการตะฮ์ตีล (การปฏิเสธ) ไม่มีกาและ ไม่ถามถึง 'อย่างไร' (ลักษณะของพระเจ้า) และไม่เปรียบเทียบให้ เหมือนกับสิ่งใด อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۚ وَذُرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَبِيحًا ۚ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾﴾

และอัลลอฮ์นั้นมีบรรดาพระนามอันสวยงาม ดังนั้นพวกเจ้าจงเรียกหา พระองค์ด้วยพระนามเหล่านั้นเถิด และจงปล่อยบรรดาผู้ที่ทำให้เขา ในบรรดาพระนามของพระองค์เถิด พวกเขาจะถูกตอบแทนในสิ่งที่พวกเขากระทำ [อัลอะฮ์รอฟ : 180] และอัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสอีกว่า:

﴿...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์ผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น (อิซ-ซุรอ : 11)

ซิริกแบ่งออก 3 ประเภท:

1. ซิริกใหญ่
  2. ซิริกเล็ก
  3. การตั้งภาคีที่เร้นลับ
- 1- ซิริกใหญ่:

หลักเกณฑ์ของมันคือ: การทำให้สิ่งอื่นใดที่มีชื่ออัลลอฮ์เท่าเทียมกับอัลลอฮ์ ในสิ่งที่เป็นสิทธิอันเฉพาะของอัลลอฮ์ ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา

ตรัสว่า:

(إِذْ نَسَوَ كُمْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾)

ขณะที่พวกเราทำให้พวกเขาเท่าเทียมกับพระเจ้าแห่งสากลโลก 98
(ซูเราะฮ์ อัจซ-ซุอะรอฮ์ : 98)

ซึ่งประกอบด้วย: การมอบการเคารพบูชาให้แก่สิ่งอื่นที่ไม่ใช่
อัลลอฮ์ ผู้ทรงสูงส่ง หรือการมอบการเคารพบูชาบางประการให้แก่สิ่ง
อื่นนอกจากอัลลอฮ์ เช่น การวิงวอนขอ การวิงวอนขอความช่วยเหลือ
การบนบาน และการเชือดสัตว์พลี ตลอดจนรูปแบบอื่น ๆ ของการอิบา
ดะฮ์

หรือรวมถึง: การถือว่าสิ่งที่อัลลอฮ์ห้ามไว้เป็นสิ่งที่หะลาล หรือ
การห้ามสิ่งที่พระองค์ทรงอนุมัติ หรือการยกเลิกสิ่งที่อัลลอฮ์ผู้ทรงเกริก
เกียรติ ผู้ทรงสูงส่งได้ทรงกำหนดให้เป็นข้อบังคับ, เช่น การถือว่า
อนุญาตสิ่งที่เป็นที่ทราบโดยชัดแจ้งในศาสนาอิสลามว่าเป็นสิ่งต้องห้าม
อาทิเช่น การซินา (ผิดประเวณี) การดื่มสุรา การออกกตัญญูต่อพ่อแม่
หรืออิบา (ดอกเบ็ชท์ที่หะรออม) หรือสิ่งทำนองนั้น

หรือการห้ามสิ่งที่อัลลอฮ์ ผู้ทรงเกริกเกียรติ ผู้ทรงสูงส่ง ทรงอนุมัติ
จากบรรดาสิ่งดีงาม หรือการยกเลิกสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงกำหนดให้เป็น
ข้อบังคับ เช่น ความเชื่อว่าการละหมาดไม่เป็นวาจิบ หรือว่าการถือ
ศีลอดไม่เป็นวาจิบ หรือว่าชะกาตไม่เป็นวาจิบ

อิริกใหญ่ย่อมทำให้การงานไร้ผล และผู้ที่เสียชีวิตไปในสภาพนั้น

จะต้องถูกจองจำอยู่ในนรกตลอดกาล ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

{...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}

และหากพวกเขาได้ให้มีภาคีขึ้นแล้ว แน่แน่นอนสิ่งที่พวกเขาเคยกระทำกันมา ก็สูญสิ้นไปจากพวกเขา (อัลอันอาม : 88)

และผู้ใดที่เสียชีวิตในสภาพนั้น อัลลอฮ์จะไม่ทรงอภัยโทษแก่เขา และการเข้าสวรรค์จะเป็นที่ต้องห้ามสำหรับเขา ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

{إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ...}

แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกให้เป็นภาคีกับพระองค์ แต่พระองค์จะทรงอภัยโทษให้ซึ่งสิ่งอื่นจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ประสงค์... (อันนิสาอ์ : 48) และอัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสอีกว่า:

{إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ...}

แท้จริงผู้ใดให้มีภาคีแก่อัลลอฮ์ แน่แน่นอนอัลลอฮ์จะทรงให้สวรรค์เป็นที่ต้องห้ามแก่เขา และที่พำนักของเขานั้นคือนรก... [ซูเราะฮ์ อัล-มาอิดะฮ์ : 72]

2. ชิริกเล็ก

คือสิ่งที่มีด้วยทศานาบัญญัติยืนยันการเรียกมันว่าชิริก แต่ยังไม่ถึงขั้นชิริกใหญ่ ดังนั้นจึงเรียกว่า ชิริกเล็ก เช่น การสาบานต่อสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์ผู้ทรงอำนาจ เช่น การสาบานด้วยกะบะฮ์ ด้วยบรรดาศาสดา

ด้วยความซื่อสัตย์ ด้วยชีวิตของผู้ใดผู้หนึ่ง และสิ่งอื่นใด ดังที่ท่านบี
คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ».

ผู้ใดสาบานต่อสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์ แท้จริงเขาได้ปฏิเสธศาสนาหรือ
ได้ตั้งภาคีแล้ว"¹

และมันอาจเป็นซิริกใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีในหัวใจของผู้กล่าว
หากในใจของผู้ที่สาบานด้วยท่านบี คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม หรือ
ด้วยเขคนหนึ่งคนใด ว่าเขาเทียบเท่ากับอัลลอฮ์ หรือว่าเขาเป็นผู้ที่ถูก
วิงวอนขออนอกจากอัลลอฮ์ หรือว่าเขามีอำนาจจัดการในจักรวาล ก็จะเป็น
เป็นการตั้งภาคีใหญ่ ส่วนหากผู้ที่สาบานด้วยสิ่งอื่นที่ไม่ใช่อัลลอฮ์มิได้มี
เจตนาเช่นนั้น แต่เพียงว่าถ้อยคำดังกล่าวได้หลุดออกจากลิ้นของเขาโดย
ปราศจากเจตนาเช่นนั้น เนื่องจากเขาเคยชินกับสิ่งนั้น ก็เป็นการตั้งภาคี
ประเภทเล็ก และสิ่งนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งในบางพื้นที่ ดังนั้นหน้าที่ที่จำเป็น
คือการตระหนักถึงเรื่องนี้ และการเตือนให้ระวังจากเรื่องดังกล่าว เพื่อ
การปกป้องรักษาและการปกป้องรักษาความเป็นเอกภาพ (เตาฮีด)

3. ซิริกซ่อนเร้น

คือสิ่งที่เกิดขึ้นในหัวใจ เช่น การโอ้อวด เช่นผู้ที่ละหมาดหรือ
อ่านอัลกุรอานเพื่อให้ผู้คนเห็น หรือกล่าวตัสบีหเพื่อให้ผู้คนสรรเสริญ
เขา หรือบริจาทานเพื่อให้ผู้คนชื่นชมเขา และสิ่งนี้จะทำให้การทำงานที่

¹ บันทึกโดย อะหมัดในหนังสือมุสนัด (6072) และอัคดิมีซี (1535) และอัคดิมีซีกล่าวว่า เป็นหะดีษ หะซัน

เขาโอ้อวดในนั้นเป็นโมฆะ โดยไม่กระทบต่อการทำงานอื่นที่เขาได้
บริสุทธิใจเพื่ออัลลอฮ์ ตะอาลา

ซึ่งท่านเราะฮ์มะตุลลอฮ์ คือลัคคอลลุฮ์อะลียะฮ์วะฮ์ดัลลัม กกล่าวว่า:

«التَّوَكُّلُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ أَحَقُّ مِنْ دَيْبِ التَّمَلَّةِ السَّوْدَاءِ عَلَى الصَّفَاةِ السَّوْدَاءِ فِي
ظُلْمَةِ اللَّيْلِ، وَكَفَارَتُهُ أَنْ يَقُولَ: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَأَنَا أَعْلَمُ،
وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي لَا أَعْلَمُ».

“ซิริกในประชาชาตินี้มันซ่อนเร้นยิ่งกว่าการไต่ของมดดำบนศิลา
ดำในความมืดของกลางคืน และการลบล้างโทษของมันคือให้กล่าวว่า:
‘อัลลอฮ์มุมะ แท้จริงฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากการตั้งภาคีต่อ
พระองค์ด้วยสิ่งใดๆ ในขณะที่ฉันรู้ และฉันขอภัยโทษต่อพระองค์
จากบาปที่ฉันไม่รู้’”¹.

ชนิดของการปฏิเสธศรัทธา:

ชนิดลำดับที่หนึ่ง: กุฟรใหญ่:

และมันเป็นเหตุให้ต้องอยู่ในนรกชั่วนิรันดร์ และมีห้าประเภท มี
ดังนี้ คือ:

1- การปฏิเสธด้วยการไม่ยอมรับ (ปฏิเสธการศรัทธา)

และนั่นคือการเชื่อว่าบรรดาเราะฮ์ตุลเป็นผู้กล่าวเท็จความ และสิ่งนี้มี
น้อยในหมู่ผู้ปฏิเสธศรัทธา เพราะแท้จริง อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรง

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรียในหนังสืออัลอะดะบ อัลมุฟร็อก (716), อะห์มัดในหนังสืออัลมุสนัด (19606) และอัลดิยาอ์
อัลมุกะซีบในหนังสืออัลอะหะดีษ อัลมุคดเราะฮ์ (1/150) และอัลอัธบานียะฮ์ได้ให้สถานที่ในหนังสือเศาะฮ์
สุลฎานียะฮ์ อัลศอฆิร (3731) ว่าเป็นหะดีษเศาะหิห์

สนับสนุนบรรดาเราะซูลของพระองค์ด้วยหลักฐานที่ชัดเจน แท้จริงสภาพของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านี้ เป็นดังที่อัลลอฮ์ได้ทรงพรรณนาไว้:

{وَجَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا...}

และพวกเขาได้ปฏิเสธมันอย่างอยุติธรรมและเย่อหยิ่ง ทั้ง ๆ ที่จิตใจของพวกเขาเชื่อมั่นมัน... [อัน-นะหฺลฺ : 14]

2- การปฏิเสธที่เกิดจากการไม่ยอมและความเย่อหยิ่ง:

และนี่คือเกี่ยวกับการปฏิเสธศรัทธาของอิบลิส เพราะแท้มันมิได้ปฏิเสธคำบัญชาของอัลลอฮ์ และมีได้ปฏิเสธมัน ทว่ามันกลับตอบสนองต่อคำบัญชานั้นด้วยการปฏิเสธและความเย่อหยิ่งของหองอัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

{وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكِئَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ

الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

และจงรำลึกถึง ขณะที่เราได้กล่าวแก่มลาอิกะฮ์ว่า พวกเจ้าจงสุยุดแก่ออาดัมเถิด แล้วพวกเขาก็สุยุดกัน นอกจากอิบลิสโดยที่มันไม่ยอมสุยุด และแสดงโอหัง และมันจึงได้กลายเป็นผู้สิ้นสภาพแห่งการศรัทธา (กาฟิรฺ) (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 34)

3. กุฟรฺจากการเพิกเฉย:

นั่นคือ โดยที่เขาหันเหทั้งการฟังและหัวใจจากการปฏิบัติตามสังขรรณ ไม่เหลียวแลต่อมัน และไม่ให้ความสำคัญใดๆ แก่มัน อัลลอฮ์ ตะ

อาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ﴾ (๓๓)

และผู้ใดเล่าจะอธรรมยิ่งไปกว่าผู้ถูกเตือนให้รำลึกถึงอายาตทั้งหลายของพระเจ้าของเขา แล้วเขาก็ผินหลังให้กับอายาตเหล่านั้น แท้จริงเราเป็นผู้จองเวรบรรดาผู้กระทำความผิด (ซูเราะฮ์ อัส-ัจญ์ดะฮ์ : 22)

ส่วนการเมินเฉยในบางส่วน ก็เป็นความฝ่าฝืน (ฟาซิก) มิใช่การปฏิเสธศรัทธา เช่น ผู้ที่เมินเฉยต่อการศึกษาเรียนรู้ข้อบังคับทางศาสนา บางประการ อาทิ บทบัญญัติของการถือศีลอดหรือหัจญ์ เป็นต้น

4- กุฟรฺเพราะความสงสัย:

และนั่นคือโดยการลังเล ไม่ตัดสินใจอย่างเด็ดขาดต่อความจริง แต่กลับสงสัยในความจริงนั้น ดังที่มีอยู่ในพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

﴿وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾﴾

เขาได้เข้าไปในสวนของเขาโดยที่เขาเป็นผู้อธรรมแก่ตัวเขาเอง เขากล่าวว่า ฉันไม่คิดว่าสวนนี้จะพินาศไปได้เลย

และฉันไม่คิดว่าวันอาสานของโลกจะมีขึ้น และหากว่าฉันจะถูกนำ กลับไปยังพระผู้เป็นเจ้าของฉัน แน่نون ฉันจะพบที่กลับที่ดียิ่งขึ้น

ก่านี้ 36 [ซูเราะฮ์ อัลกะฮ์ฟ : 35-36].

5. การปฏิเสธของนิฟาก (การกลับกลอก)

คือ การแสดงตนในการศรัทธาด้วยคำพูด และปกปิดการปฏิเสธไว้ในหัวใจ อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَيَأْتِيهِمُ الْآخِرُ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾﴾

และจากหมู่มุชริกนั้น มีผู้กล่าวว่า เราได้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลกแล้ว ทั้ง ๆ ที่พวกเขาหาใช่เป็นผู้ศรัทธาไม่ (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 8)

และนี่คือชนิดของกุฟรใหญ่ที่ทำให้ออกจากศาสนา

ชนิดที่สอง: กุฟรเล็ก:

และประเภทนี้มิได้ทำให้ต้องคงอยู่ในไฟนรกเป็นนิรันดร์ และนั่นคือ สิ่งที่ปรากฏในอัลกุรอานและซุนนะฮ์ว่า ได้มีการเรียกขานว่าเป็นการปฏิเสธศรัทธา โดยมิได้ทำให้เป็นคำชี้เฉพาะด้วย “อัล” (อาลิฟและลาม: **التعريف ال**) หากแต่ปรากฏมาในรูปนามไม่ชี้เฉพาะ และมีตัวอย่างในเรื่องดังกล่าวมากมาย ส่วนหนึ่งจากตัวอย่างเหล่านั้น มีดังนี้: จากท่านอับดุลลอฮ์เราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าววว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮ์คือลัลลุลลอฮุอะลียะฮ์วะสัลลัม กล่าววว่า:

«اِثْنَتَانِ فِي النَّاسِ هُمَا بِهِمْ كُفْرٌ: الطَّعْنُ فِي النَّسَبِ، وَالنِّيَاحَةُ عَلَى الْمَيِّتِ.»

มีสองอย่างในหมู่ผู้คนที่ถือเป็นการปฏิเสธความเชื่อ: การดูหมิ่น

สายเลือด และการแสดงความเสียใจอย่างเกินจริงต่อผู้ที่เสียชีวิต"¹.

2) การศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์

และพวกเขาจัดอยู่ในภพสิ่งเร้นลับ อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ทรงสร้างพวกเขามาจากर्मิ และพวกเขาเป็นผู้เคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง และพวกมันไม่มีคุณลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นพระผู้ทรงอภิบาลและความเป็นพระเจ้าใด ๆ และพวกเขาจะไม่ฝ่าฝืนอัลลอฮ์ในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญชาแก่พวกเขา และพวกเขาปฏิบัติตามในสิ่งที่พวกเขาได้รับบัญชา พวกเขามีจำนวนมากมาย ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถนับจำนวนของพวกเขาได้ ยกเว้นอัลลอฮ์เท่านั้น.

และการศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. การศรัทธาต่อการมีอยู่จริงของพวกเขา

2- การศรัทธาต่อผู้ที่เรารู้ชื่อของพวกเขา เช่นญิบรีล มีกาอิล อิสรอฟีล และท่านอื่นๆ และผู้ที่เราไม่ทราบชื่อของเขา เราศรัทธาต่อเขาโดยภาพรวม

3. ศรัทธาต่อบรรดาคณลัทธิของพวกเขาคตามที่เราได้ทราบ ซึ่งปรากฏอยู่ในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ สำหรับลักษณะของญิบรีล อลัยฮิสสลามนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม ได้แจ้งว่า ท่านได้เห็นเขาในรูปแบบที่อัลลอฮ์ทรงสร้างเขามา และเขามีปีกหกหรือแปด จนบังขอบ

---

¹ บันทึกโดยมุสลิม (121) และอะหมัด ในอัลมุสนัด (10434)

ฟ้า

4. ศรัทธาต่อสิ่งที่เราได้ทราบเกี่ยวกับบรรดาการงานของพวกเขา เช่น การแซ่ซ้องสดุดีต่ออัลลอฮ์ และการทำอิบาดะฮ์ต่อพระองค์ทั้ง กลางคืนและกลางวัน โดยที่ไม่เบื่อหน่ายและไม่อ่อนล้า

เช่น: ญิบรีล อะลีย์ฮิสลาม: ผู้ที่ได้รับการความไว้วางใจให้ดูและฮัย

และอิสรอฟีล: ผู้ได้รับมอบหมายให้เป่าสังข์

และมะลักผู้ปลิดชีวิต: ผู้ได้รับมอบหมายให้ปลิดวิญญาณเมื่อถึง ความตาย

มาลิก: มลาอิกะฮ์ผู้ดูแลนรก ส่วนริฎวาน: มลาอิกะฮ์ผู้ดูแลสวน สวรรค์ และมลาอิกะฮ์ท่านอื่นๆ

3) การศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์

และความหมายของบรรดาคัมภีร์ คือบรรดาคัมภีร์แห่งฟากฟ้า ที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงประทานลงมาแก่บรรดาศาสนทูตของพระองค์ เป็นทางนำและความเมตตาสำหรับมนุษยชาติ, เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นได้ บรรลุถึงความสุขทั้งใน الدنيا และอาคิเราะฮ์

และการศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ประกอบด้วยสี่ประการ คือ

1. ศรัทธาว่าคัมภีร์นั้นถูกประทานจากอัลลอฮ์อย่างแท้จริง

2- ศรัทธาต่อสิ่งที่เราทราบชื่อจากบรรดาคัมภีร์เหล่านั้น เช่น อัลกุ รานที่ถูกประทานลงมาแก่มุฮัมมัด และคัมภีร์อัด-เตารอตที่ถูก ประทานลงมาแก่ท่านนบีมูซา อะลีย์ฮิสลาม, และคัมภีร์อัลอินญีลที่

ถูกประทานลงมาแก่นบีอิซา อะลัยฮิสสลาม และคัมภีร์อัชชาบูร
ที่อัลลอฮ์ประทานให้แก่ท่านนบิคาอูด อะลัยฮิสสลาม

ส่วนสิ่งที่เราไม่รู้ชื่อ เราศรัทธาต่อสิ่งนั้นโดยภาพรวม

3- เชื่อในเรื่องราวของบรรดาคัมภีร์ เช่น เรื่องราวของอัลกุรอาน
และเรื่องราวของบรรดาคัมภีร์ก่อนหน้าในส่วนที่ยังไม่ถูกบิดเบือน

4. ปฏิบัติตามบรรดาบทบัญญัติที่ยังมิได้ถูกยกเลิก และพึงพอใจ
พร้อมทั้งยอมจำนนต่อบทบัญญัตินั้น ไม่ว่าเราจะเข้าใจถึงเหตุผลของ
บทบัญญัตินั้นหรือไม่ก็ตาม และบรรดาคัมภีร์ก่อนหน้าทั้งหมดถูก
ยกเลิกโดยอัลกุรอานที่ยิ่งใหญ่ ดังนั้น ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติตาม
บทบัญญัติใด ๆ จากบรรดาคัมภีร์ก่อนหน้า เว้นแต่สิ่งที่ได้รับการยืนยัน
ว่าถูกต้องจากมันเท่านั้น และได้รับการรับรองจากอัลกุรอาน หรือซุน
นะฮ์ของท่านนบิ ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิอะสลัลม

4) การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของพระองค์ อะลัยฮิมุสลาม:

บรรดาเราะซูล: รูปพหูพจน์ของ “เราะซูล” คือผู้ที่มาจากหมู่มนุษย์
ซึ่งอัลลอฮ์ทรงประทานบทบัญญัติของพระองค์แก่เขา และทรงบัญชา
ให้เขาเผยแผ่มันแก่ผู้คน และคนแรกของพวกเขาคือ นูห์ อะลัยฮิสสลาม
และคนสุดท้ายของพวกเขาคือ มุฮัมมัด ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิอะสลัลม
และพวกเขาเป็นมนุษย์ผู้ถูกสร้าง พวกเขาไม่มีคุณลักษณะใด ๆ ที่แสดง
ถึงความเป็นพระผู้อภิบาลและความเป็นพระเจ้า

และการศรัทธาต่อบรรดาเราะซูลประกอบด้วยองค์ประกอบ

ต่อไปนี้:

1- ศรัทธาว่า การเป็นเราะซูลของพวกเขาเป็นสังขกรรม จากอัลลอฮ์ ผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่อความเป็นเราะซูลของคนหนึ่งคนใดแล้ว แน่อนเขาผู้นั้นเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อบรรดาเราะซูลเหล่านั้นทั้งหมด

2-ศรัทธาต่อผู้ที่เรารู้จักชื่อของเขาในบรรดาพวกเขาด้วยชื่อของเขา เช่น: มุฮัมมัด อิบรอฮีม มูซา อีซา และนูหฺ อะลัยฮิมัสสลาม และพวกท่านเหล่านั้นคือบรรดาอูลูลอฮ์มีในหมู่บรรดาเราะซูล

ส่วนผู้ใดก็ตามในหมู่พวกเขาที่เรามิได้ทราบนาม เราศรัทธาต่อเขาโดยภาพรวม อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

{وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقُصِّصْ عَلَيْكَ...}

และโดยแน่นอน เราได้ส่งบรรดาเราะซูลมาก่อนหน้าเจ้าบางคนในหมู่พวกเขา มีผู้ที่เรายกเล่าแก่เจ้า และบางคนในหมู่พวกเขา มีผู้ที่เรามิได้บอกเล่าแก่เจ้า... (ซูเราะฮ์ มอไฟร : 78)

3- เชื่อในสิ่งที่ถูกต้องที่เกี่ยวกับเรื่องราวของพวกเขา

4- การปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนาของผู้หนึ่งจากหมู่พวกเขา ที่ถูกส่งมายังพวกเรา ซึ่งก็คือเราะซูลท่านสุดท้าย มุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม

5) การศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์:

หมายถึง วันกียามะฮ์ ซึ่งในวันนั้นมนุษย์จะถูกให้ฟื้นคืนชีพเพื่อสอบสวนบัญชีและรับผลการตอบแทน และจึงถูกเรียกเข้านั้น เพราะว่าไม่มีวันใดถัดจากวันนั้นอีก โดยที่ชาวสวรรค์จะได้พำนักในสถานที่สำหรับพวกเขา และชาวรกรกนั้นก็จะได้พำนักอยู่ในสถานที่สำหรับพวกเขา

และการศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์นั้นประกอบด้วยสามประการ:

ก. การศรัทธาต่อการฟื้นคืนชีพ

และนั่นคือการทำให้อำนาจผู้ตายฟื้นคืนชีพ เมื่อส่งผู้ถูกเป่าขึ้นเป็นครั้งที่สอง แล้วมนุษย์จะยืนต่อหน้าพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก เปลือยเท่ามิได้สวมรองเท้า เปลือยกายไร้สิ่งปกปิด และมีหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศยังมิได้เข้าสู่หนัด อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدَّا عَلَيْهَا بِآئَاتِنَا فَاعْلَمِينَ ﴿١٦﴾﴾

ดังเช่นที่เราได้เริ่มให้มีการบังเกิดครั้งแรก เราจะให้มันกลับเป็นขึ้นมาอีก เป็นสัญญาผูกพันกับเรา แท้จริงเราเป็นผู้กระทำอย่างแน่นอน (ซูเราะฮ์ อัล-อันบิยาฮ์ : 104)

ข. การศรัทธาต่อการคิดบัญชีและการตอบแทน

ซึ่งบ่าวจะถูกคิดบัญชีต่อการกระทำของตน และจะได้รับการตอบแทนตามการกระทำนั้น อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿إِنَّا إِلَيْنَا يَأْتِبُهُمُ ﴿٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمُ ﴿٦﴾﴾

แท้จริง ยังเราเท่านั้นคือการกลับมาของพวกเขา 25

แล้วก็แท้จริง หน้าทีของเราั้นคือการชำระพวกเขา (ซูเราะฮ์
อัลฆอซียะฮ์ : 25-26)

ค. การศรัทธาต่อสวรรค์และนรก:

และแท้จริง สวรรค์และนรกทั้งสองคือจุดหมายปลายทางอันนิรันดร์ของมวลสิ่งถูกสร้าง สวรรค์ คือ โลกแห่งความผาสุกซึ่งอัลลอฮ์ตะอาลา ทรงจัดเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ศรัทธาผู้ยำเกรง และบรรดาผู้ที่เชื่อฟังอัลลอฮ์และรอซูลของพระองค์ ﷺ ในสวรรค์นั้นมีสิ่งที่ตาไม่เคยเห็น หูไม่เคยได้ยิน และไม่มีใครเคยนึกถึง

และนรกนั้น; มันคือสถานแห่งความทุกข์ทรมาน ซึ่งอัลลอฮ์ ชูษานะฮฺวะตะอาลา ทรงเตรียมไว้แก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาและฝ่าฝืนบรรดาเราะซูลของพระองค์ ในนั้นมีหลากหลายชนิดของการลงโทษและการลงโทษอันเป็นเยี่ยงอย่างที่ไม่มีการเคยนึกถึง

6) ศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาพการณ์ทั้งดีและชั่ว:

และความหมายของคำว่า อัลก็อค์ร์ คือ: การกำหนดของอัลลอฮ์ต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นนั้น เป็นไปตามที่พระองค์ได้ทรงลงรู้ไว้แล้วด้วยความรอบรู้ของพระองค์ และตามที่พระปรีชาของพระองค์ทรงกำหนด

และการศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาพการณ์ประกอบด้วยสี่ประการคือ

1. ความรู้: คือการศรัทธาต่อความรู้ของอัลลอฮ์ และศรัทธาว่าพระองค์ทรงรอบรู้ในสิ่งที่ได้เกิดขึ้น สิ่งที่จะเกิดขึ้น และมันจะเกิดขึ้น

อย่างไร ทั้งโดยภาพรวมและโดยละเอียด ตั้งแต่เดิมและตลอดนิรันดร์ และ
พระองค์ สุปหามาสุ ผู้ทรงรอบรู้ในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นว่า หากมันเกิดขึ้น
แล้วมันจะเกิดอย่างไร ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

{وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ ...}

และแม้ว่าพวกเขาถูกให้กลับไป แน่แน่นอนพวกเขาก็กลับไปกระทำอีก
ในสิ่งที่พวกเขาถูกห้ามไว้ ... (ซูเราะฮ์ อัล-อันอาม : 28)

2- การบันทึก: หมายถึงว่าอัลลอฮ์ ผู้ทรงสูงส่ง ได้ทรงบันทึกกฎ
กำหนดของทุกสรรพสิ่งไว้จนกระทั่งวันสิ้นโลก ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา
ตรัสว่า:

{أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى
اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾}

เจ้ามีรู้ดอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าและ
แผ่นดิน แท้จริงสิ่งนั้นอยู่ในบันทึกแล้ว แท้จริงในการนั้นเป็นการ
ง่ายดายสำหรับอัลลอฮ์ (ซูเราะฮ์ อัล-หัจญ์ : 70)

3. ความประสงค์: คือศรัทธาว่าแท้จริงในจักรวาลนี้จะไม่มีความใด
เกิดขึ้น นอกจากสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์เท่านั้น อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรง
ตรัสว่า:

{وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ...}

และพระเจ้าของเจ้าทรงสร้างสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์และทรง
เลือก (ซูเราะฮ์ อัล-เกาะศ็อศ : 68) และมนุษย์มีความประสงค์ที่ไม่

ออกนอกเหนือจากความประสงค์ของอัลลอฮ์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า:

﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾﴾

และพวกเขาก็ไม่สมประสงค์สิ่งใด เว้นแต่อัลลอฮ์พระเจ้าแห่ง
สากลโลกจะทรงประสงค์ (อัตตักวีร : 29)

4- การสร้าง: คือศรัทธาว่าแท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง
รวมทั้งการงานและการกระทำของพวกเขา ทั้งที่เป็นความดีและความ
ชั่ว อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٧﴾﴾

อัลลอฮ์ คือผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง และพระองค์เป็นผู้ทรงดูแลและ
คุ้มครองทุกสิ่ง (ซูเราะฮ์ อีซ-ซุมัร : 62)

ซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมลำดับเหล่านี้ไว้ในโครงกาพย์บทนี้ ดังนี้:

ความรอบรู้ของพระองค์ การบันทึกขององค์อภิบาลของเรา ความ
ประสงค์ของพระองค์ และการสร้างของพระองค์ ซึ่งคือการให้บังเกิด
และการก่อรูปขึ้น

หัวข้อที่สาม : อัลอิหฺซาน

อิหฺซาน: มีหลักข้อเดียว คือการที่คุณอิบาอะฮ์ต่ออัลลอฮ์เสมือนว่า
คุณเห็นพระองค์ หาก你不เห็นพระองค์ พระองค์ก็เห็นคุณ

หมายถึง การที่มนุษย์ได้กระทำในสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงบัญชาให้ปฏิบัติ
เป็นการเคารพสักการะต่อพระองค์ ประหนึ่งว่าเขากำลังยืนอยู่ต่อพระ

พัคร์ของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรีกเกียรติ ผู้ทรงสูงส่ง และนั่นย่อมทำให้ จำเป็นต้องมีความยำเกรงอย่างสมบูรณ์ และการหันกลับไปหาพระองค์ ชุบสถานะสุ และจำเป็นต้องปฏิบัติบาเราะฮ์ให้เป็นไปตามสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

และอิหซานนั้น มีสองระดับชั้น และบรรดามุหซินิน (ผู้ปฏิบัติดีทั้งหลาย) ในเรื่องอิหซาน (การปฏิบัติดีนั้น) อยู่ในสองสถานะที่แตกต่างกัน:

ส่วนที่ 1: ซึ่งเป็นขั้นที่สูงสุด คือ ขั้นแห่งการประจักษ์เห็น คือ การที่บ่าวประพศปฏิบัติราวกับว่าเขากำลังเห็นอัลลอฮ์ด้วยหัวใจของเขา แล้วหัวใจก็สว่างไสวด้วยอิหม่าน จนกระทั่งสิ่งเร้นลับกลายเป็นเสมือนสิ่งที่ประจักษ์แก่สายตา

ส่วนที่ 2 สถานะแห่งอิกลาศและมูรอกอบะฮ์ นั่นคือ บ่าวจะปฏิบัติกรงานโดยรำลึกอยู่เสมอว่า อัลลอฮ์ทรงเห็นเขา และทรงล่วงรู้ถึงทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเขา เมื่อเขารำลึกเช่นนี้ เขาก็ยอมเป็นผู้บริสุทธีใจต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา

หัวข้อที่สี่ : สาระสังเขปว่าด้วยหลักการมูลฐานของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์

ประการที่หนึ่ง: ยึดถือและปฏิบัติตามสิ่งที่มีมาในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ ทั้งภายในและภายนอก และไม่ยกคำพูดของผู้อื่นในหมู่มนุษย์ให้อยู่เหนือพระดำรัสของอัลลอฮ์ อัชชะวะญู๊ด และพระวะนะของท่าน

เราะซูลตลอดอายุวะสัลดัม

ประการที่สอง: ความบริสุทธิ์ของหัวใจและวาจาของพวกเขาต่อบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของท่านนบี คือลัลดอฮ์ อลัยฮิ วะสัลดัม, และพวกเขามีความเห็นว่ เคาะลีฟะฮ์หลังจากท่านเราะซูล คือลัลดอฮ์อายุวะสัลดัม คือ อุบัยกัร จากนั้น อุมัร จากนั้น อุษมาน แล้ว อะลี เราะฎีซัลลอฮ์อันฮุม อัญญ์มาอีน

ประการที่สาม: รักครอบครัวของท่านเราะซูล คือลัลดอฮ์อายุวะสัลดัม และการภักดีต่อพวกเขา และครอบครัวของท่านนบี คือลัลดอฮ์อายุวะสัลดัม ที่หมายถึงนั้น คือบรรดาซอลิฮีน (คนดี) ในหมู่พวกเขา

ประการที่สี่: การไม่ก่อกบฏต่อผู้นำและผู้ปกครอง แม้ว่าพวกเขาจะยุดิธรรมก็ตาม และขอพรให้พวกเขามีความดีและความปลอดภัย และจะไม่มีการวิงวอนให้โทษภัยตกแก่พวกเขา และการเชื่อฟังผู้นำซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการเชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ อัชชะวะญ์ดนั้น เป็นฟัรฎูในเรื่องที่ไม่เป็นการฝ่าฝืนต่ออัลลอฮ์ อัชชะวะญ์ด หากพวกเขาสั่งให้กระทำสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืนต่ออัลลอฮ์ ดังนั้นไม่อนุญาตให้ทำตามพวกเขาในสิ่งนั้น และยังคงเชื่อฟังพวกเขาในเรื่องที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

ลำดับที่ห้า: เชื่อในเรื่องกะรอมะฮ์ของบรรดาอะลีฮ์ มันคือสิ่งที้อัลลอฮ์ทรงบันดาลให้เกิดขึ้นผ่านน้ำมือของพวกเขาซึ่งสิ่งทีเเหนือธรรมชาติ (ปาฏิหาริย์)

ประการที่หก: ไม่ตัดฟิรฮากิบละฮ์เพียงเพราะบาปโดยทั่วไปและ

บาปใหญ่ ดังที่พวกเขาจะวินิจฉัยกระทำ, แต่พวกเขายังคงความเป็นพี่น้องทางศรัทธา (อัครสาวก อีมานีเยฮ์) แม้จะมีการทำบาปก็ตาม และพวกเขากล่าวเกี่ยวกับผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนว่า: เขาเป็นผู้ศรัทธาโดยเหตุแห่งศรัทธาของเขา และเป็นผู้ฟาซิกโดยเหตุแห่งบาปใหญ่ของเขา

บทที่สอง: สิ่งที่เกี่ยวข้องกับอิวาดะสุ

หัวข้อที่หนึ่ง: ความสะอาด

ตามหลักภาษา คือ ความสะอาดและบริสุทธิ์จากสิ่งสกปรกทั้งทาง
รูปธรรมและนามธรรม

ตามหลักบทบัญญัติอิสลาม: การกำจัดหะดัษ (ภาวะไม่อยู่ในความ
สะอาดทางศาสนา) และการขจัดสิ่งสกปรก (นะญิส) และความ
สะอาดคือกุญแจของการละหมาด ด้วยเหตุนี้ การเรียนรู้เรื่องนี้จึงถือ
เป็นหนึ่งในภารกิจอันยิ่งใหญ่ที่สุดในเรื่องศาสนา ซึ่งมุสลิมทุกคน
จำเป็นต้องเรียนรู้และใส่ใจอย่างจริงจัง

หนึ่ง: ประเภทของน้ำ

1- น้ำสะอาดบริสุทธิ์; สามารถใช้สำหรับการชำระล้าง (อาบน้ำ
ละหมาดหรืออาบน้ำได้) ไม่ว่ามันจะอยู่ในสภาพเดิมของมัน; เช่น
น้ำฝน หรือน้ำในแม่น้ำ หรือน้ำทะเล หรือมีสิ่งที่ไม่สะอาดปนเปื้อนเข้าไป
แต่สิ่งนั้นไม่ได้กลายเป็นส่วนใหญ่นองจนรอบงำ และไม่ได้ทำให้สูญเสีย
ชื่อหรือลักษณะเดิมของมันไป

2. น้ำสกปรก (นะญิส) ไม่นอนุญาตให้มัน ดังนั้น ไม่สามารถขกเลิก
ภาวะหะดัษ และไม่สามารถขจัดสิ่งสกปรก (นะญาซะฮ์) ได้ คือน้ำที่
เปลี่ยนสภาพของสี กลิ่น หรือรส อันเนื่องมาจากมีสิ่งสกปรก (นะญิส)
ปะปนอยู่

สอง: นะฉฐศ (ลิ่งศกปรก)

นะฉฐศ คื ลิ่งศกปรกชนิดเฉพะ ซึ่งทำให้การละหมาคเป็นโมฆะ หากมีลิ่งนั้นติดอยู่ เช่น ปัสสาวะ อุจจาระ เลือด และอื่น ๆ และอาจอยู่ ได้ทั้งที่ร่างกาย สดานที่ และเสื่อผ้า

หลักเดิมของสรรพลิ่งทั้งหลายนั้น คื เป็นลิ่งที่อนุมติและสะอาด บริสุทธี ดั่งนั้น ผู้ใดอ้างว่าลิ่งใดลิ่งหนึ่งเป็นนะฉฐศ (ลิ่งศกปรกตาม ศาสนา) ก็จำเป็นต้งนำหลักฐานมายืนยัน และลิ่งต่อไปนี้ ไม่ถือเป็น นะฉฐศ : น้ำมูก/เสมหะ เหงื่อของมนุษย์ เหงื่อของลา ทั้งหมดนี้ถือว่า สะอาด (ตามหลักศาสนา) แม้จะคุศกปรกในเชิงกายภาพก็ตาม ทุกลิ่ง ที่เป็นนะฉฐศยอมเป็นลิ่งศกปรก แต่ไม่ใช่ลิ่งศกปรกเป็นนะฉฐศเสมอไป

นะฉฐศ มี 3 ระดับ:

หนึ่ง: นะฉฐศหนัก

เช่น: ความศกปรกของภาชนะที่สุนัขเลียเข้าไป วิธีการทำความ สะอาดมันคื: ให้ล้างเจ็ดครั้ง ครั้งแรกด้วยน้ำที่ผสมกับดิน

สอง: นะฉฐศชนิดเบา

เช่น ปัสสาวะของเด็กชายทารก หากกระเด็นถูกเสื่อผ้าหรือภาชนะ ใด ๆ วิธีการทำความสะอาดมันคื: ให้พรมน้ำลงบนมันจนชุ่มทั่ว และ ไม่จำเป็นต้งถูหรือบิด

สาม: นะฉฐศชนิดปานกลาง

เช่น ปัสสาวะและอุจจาระของมนุษย์ รวมถึงลิ่งศกปรกส่วนใหญ่ เมื่อตกถูกพื้นดิน เสื่อผ้า หรือลิ่งของอื่น ๆ ที่คล้ายกัน วิธีชำระล้างนะฉฐศ

ชะงะ คือ การขจัดตัวสิ่งสกปรกออกไป หากสิ่งสกปรกนั้นมีลักษณะ
ตัวคนให้เห็น และทำความสะอาดบริเวณที่เปื้อนด้วยน้ำ หรือด้วย
วิธีการทำความสะอาดอื่น ๆ

และส่วนหนึ่งจากสิ่งที่มีหลักฐานยืนยันถึงความเป็นนะจิส ได้แก่:

1. ปัสสาวะและอุจจาระของมนุษย์
2. น้ำมะซีย์และน้ำวะดีย.
3. มูลของสัตว์ที่ห้ามบริโภคเนื้อ
- 4- เลือดประจำเดือนและเลือดนิฟาส
5. น้ำลายสุนัข
6. ซากสัตว์ ยกเว้น:

ก- มนุษย์เมื่อเสียชีวิต

ข- ซากของตั๊กแตนและปลา

ค- ซากของสัตว์ที่ไม่มีเลือดไหล เช่น แมลงวัน มด ผึ้ง และอื่นๆ

ง- กระดูกของสัตว์ที่ตายแล้ว เขา เล็บ ขน และขนปีก

วิธีการทำความสะอาดนะจิส มีดังนี้:

1- ด้วยน้ำ ซึ่งเป็นหลักเดิมในการทำความสะอาดนะจิส จึงไม่พึง
หันไปใช้อ่างอื่นแทน

2- สิ่งที่ศาสนาได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับวิธีการทำความสะอาดสิ่งของที่

---

¹ น้ำมะซีย์ : คือของเหลวใส ไม่มีสี ที่ไหลออกมาขณะหยอกสัองทางเพศ หรือขณะนึกถึงการร่วมเพศ หรือมีเจตนาจะร่วม
เพศ หรือขณะมองดูสิ่งชั่วๆ ฯลฯ มักออกมาเป็นหยดเล็กๆ และบางครั้งอาจไม่รู้สึกดว่ามันไหลออกมาแล้วส่วนน้ำวะ
ดีย : คือของเหลวข้น สีขาว ที่ไหลออกมาหลังการปัสสาวะ หรือขณะชกของหนัก

เป็นนะจีสหรือที่ถูกนะจีสเปื้อน

2.1- หนังสือซึ่งตายโดยไม่ถูกเช็ดตามบทบัญญัติ (ชาก) จะชำระให้สะอาดได้โดยการฟอก

2.2- การทำความสะอาดภาชนะเมื่อสุนัขเลียไปในั้น: ต้องล้างเจ็ดครั้ง โดยครั้งแรกด้วยดิน.

2.3- การทำความสะอาดเสื้อผ้าเมื่อมีเลือดประจำเดือนเปื้อน: ให้ถูแล้วขี้ด้วยน้ำ จากนั้นรดด้วยน้ำ และหากหลังจากนั้นยังมีคราบหลงเหลือ ก็ไม่เป็นไร

2.4- การชำระชายผ้าของสตรีให้สะอาด ด้วยส่วนถัดไปของพื้นดินที่สะอาด

2.5- การทำความสะอาดเสื้อผ้าจากปัสสาวะของทารกชายที่ยังคุคนม: ด้วยการพรมน้ำ และจากปัสสาวะของทารกหญิง: ด้วยการล้าง

2.6- ชำระเสื้อผ้าให้สะอาดจากมะซีซึ่ โดยพรมน้ำลงบนบริเวณที่เปื้อน

2.7- การชำระด้านล่างของรองเท้า โดยการลูบกับพื้นดินที่สะอาด

2.8- การทำความสะอาดพื้นดินจากนะจีส โดยการเทน้ำหนึ่งถังลงบนบริเวณที่เปื้อน หรือปล่อยไว้จนแห้งด้วยแสงแดดหรือด้วยลม เมื่อคราบนะจีสหมดสิ้นไปแล้ว ก็ถือว่าสะอาดแล้ว

สาม: สิ่ง proharam สำหรับผู้ที่มีหะดัษ:

ข้อห้ามสำหรับผู้ที่มีหะดัษเล็กหรือหะดัษใหญ่:

1- การละหมาด ไม่ว่าจะเป็นการละหมาดฟัรฎูหรือการละหมาดสุนนะฮ์ ดังที่มีรายงานจากท่านอิบน์อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า ว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า :

«لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ بَعِيرٍ طُهْرًا».

อัลลอฮ์จะไม่ทรงตอบรับการละหมาดใด ๆ โดยปราศจากความสะอาดบริสุทธิ์¹.

2. การสัมผัสอัลกุรอาน ตามที่มีปรากฏในจดหมายที่ท่านเราะฮูดุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เขียนถึงท่านอัมร์ อิบน์ หัซม์ และในนั้นมีถ้อยคำของท่านว่า:

«لَا يَمَسُّ الْقُرْآنَ إِلَّا طَاهِرٌ».

“ไม่มีผู้ใดจะแตะต้องอัลกุรอาน นอกจากผู้บริสุทธิ์เท่านั้น”².

3- การเฆาะวาฟ (รอบกะบะฮ์) : ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«الطَّوَافُ بِالْبَيْتِ صَلَاةٌ، إِلَّا أَنْ اللَّهَ أَبَاحَ فِيهِ الْكَلَامَ».

การเฆาะวาฟรอบกะอ์บะฮ์นั้นเป็นการละหมาด เว้นแต่ว่าอัลลอฮ์ทรงอนุญาตให้มีการพูดในระหว่างการเฆาะวาฟ³ และท่านนบี

¹ บันทึกโดยมุสลิม (224)

² บันทึกโดยมาลีก ในหนังสืออัมมวัญญะฮ์ เลขที่ (680 และ 219) และอัศคาร์ิมีย เลขที่ (312) และอัษศุรริ่อซซัจาก ในหนังสืออัมมวัญญะฮ์ เลขที่ (1328) และอัลบานียฺได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษเศาะฮิห์ ในหนังสืออิรวัอ์อัลชะลีล เลขที่ (122)

³ บันทึกโดยอันนะซาอีย์ (12808) อะฮ์หมัด (15423) และอัลบานียฺได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษเศาะฮิห์ ในหนังสืออิรวัอ์อัลชะลีล (121)

คือลบล้างอสุชะลัษวะสลัล์ม ได้อาบน้ำละหมาด เพื่อการแกะวาฟรอบ
กะอบะฮฺ มีรายงานที่ถูกต้องจากท่านนบี คือลบล้างอสุชะลัษวะสลัล์ม
ว่าท่านได้ห้ามผู้หญิงที่มีประจำเดือนทำการตอวาฟรอบบัยตุลลอฮ์
จนกว่าเธอจะสะอาดจากประจำเดือน

ส่วนสิ่งต่างๆ ที่ห้ามสำหรับผู้ที่มีหะดัษใหญ่โดยเฉพาะ มี
ดังต่อไปนี้:

1. อ่านอัลกุรอาน ตามหะดีษของท่านอะลี ีเราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า
"ไม่มีสิ่งใดจะปิดกั้นท่าน—หมายถึงท่านนบี ﷺ—จากการอ่านอัลกุ
รอานได้ แม้กระทั่งในสภาพที่มีญะนาบะฮ์"¹.

2- การพำนักอยู่ในมัสยิดโดยปราศจากน้ำละหมาด เนื่อง
จากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ
وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا...}

"ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเข้าใกล้การละหมาด ขณะที่พวกเขากำลัง
มีนเมาอยู่ จนกว่าพวกเขาจะรู้ สิ่งที่พวกเขาพูด และก็จงอย่าเข้าใกล้การ
ละหมาด ขณะที่เป็นผู้มีญะนาบะฮ์ นอกจากผู้ที่ผ่านทางไปเท่านั้น
จนกว่าพวกเขาจะอาบน้ำ..." (ซูเราะฮ์ อัน-นิซาอ์ : 43)

เมื่อผู้ที่มีหะดัษใหญ่อาบน้ำละหมาด ก็เป็นที่อนุญาตให้เขาหยุดอยู่ใน
ในมัสยิดได้ และเช่นเดียวกัน อนุญาตให้ผู้ที่มีหะดัษใหญ่เดินผ่านมัสยิด

¹ บันทึกลอบอนุนาญะฮ์ (594) อิบุนุหิบบาน (799) และอัลบานียได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษแกะอะฮ์ฟ ในหนังสือ
แกะอะฮ์ฟศันอัดดิรมีซีย์ (146)

ได้ เพียงเพื่อการผ่านทาง โดยไม่หยุดนิ่งหรือนั่งอยู่ในนั้น

สี่: มารยาทในการถ่ายทุกข์:

สิ่งที่ควรปฏิบัติขณะถ่ายทุกข์:

- 1- การอยู่ให้ห่างไกลและการปกปิดตนจากผู้คนในที่โล่งแจ้ง
2. กล่าวบทคู่อ้อที่มีรายงานไว้เมื่อจะเข้าของน้ำ นั่นคือ:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ.»

"โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้พ้นจาก
ชัยฏอนมารร้ายทั้งเพศผู้และเพศเมีย"¹

และจำเป็นต้องปฏิบัติขณะถ่ายทุกข์ ดังนี้ :

1. การรักษาความสะอาดจากปัสสาวะ
2. ปกปิดเอาระยะ (คือส่วนของร่างกายที่ศาสนบัญญัติให้ปกปิด)

ข้อห้ามขณะปลดทุกข์:

- 1- ผินหน้าทางกิบละฮ์ หรือหันหลังให้กิบละฮ์
- 2- การถ่ายทุกข์บนทางสัญจรของผู้คนและในสถานที่สาธารณะ
- 3-ปัสสาวะในแหล่งน้ำที่นิ่ง (ไม่ไหลถ่ายเท)

สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ (มักรุธ) ขณะทำธุระส่วนตัว

- 1- การสัมผัสอวัยวะส่วนตัวด้วยมือขวาระหว่างถ่ายทุกข์
- 2- การชำระล้างด้วยน้ำและการเช็ดด้วยมือขวา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (142) และมุสลิม (122)

3- ไม่ควรพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกล่าวถึงอัลลอฮ์ ขณะถ่ายทุกข์

ห้า: บทบัญญัติของการชำระล้างด้วยน้ำและการเช็ด:

การอิสติญญาฮฺ: คือการขจัดสิ่งสกปรกที่ออกมาจากทวารทั้งสอง (ทวารหนักและทวารเบา) ด้วยการใช้น้ำ

การอิสติญญ์มาร: คือการขจัดสิ่งสกปรกที่ออกมาจากทวารทั้งสอง (ทวารหนักและทวารเบา) โดยไม่ใช้น้ำ เช่น การใช้ก้อนหินหรือกระดาษชำระ

เงื่อนไขของสิ่งที่ใช้ชำระล้าง:

- 1- ต้องเป็นสิ่งที่ได้รับอนุมัติตามหลักศาสนา
- 2- ต้องเป็นสิ่งที่สะอาด
- 3- ต้องเป็นสิ่งที่สามารถทำความสะอาดได้
- 4- ต้องไม่ใช่กระดูกหรือมูลสัตว์
- 5- ต้องไม่ใช่สิ่งที่เป็นที่เคารพ เช่น กระดาษที่มีพระนามของอัลลอฮฺ

ฮฺ ชุบหานะฮฺ วะตะอะลา

เงื่อนไข 2 ประการในการชำระล้างด้วยการอิสติญญ์มาร:

- 1- สิ่งขบถ่ายต้องไม่ลื่นออกไปจากบริเวณปกติ
- 2- ต้องชำระล้างด้วยหินสามก้อนที่ทำให้สะอาดหรือมากกว่านั้น

หก: บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำละหมาด

การอาบน้ำละหมาดที่จำเป็น (วาญิบ) จะต้องอาบน้ำละหมาด มี 3

ประการ คือ

1. การละหมาด ไม่ว่าจะเป็นการละหมาดฟิรฎูหรือการละหมาดสุนนะฮ์

2. การสัมผัสอัลกุรอาน

3. การแหะวาฟ (การเดินเวียนรอบกะบะฮ์)

เงื่อนไขของการอาบน้ำละหมาด

1. อิสลาม

2. มีสติสัมปชัญญะ

3. รู้देशา

4- การตั้งเจตนา: ตำแหน่งของเนียตนั้นอยู่ที่ใจ และการเปล่งเสียงกล่าวเนียตนั้นเป็นบิดอะฮ์ และผู้ใดที่ประสงค์จะอาบน้ำละหมาดแท้จริงเขาได้ตั้งเจตนาแล้ว ส่วนการล้างอวัยวะส่วนต่างๆ ในการอาบน้ำละหมาดด้วยเจตนาเพื่อคลายร้อนหรือเพื่อทำความสะอาดนั้นไม่ถือว่าเป็นการอาบน้ำละหมาด

5- การรักษาความต่อเนื่องของข้อบัญญัติ: โดยที่เขาต้องไม่ตั้งใจที่จะยกเลิกมัน จนกว่าการชำระล้างของเขาจะสมบูรณ์

6. การสิ้นสุดของสิ่งที่ทำให้ต้องทำวุฎู (การที่สิ่งสกปรกนั้นได้หยุดการไหลออกอย่างสมบูรณ์) ได้รับการยกเว้นจากกรณีนี้คือ: ผู้ที่มีอาการปัสสาวะกะปริบะปรอยอย่างต่อเนื่อง และหญิงที่มีเลือดออกผิดปกติแหะฮ์.

7- การชำระล้างด้วยน้ำหรือหินก่อนหน้านั้น สำหรับผู้ที่มีปัสสาวะ

หรืออุจจาระออกมา

8. ต้องเป็นน้ำที่สะอาดและเป็นท่อนุมนัตติ

9. ขจัดสิ่งที่กั้นมิให้น้ำเข้าถึงผิวหนัง

10- เข้าเวลาละหมาด (สำหรับคนที่มีหะดัษเป็นประจำต่อเนื่อง)
องค์ประกอบหลัก (รุกน) ของการอาบน้ำละหมาด

1. การล้างใบหน้า การบ้วนปากและการสูดน้ำเข้าจมูกก็เป็นส่วน
หนึ่งจากการล้างใบหน้า

2. ล้างมือทั้งสองจนถึงข้อศอก

3- การลูบศีรษะทั้งหมด และใบหูทั้งสองก็เป็นส่วนหนึ่งจากศีรษะ

4. ล้างเท้าทั้งสองจนถึงตาตุ่ม

5. ต้องชำระล้างอวัยวะแต่ละส่วนตามลำดับ

6. ความต่อเนื่อง คือห้ามเว้นช่วงระหว่างอวัยวะต่าง ๆ เป็น
เวลานาน

วิธีการอาบน้ำละหมาด

1- กล่าวพระนามของอัลลอฮ์ (บิสมิลลาฮ์)

2- ล้างมือทั้งสอง (ฝ่ามือและหลังมือ) 3 ครั้ง

3- ล้างหน้า 3 ครั้ง การบ้วนปากและการสูดน้ำเข้าจมูกก็เป็นส่วน
หนึ่งจากการล้างใบหน้า

4- ล้างมือทั้งสองข้างจนถึงข้อศอก 3 ครั้ง โดยเริ่มจากมือขวาก่อน
แล้วจึงมือซ้าย

5- ลูบศีรษะพร้อมหูทั้งสองข้าง

ล้างเท้าทั้งสองถึงข้อเท้าสามครั้ง เริ่มจากเท้าขวาก่อนแล้วจึงเท้าซ้าย
สิ่งที่ทำให้การอาบน้ำละหมาดเป็น โมฆะ:

1. สิ่ง que ออกจากทวารหนักและทวารเบา เช่น ปัสสาวะ การผาย
ลม อุจจาระ

2- สิ่งสกปรก (นะจีส) ออกจากร่างกาย

3- การสูญเสียสติสัมปชัญญะด้วยการนอนหลับหรืออื่น ๆ

4- การสัมผัสอวัยวะเพศด้วยมือ ไม่ว่าจะเป็นด้านหน้าหรือ
ด้านหลัง โดยไม่มีสิ่งใดกั้น

5- การกินเนื้ออุฐู

6- การละทิ้งศาสนาอิสลาม ขออัลลอฮ์ได้ปกป้องเราและมุสลิมทุก
คนจากสิ่งนั้น

เจ็ด: กฎการเช็ดบนรองเท้าและถุงเท้า:

1- กุฟ: สิ่งที่ใช้สวมเท้าซึ่งทำมาจากหนังสัตว์หรือสิ่งทำนอง
เดียวกัน

2- ถุงเท้า คือสิ่งที่สวมใส่ที่เท้า ทำจากขนสัตว์หรือฝ้ายและสิ่งที่
คล้ายกัน

เงื่อนไขของการลูบบนรองเท้าหนัง:

1- ต้องสวมใส่รองเท้าและถุงเท้าภายหลังจากทำความสะอาดอย่าง
สมบูรณ์แล้ว

2. ให้คลุมเท้าทั้งสองจนถึงตาตุ่ม

- 3- รองเท้าหรือถุงเท้าจะต้องสะอาด
- 4- การลูบรองเท้าหรือถุงเท้าอยู่ในเวลาที่กำหนด
- 5- การเช็ดจะต้องเป็นเฉพาะในการอาบน้ำละหมาดเท่านั้น ไม่ใช่ในการอาบน้ำกดะฮ์ใหญ่

6- คุฟและสิ่งที่ทำนองเดียวกันจะต้องเป็นที่ได้รับอนุมัติตามหลักศาสนา หากเป็นของที่ยึดครองโดยไม่ชอบหรือเป็นผ้าไหมสำหรับผู้ชาย ก็ไม่อนุญาตให้ลูบบนสิ่งนั้น เพราะสิ่งที่ต้องห้ามไม่อาจใช้เป็นเหตุให้ถือเอาข้อผ่อนผันได้

ระยะเวลาสำหรับการลูบบนรองเท้า:

สำหรับผู้ที่พำนักอยู่กับที่: หนึ่งวันหนึ่งคืน และสำหรับผู้เดินทาง: สามวันสามคืน

วิธีการลูบบนรองเท้า:

เอามือจุ่มน้ำ แล้วลูบบนถุงเท้าหรือรองเท้าคุฟฟี จากปลายเท้าจนถึงลำแข้ง เพียงครั้งเดียว

สิ่งที่ทำให้เป็นโมฆะ

- 1- สิ้นสุดระยะเวลาของการลูบบนรองเท้า
- 2- การถอดถุงเท้าออกทั้งสองข้างหรือข้างใดข้างหนึ่ง
- 3- การเกิดหะดัยใหญ่

หุกุม (บทบัญญัติ) การลูบบนรองเท้าหนึ่ง:

มันคือการผ่อนผัน และการกระทำ (การเช็ดรองเท้า) นั้นดีกว่าการถอดรองเท้าและล้างเท้า เพราะเป็นการรับเอาการผ่อนผันจากอัลลอฮ์

ﷺ การปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบี ﷺ และเป็นการกระทำที่แตกต่างจากกลุ่มชนที่คิดอุตริกรรมขึ้นมา

3- การลูบบนเปลือก ผ้าพันแผล และแผ่นยาพลาสติก:

อัลญะบาอिर หมายถึง สิ่งที่ใช้รัคบริเวณกระดูกหัก เช่น เปลือกปูนหรือไม้ค้ำ และสิ่งที่คล้ายกัน

อัล-อัศออิบ: คือ สิ่งที่พันหรือรัคบนบาดแผล รอยฟกช้ำ หรือแผลใหม่ จากผ้าและสิ่งทำนองนั้น

อัล-ลุศุก: คือสิ่งที้นำมาติดลงบนบาดแผลหรือฝีเพื่อการรักษา

หุกุม (บทบัญญัติ) ของการลูบบนสิ่งนั้น:

อนุโลมให้คงไว้ได้เมื่อมีความจำเป็น โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่เกินบริเวณที่จำเป็น

ไม่อนุญาต: หากความจำเป็นต่อสิ่งดังกล่าวได้สิ้นสุดลง หรือการถอดออกมิได้ก่อให้เกิดความลำบากหรืออันตราย

วิธีการลูบบนสิ่งดังกล่าว:

ล้างบริเวณโดยรอบของมัน และลูบมันจากทุกด้าน และไม่ให้ลูบส่วนที่เกินจากบริเวณของอาบน้ำละหมาด

แปล: ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการตะยัมมุม

ตะยัมมุม: คือ การเช็ดใบหน้าและฝ่ามือทั้งสองด้วยดิน โดยมีเจตนาเพื่อความสะอาด ตามรูปแบบที่ถูกกำหนด

ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

จำเป็นต้องทำตะขัมมูมแทนการอาบน้ำละหมาดและการอาบน้ำยก
หะดัษ เมื่อไม่มีน้ำ หรือไม่สามาริใช้น้ำได้

เหตุผลของการบัญญัติในเรื่องนี้:

การทำตะขัมมูมเป็นหนึ่งในคุณลักษณะเฉพาะของประชาชาติ
ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และมีได้เป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชาติที่ล่วงมาแล้ว
เป็นการผ่อนปรนจากอัลลอฮ์ต่อประชาชาตินี้ และเป็นการแสดงบุญคุณ
จากพระองค์แก่ประชาชาตินี้

กรณีที่อนุญาตให้ทำตะขัมมูมได้

1- ในกรณีที่ไม่มีน้ำ ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะพำนักหรือระหว่างการเดินทาง และได้เสาะแสวงหาน้ำแล้วแต่ไม่พบ

2- หากมีน้ำอยู่กับตนซึ่งจำเป็นสำหรับการดื่มหรือการประกอบอาหาร แล้วถ้านำไปใช้ทำความสะอาดข้อมทำให้ความจำเป็นนั้นเสียหาย จนเกรงว่าจะเกิดความกระหายน้ำต่อตนเอง หรือทำให้ผู้อื่นไม่
ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ที่ต้องคุ้มครอง เกิดความกระหายน้ำ

3. เมื่อเกรงว่าจะเกิดอันตรายจากการใช้น้ำต่อร่างกายเพราะความเจ็บป่วย หรือทำให้การหายป่วยล่าช้า

4- หากไม่สามารถใช้น้ำได้ เนื่องด้วยอาการป่วยจนไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ และไม่มีผู้ที่ จะอาบน้ำละหมาดให้เขา และกลัวว่า จะไม่
ทันละหมาด

5- เมื่อเกรงว่าจะเกิดอันตรายจากความหนาวในการใช้น้ำ และไม่มี
เครื่องทำน้ำอุ่น ให้ตะขัมมูมและละหมาด

วิธีการทำตะขมิ้ม

ให้ตบมือทั้งสองลงบนดิน โดยกางนิ้วออก จากนั้นใช้ท้องนิ้วมือของทั้งสองมือลูบใบหน้า แล้วลูบฝ่ามือทั้งสองด้วยฝ่ามือทั้งสอง โดยให้ลูบให้ทั่วทั้งใบหน้าและฝ่ามือทั้งสอง

สิ่งที่ทำให้ตะขมิ้มเป็น โมฆะ

1. เมื่อมีน้ำ หากทำตะขมิ้มเพราะไม่มีน้ำ หรือไม่มีอุปสรรคในการใช้น้ำ หากการตะขมิ้มเนื่องจากมีอุปสรรคในการใช้น้ำ

2. จะเสียด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสิ่งที่จะทำให้เสียน้ำละหมาด หรือด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสิ่งที่วาญิบ (จำเป็น) ที่จะต้องอาบน้ำ (ยกหะดัษใหญ่) เช่น การมีเพศสัมพันธ์ มีประจำเดือน และเลือดหลังคลอดบุตร

บทบัญญัติสำหรับผู้ที่ไม่สามารถใช้น้ำและการทำตะขมิ้ม:

ผู้ที่ไม่มีน้ำและดิน หรืออยู่ในสภาพที่ไม่สามารถให้ผิวหนังสัมผัสน้ำหรือดินได้ ก็ให้ละหมาดตามสภาพนั้น โดยไม่ต้องอาบน้ำละหมาด และไม่ต้องตะขมิ้ม เพราะแท้จริง อัลลอฮ์ไม่ทรงบังคับแก่ชีวิตหนึ่งชีวิตใดเกินกว่าความสามารถของมัน และแม้ภายหลังจะพบน้ำและดิน หรือมีความสามารถในการใช้ทั้งสองอย่างนั้น ก็ไม่ต้องละหมาดใหม่ในสิ่งที่ได้ละหมาดไปแล้ว เพราะเขาได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ถูกสั่งใช้แล้ว เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{...فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ...}

"ดังนั้นจงขำเกรงอัลลอฮ์เถิด เท่าที่พวกเจ้ามีความสามารถ" [อัต-

ตะฆอบุน : 16] และอันเนื่องด้วยคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ที่กล่าวไว้
อีกว่า:

«إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِأَمْرٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ».

“เมื่อฉันสั่งใช้พวกท่านในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พวกท่านก็จงปฏิบัติ
เท่าที่พวกท่านมีความสามารถ”¹.

ข้อพึงทราบ: หากมีการทำตะฆัมมุมนีเนื่องจากมีญุนบู แล้วพบน้ำ
หลังจากนั้น ก็จำเป็นที่เขาต้องอาบน้ำเนื่องจากญุนบูนั้น.

**เกล้า: หุกลุ่มเกี่ยวกับเลือดประจำเดือนและเลือดคินฟาส (หลัง
คลอด):**

หนึ่ง: เลือดประจำเดือน

เลือดประจำเดือน คือเลือดปกติที่เป็นไปโดยธรรมชาติ ซึ่งออกมา
จากส่วนลึกของมดลูก ในช่วงเวลาที่รู้กัน โดยส่วนใหญ่แล้ว ในแต่ละ
เดือน ประจำเดือนจะอยู่ที่ 6 วันถึง 7 วัน และอาจเพิ่มหรือลดลงได้
ระยะเวลาของรอบเดือนของผู้หญิงอาจยาวขึ้นหรือสั้นลง ทั้งนี้เป็นไป
ตามที่อัลลอฮ์ทรงประกอบสร้างไว้ในธรรมชาติ

หุกลุ่มของหญิงมีประจำเดือน:

1- สตรีที่มีประจำเดือน ไม่อนุญาตให้ทำการละหมาด และไม่
อนุญาตให้ทำการถือศีลอดขณะมีประจำเดือน และการละหมาดและ

---

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (7288) และมุสลิม (6066)

การถือศีลคอดของนางไม่สะอาด (ใช้ไม่ได้)

2- สตรีที่มีประจำเดือนจะต้องชดเชยการถือศีลคอดเท่านั้น โดยไม่ต้องชดละหมาด เมื่อเธอสะอาดจากประจำเดือน

3- ไม่อนุญาตให้นางทำการแกะวาฟรอบกะอ์บะฮ์ และไม่อนุญาตอ่านอัลกุรอาน, และไม่อนุญาตนั่งในมัสญิด 4-ไม่เป็นที่อนุญาตให้สามีมีเพศสัมพันธ์กับนางทางอวัยวะเพศ จนกว่าเลือดประจำเดือนจะหยุดไหล และเธอทำการอาบน้ำยกหะดัษแล้ว

5- อนุญาตให้สามีแสวงหาความสุขกับภรรยาที่มีประจำเดือนได้ โดยไม่รวมเพศทางอวัยวะเพศ เช่น การจูบ การกอด และสิ่งที่ทำนองเดียวกัน

6- ไม่เป็นที่อนุญาตให้สามีหย่าภรรยาขณะที่นางมีประจำเดือน ความสะอาด คือ เลือดหยุดไหล ดังนั้นเมื่อเลือดหยุดไหล ก็ถือว่านางสะอาดแล้ว และระยะเวลาประจำเดือนของนางได้สิ้นสุดลง ดังนั้นจำเป็นที่นางต้องอาบน้ำยกหะดัษ จากนั้นให้นางปฏิบัติสิ่งทั้งหลายที่เคຍถูกห้ามเพราะประจำเดือนได้

และหากเธอเห็นสีขุ่นหรือสีเหลืองหลังจากสะอาดจากประจำเดือนแล้ว ก็ไม่ต้องใส่ใจต่อมัน

สอง: เลือดนิฟาส (หลังคลอด)

คือเลือดที่มดลูกคลายตัวเพื่อการคลอดบุตรและหลังคลอด และเป็นเลือดส่วนที่เหลือที่ถูกกักเก็บไว้ตลอดระยะเวลาการตั้งครรภ์

เลือดหลังคลอดบุตร (นิฟาส) นั้นเหมือนกับเลือดประจำเดือน ใน

สิ่งที่อนุญาต เช่น การร่วมรักกับนางในลักษณะที่ไม่ใช่การสอดใส่ทางอวัยวะเพศ

และในสิ่งที่ต้องห้าม เช่น การร่วมประเวณี การถือศีลอด การละหมาด การหย่า การฉ้อฉลหรือขโมย การอ่านอัลกุรอาน และการพำนักในมัสยิด และวาญิบให้อาบน้ำเมื่อเลือดนิฟาสนั้นหมด เช่นเดียวกับผู้หญิงที่มีประจำเดือน

และจำเป็นสำหรับนางที่จะต้องงดการถือศีลอด โดยไม่ต้องงดการละหมาด นางจึงไม่ต้องงดการละหมาด เช่นเดียวกับผู้หญิงที่มีประจำเดือน

และระยะเวลาที่มากที่สุดคือสี่สิบวัน หากผู้หญิงสะอาดจากเลือดนิฟาสก่อน 40 วัน ถือว่านิฟาสของเธอสิ้นสุดแล้ว เธอต้องอาบน้ำ ทำการละหมาด และทำทุกอย่างที่เคยถูกห้ามเนื่องจากนิฟาส

หัวข้อที่สอง: การละหมาด

หนึ่ง: ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการอาซานและการอิกอมะฮ์

การอะซานได้ถูกบัญญัติขึ้นในปีแรกแห่งการฮิจเราะฮ์ของท่านบี และสาเหตุของการบัญญัติการอะซาน คือ เมื่อการรู้เวลาเป็นเรื่องยากสำหรับพวกเขา พวกเขาจึงปรึกษารื้อกันเพื่อกำหนดสัญลักษณ์สำหรับสิ่งนั้น แล้วอะซานนี้ก็ได้รับการปรากฏแก่ अबดุลลอฮ์ บิน เซดเราะญ์อัลลอฮ์อันสุ ในความฝัน และวะหีย์ได้ให้การรับรองมัน

อะซานคือ การประกาศการมาถึงของเวลาละหมาด และอิกอมะฮ์:
คือการประกาศเพื่อเริ่มทำการละหมาด

การอะซานและการอิกอมะฮ์เป็น ฟิรฎูฟายะฮ์ สำหรับกลุ่มผู้ชาย
ในการละหมาดที่ถูกกำหนดไว้ (ฟิรฎู) เท่านั้น และทั้งสองเป็นหนึ่งใน
สัญลักษณ์ที่เด่นชัดของอิสลาม ดังนั้นจึงไม่อนุญาตให้ละทิ้งมัน

เงื่อนไขของการอะซาน:

- 1- ต้องเป็นผู้ชาย
- 2- การอะซานต้องเรียงตามลำดับ
- 3- อะซานต้องกล่าวต่อเนื่องกันโดยไม่ขาดตอน
- 4- การอะซานต้องกระทำหลังจากเข้าเวลาละหมาด ยกเว้น: อา
ซานแรกก่อนเวลาฟัจญ์รและก่อนวันศุกร์

สิ่งที่ส่งเสริม (สุนัต) ในการอะซาน:

1. เอนิ้วทั้งสองใส่ไว้ในหูทั้งสองข้าง
- 2- ให้อะซานต้นเวลา
- 3- การผินหน้าไปทางขวาและทางซ้ายขณะกล่าว “หัยยะ อะลัศศอ
ลาฮ์” และ “หัยยะ อะลัฟะลาฮ์”
4. เป็นผู้ที่มิน้ำเสียงไพเราะ
- 5- ให้ค่อยๆ กล่าวถ้อยคำของอะซาน โดยไม่เอื้อนเสียงและไม่ยึด
เสียงเกินควร
- 6- การพักรรคในทุกประโยคของข้อความนั้น
- 7- ผินหน้าทางกิบละฮ์ ขณะอะซาน.

การอะซานมีจำนวนสิบห้าประโยค ดังที่ท่านบิลาล เราะฎิยัลลอฮุอันสุ ได้ทำการอะซานด้วยถ้อยคำเหล่านั้นต่อหน้าท่านนบี ﷺ อยู่เสมอ.

จำนวนที่ใช้ในการอะซาน:

(อัลลอฮูอักบับ): สี่ครั้ง

(อ็ชชะดุ อัลลา อิลลาฮา อิลลัลลอฮ์): กล่าวสองครั้ง.

(อ็ชชะดุ อันนา มุฮัมมัดร์ เราะชะตุลลอฮ์): สองครั้ง.

(หัยยา อะลัศเศาะลาห์): สองครั้ง,

(หัยยา อะลัลพะลาห์): สองครั้ง.

จากนั้นให้กล่าวว่า (อัลลอฮูอักบับ) สองครั้ง.

จากนั้นให้ปิดท้ายด้วยการกล่าวว่า (ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์) หนึ่งครั้ง และให้เพิ่มในการอะซานพัจญีร์หลังจาก คำว่า: หัยยะอะลัลพะลาห์ ด้วยกับ คำว่า: (อัสเศาะลาตุ ก็อยรุม มินัลเนาม์) สองครั้ง; เพราะเป็นเวลาที่มีมนุษย์โดยมากจะนอนหลับกัน

อีกอะมะฮ์นั้นมีทั้งหมดสิบเอ็ดประโยค ซึ่งควรกล่าวอย่างรวดเร็ว (โดยไม่เน้นลีลา) เพราะมีจุดประสงค์เพื่อแจ้งให้ผู้ที่อยู่ในสถานที่นั้นทราบ อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวอย่างช้าๆ

และจำนวนมีดังนี้:

(อัลลอฮูอักบับ) สองครั้ง

(อ็ชชะดุ อัลลา อิลลาฮะ อิลลัลลอฮ์) หนึ่งครั้ง.

(อ็ชชะดุอันนะ มุฮัมมัดร์ เราะชะตุลลอฮ์): หนึ่งครั้ง.

(หัยยา อะลัศ เศาะลาห์): หนึ่งครั้ง

(หัยยา อะลัล ฬะลาห์): หนึ่งครั้ง

(กอด กอ มะติศ เสาะลาฮ์): สองครั้ง

(อัลลอสูอักบ์): สองครั้ง

(ลาอิตาสะ อิลลัลลอส): หนึ่งครั้ง.

และส่งเสริม (สุนัต) สำหรับผู้ที่ได้อินเสียงอะซาน ให้กล่าวตามที่ มุอัชชินกล่าว ยกเว้นในประโยคที่ว่า (หัยยา อะลัลเสาะละฮ์) และ (หัยยา อะลัล ฬะลาห์) ซึ่งเขาควรกล่าวว่า (ลา เหาละ ะลา กุวะตะ อิลลา บิลลาฮ์) จากนั้นให้เขากล่าวเสาะละวาดแก่ท่านนบี ﷺ หลังจากนั้นให้กล่าว:

«اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مُحَمَّدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ، إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَ».

“โอ้อัลลอสู พระผู้อภิบาลแห่งเสียงการเรียกร้องอันสมบูรณ์นี้ และ พระผู้อภิบาลแห่งการละหมาดที่ดำเนินขึ้น ขอทรงโปรดประทานอวัยวะและอัลฟะฎีละฮ์แก่ท่านนบีมุหัมมัดด้วยเถิด และขอทรงโปรดให้ เขาฟื้นขึ้นในวันกิยามะฮ์ในสภาพที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญซึ่ง พระองค์ทรงสัญญาไว้แก่เขาด้วยเถิด แท้จริงพระองค์จะไม่ทรงบิดพลิ้ว ในคำมั่นสัญญา”¹.

และอัลลอสู ตรัสว่า:

---

¹ ท่านซัยด์ อับดุลอะซีซ บินบาช ขออัลลอสูทรงเมตตาต่อท่าน ได้กล่าวไว้ในมัจญ์มูฮ์ ฬะควาของท่าน (29/141) ว่า: (ฮัล-บัยฮะกีฮ์) ได้รับความเพิ่มเติมด้วยสายรายงานที่ดี จากท่านญาบิร หลังจากกล่าวที่ว่า: (อัลละซีฮ์ ะอัดละฮ์) ให้เพิ่มเติมด้วยประโยคต่อไปนี้ (อินนะกา ลากุลกุหลูฮ์ม็อก)

«رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ نَبِيًّا».

"ฉันพอใจที่อัลลอฮ์ทรงเป็นพระผู้อภิบาล และพอใจที่อิสลามเป็นศาสนาของฉัน และพอใจที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นนบี"¹

ห้ามออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน โดยไม่มีเหตุจำเป็นที่ได้รับการอนุญาต โลม หรือปราศจากเจตนาจะกลับมา

เมื่อมีการละหมาดรวม ให้ทำอะซานเพียงครั้งเดียว และทำการอิโกมะฮ์สำหรับละหมาดแต่ละเวลา

สอง: ความสำคัญและความประเสริฐของการละหมาด:

การละหมาดถือเป็นเสาหลักในศาสนาอิสลามที่ได้รับการเน้นย้ำมากที่สุดรองจากการกล่าวชะหาคะฮ์ และสำหรับการละหมาดนั้นมีความสำคัญที่พิเศษ ซึ่งอัลลอฮ์ทรงบัญญัติไว้แก่เราะซูลของพระองค์ ﷺ ในคำคืนเมื่อยะอรุจ ในชั้นฟ้า สิ่งนั้นได้บ่งชี้ถึงความสำคัญอันยิ่งใหญ่ของมัน และยืนยันถึงข้อบังคับ (วาญิบ) รวมถึงสถานะของมัน ณ ที่อัลลอฮ์ ﷻ

มีหะดีษมากมายที่กล่าวถึงความประเสริฐและความเป็นข้อบังคับของมันที่มีเหนือทุกคน และความเป็นข้อบังคับของมันนั้น เป็นที่รู้จักกัน (ในหมู่มุสลิม) โดยปริยายในศาสนาอิสลาม

และจากสิ่งที่บ่งชี้ถึงการเป็นวาญิบและการเน้นย้ำ ก็คือ ตัวบท

¹ บันทึกโดย อัลดิมิซีย์ (2635)

หลักฐานทั้งจากอัลกุรอานและซุนนะฮ์ของท่านนบี ﷺ เช่น:

1- อัลดอสส์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿...إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾

"แท้จริงการละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย" (อัลนิสาฮ์ : 103) คือ: เป็นฟัรฎูที่ถูกกำหนดไว้ในเวลาต่างๆ ที่ท่านนบี ﷺ ได้ชี้แจงไว้

2- และอัลดอสส์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَمَا أَمْرُو إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ...﴾

"และพวกเขามีได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลดอสส์ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาด..." (ซุเราะฮ์ อัลบัยยีนะฮ์ : 5)

3- และอัลดอสส์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ...﴾

"แล้วหากพวกเขาสำนึกผิดกลับตัว และดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและชำระชะกาตแล้วไซ้ร้ ดังนั้นก็เป็นพี่น้องของพวกเขาเจ้าในศาสนา..." (อัลเตาบะฮ์ : 11)

4- จากญาบิร เราะฮิฎัลลอสส์อันสุมา ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

﴿إِنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ﴾

«แท้จริงแล้ว ระหว่างคนคนหนึ่งกับการตั้งภาคีต่ออัลดอสส์และการ

ปฏิเสธนั้น คือการละทิ้งการละหมาด»¹

5- และจากท่านบุรียดะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

«العَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ.»

«พันธสัญญาระหว่างเรากับพวกเขาถือการละหมาด ดังนั้นผู้ใดที่ละทิ้งการละหมาด แน่แน่นอนว่าเขาได้ปฏิเสธแล้ว»².

และบรรดานักวิชาการมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ใดปฏิเสธความเป็นข้อบังคับของมัน ย่อมเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา ส่วนผู้ใดละทิ้งละหมาด เพราะไม่เอาใจใส่ หรือเกียจคร้าน ทักษะที่ถูกต้องกว่าคือเขาเป็นกาฟิร เช่นกัน เนื่องจากหะดีษเศาะฮิหฺที่ได้กล่าวมาก่อนหน้า และด้วยอิจมาอ์ของบรรดาเศาะหาบะฮ์ในเรื่องนี้

สาม: เงื่อนไขของการละหมาด

1- เข้าเวลาละหมาด

เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{...إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا}

"แท้จริงการละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย" [อัน-นิสาอ์:103] คือ: เป็นพิธีที่ถูกกำหนดไว้ด้วยเวลาที่จำกัด

¹ บันทึกโดยมุสลิม (82)

² บันทึกโดยอัคหิมิมิซซ (265) และอัคหิมิมิซซกล่าวว่า เป็นหะดีษ หะซัน เศาะฮิหฺ เฆาะริบ และอัลบานียฺได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษเศาะฮิหฺในหนังสือ "เศาะฮิหฺตุรรมิบวัคค์อิบ"

และเวลาต่างๆ ของการละหมาดฟิรฎูมีดังต่อไปนี้:

1- ฟัจญ์รุ: ตั้งแต่แสงอรุณขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ขึ้น

2- ชุฮริ: เริ่มจากดวงอาทิตย์คล้อยจนกระทั่งเงาของสิ่งต่างๆ มีความยาวเท่ากับตัวมันเอง

3- อัศร์: เริ่มจากหมดเวลาชุฮริจนถึงเวลาที่ดวงอาทิตย์เริ่มเหลือง และเวลาจำเป็นจนถึงดวงอาทิตย์ตกดิน

4- มัจริบ: เริ่มจากดวงอาทิตย์ตกดินจนถึงแสงสีแดงบนขอบฟ้าหายไป

5- อิชาอ์: เริ่มจากสิ้นสุดเวลาละหมาดมัจริบจนถึงเที่ยงคืน

2- ปกปิดเอาเราะฮ์ (คือส่วนของร่างกายที่ศาสนบัญญัติให้ปกปิด): คือสิ่งที่ต้องปกปิด เป็นสิ่งที่ไม่สมควรแก่การมองเห็นเมื่อได้ปรากฏออกมา และเป็นที่น่าอับอาย เอาเราะฮ์ (อวัยวะที่พึงปกปิด) ของผู้ชายคือตั้งแต่สะดือจนถึงหัวเข่า และเอาเราะฮ์ของผู้หญิงนั้น คือทั้งร่างกายของนางคือเอาเราะฮ์ในการละหมาด ยกเว้นใบหน้าของเธอนางต้องปิดใบหน้าของนาง หากอยู่ต่อหน้าชายแปลกหน้า คือ ผู้ชายที่ไม่ใช่มะหรัอมของนาง

3. ปราศจากสิ่งสกปรก (นะญิส)

และนะญิส คือ สิ่งสกปรกเฉพาะชนิดที่เป็นอุปสรรคต่อการละหมาด เช่น ปัสสาวะ อุจจาระ เลือด และอื่น ๆ ที่อาจเกิดที่ร่างกาย สถานที่ และเสื้อผ้า

4- คินหน้าทางกิบละฮ์:

กิบละฮ์ คือ วิหารกะอ์บะฮ์อันทรงเกียรติ ซึ่งถูกเรียกว่ากิบละฮ์
เนื่องจากผู้คนผินหน้าไปยังมัน

ดังนั้น การละหมาดจะไม่ถูกต้องโดยปราศจากการผินหน้าทางกิบ
ละฮ์ เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{...وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ...}

และที่ได้ก็ตามที่พวกเขาปรากฏอยู่ ก็จงผินใบหน้าของพวกเขาไป
ทางทิศนั้น [อัลบะเกาะเราะฮ์ : 144].

5- การตั้งเจตนา:

เชิงภาษา คือ การตั้งเจตนา และเชิงบทบัญญัติ คือการตั้งใจที่จะ
กระทำอิบาดะฮ์เพื่อสร้างความใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ ตะอาลา ตำแหน่งของ
เนียตนั้นอยู่ที่ใจ จึงไม่จำเป็นต้องเปล่งเสียงออกมา หากแต่การเปล่ง
เสียงออกมาเช่นนั้นถือว่าเป็นบิดอะฮ์

สี่ : รุกน (องค์ประกอบหลัก) ของการละหมาด

รุกน (องค์ประกอบหลัก) มี 14 ประการ:

หนึ่ง : การยืนเมื่อมีความสามารถ

เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{...وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ...}

"และจงยืนละหมาดเพื่ออัลลอฮ์โดยนอบน้อม" [อัลบะเกาะเราะฮ์ :
238] และหะดีษของท่านอิมรอน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ซึ่งเป็นหะดีษ

มะรุฟอ์ถึงท่านนบี ﷺ ว่า:

«صَلِّ قَائِمًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِدًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلَى جَنْبٍ.»

“เจ้าจงละหมาดในสภาพที่ยืน หากไม่สามารถยืนได้ก็ให้นั่ง หากไม่สามารถนั่งได้ก็ให้นอนตะแคง”¹

ถ้าหากว่าไม่สามารถยืนได้เนื่องจากความเจ็บป่วย ก็ให้เขาละหมาดตามสภาพของเขา โดยนั่งหรือบนสืข้างของเขา และเช่นเดียวกับผู้ป่วยได้แก่ ผู้ที่เกรงว่าจะเกิดอันตราย ผู้ที่เปลือยกาย และผู้ที่มีความจำเป็นต้องนั่งหรือนอนตะแคงเพื่อการรักษาที่จำเป็นต้องงดการยืน และเช่นกัน ผู้ที่ละทิ้งการยืนละหมาดโดยมีเหตุผล คือผู้ที่ละหมาดตามอิหม่ามประจำ (อิหม่ามรอดิบ) ที่ไม่สามารถยืนได้ เมื่ออิหม่ามละหมาดในท่านั่ง ผู้ที่ตามหลังเขาก็จะละหมาดในท่านั่งตามอิหม่ามของพวกเขาด้วย อนุญาตให้นั่งละหมาดสุนัตได้ แม้ว่าเขาจะสามารถยืนละหมาดได้ก็ตาม แต่ผลบุญจะไม่เท่ากับผลบุญของผู้ที่ยืนละหมาด

ตอง: ตักบีเราะตุลเอียะฮ์รอมในตอนต้นของละหมาด

ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่:

«ثُمَّ اسْتَقْبَلِ الْقِبْلَةَ، وَكَبِّرْ.»

"จากนั้นให้หันไปยังทิศกิบละฮ์ และกล่าวตักบิร"².

และสำนวนของมันคือ ให้กล่าวว่า “อัลลอฮูอักบัร” และจะใช้

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1117)

² บันทึกโดยอัลบุคอรี (6251) และมุสลิม (884)

สำนวนอื่นมิได้

สาม: อ่านสุเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์:

คั้งที่ท่านบี ﷺ ได้กล่าวว่:

«لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ».

"การละหมาดนั้นใช้ไม่ได้สำหรับผู้ที่ไม่อ่านอัลฟาติหะฮ์"¹.

สี่ : การรูกูอ์ในทูกร็อกอะฮ์ :

เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا...﴾

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! พวกเจ้าจงรูกูอ์ จงสุญูด..." (ซูเราะฮ์ อัล-หัจญ์ : 77)

รูกูอ์ที่ห้าและหก:

เงยศีรษะจากการรูกูอ์ และขึ้นตรงในสภาพเช่นเดียวกับก่อนรูกูอ์ เพราะท่านเราะฮ์สูดได้ทำอย่างสม่ำเสมอ

และท่านเราะฮ์สูดลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวแก่ผู้ที่ละหมาดอย่างบกพร่องว่:

«ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَعْتَدِلَ قَائِمًا».

"หลังจากนั้นให้เจ้าเงยขึ้นจนกว่าจะขึ้นตรง"².

เจ็ด: การสุญูดด้วยอวัยวะทั้งเจ็ด:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (756) และมุสลิม (872)

² บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (793) และมุสลิม (398)

หน้าผากพร้อมกับจมูก ฝ่ามือทั้งสองข้าง หัวเข่าทั้งสองข้าง และ
ปลายนิ้วเท้าทั้งสองข้าง ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

«أَمْرُنَا أَنْ نَسْجُدَ عَلَى سَبْعَةِ أَعْظَمَ: الْجَبْهَةِ، وَأَشَارَ بِيَدِهِ عَلَى أُنْفِهِ، وَالْكَفَّيْنِ،
وَالرُّكْبَتَيْنِ، وَأَطْرَافِ الْقَدَمَيْنِ».

“เราได้รับบัญชาให้สujudบนอวัยวะทั้งเจ็ด คือ: หน้าผาก - แล้วท่าน
ก็ชี้ด้วยมือของท่านไปที่จมูกของท่าน- และมือทั้งสอง เข่าทั้งสอง และ
ปลายนิ้วเท้าทั้งสองข้าง”¹.

แปล: ยกศีรษะขึ้นจากการสujud และการนั่งระหว่างสองสujud:
เพราะเหตุนี้ ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ السَّجْدَةِ، لَمْ يَسْجُدْ حَتَّى يَسْتَوِيَ جَالِسًا».

"ท่านนบี ﷺ เมื่อท่านเงยหัวขึ้นจากสujud ท่านจะไม่กราบสujudอีก
จนกว่าจะนั่งได้อย่างสงบนิ่ง"².

แก้: ความสงบนิ่งในบรรดารุกนทั้งหมด :

นั่นคือความสงบนิ่ง แม้เพียงเล็กน้อย ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวแก่
ผู้ที่ละหมาดอย่างบกพร่องว่า:

«حَتَّى تَطْمَئِنَّ».

"จนกว่าจะสงบนิ่ง"³.

1 รายงานโดย อัลดุคอรีย์ (812) และมุสลิม (490)

2 บันทึกโดยมุสลิม (498)

3 บันทึกโดยอัลดุคอรีย์ (724) และมุสลิม (398)

รูกนที่สิบและสิบเอ็ด:

การอ่านตะชะฮุดครั้งสุดท้ายและการนั่งเพื่ออ่านตะชะฮุดครั้งสุดท้าย : ตามหะดีษอิบนุมัศอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่รายงานเป็นมะรฟู้อัว่า :

«إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

“เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านได้ละหมาด ก็จงกล่าวว่:

"ความเคารพ ความภักดี และคุณธรรมทั้งหลายเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ ขอความสันติสุขความเมตตาจากอัลลอฮ์และความจำเจริญแห่งพระองค์จงมีแต่ท่าน โอ้อ่านนบี ขอความสันติสุขจงมีแต่พวกเรา และแก่บรรดาบ่าวที่มีคุณธรรมแห่งอัลลอฮ์ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์”¹.

สิบสอง: การกล่าวเศาะละวาตต่อท่านนบี ﷺ ในตะชะฮุดครั้งสุดท้าย:

โดยกล่าวว่า:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ».

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีย (797) และมุสลิม (402)

["ไอ้อัลลอฮ จงอวยพรแก่มุฮัมมัด"¹], และสิ่งที่เกินจากนั้นถือเป็น
ซุนนะฮ์

สิบสาม: การเรียงตามลำดับระหว่างรูกันต่างๆ :

เพราะว่าท่านนบี ﷺ ได้เคยปฏิบัติสิ่งนั้นอย่างเป็นลำดับ และท่านน
บี ﷺ กล่าวว่า:

«صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي.»

"พวกท่านจงละหมาดเหมือนที่พวกท่านเห็นฉันละหมาด"². และ
ชายผู้ละหมาดอย่างบกพร่องนั้น ได้รับการสอนให้จัดเรียงลำดับขั้นตอน
ของการละหมาดด้วยคำว่า "หลังจากนั้น"

สิบสี่: การให้สลาม:

ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

«وَحَتَامُهَا التَّسْلِيمُ.»

"และบทลงท้ายของมันนั้นคือการให้สลาม และคำกล่าวของท่าน
ที่ว่า :

«وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ.»

"และการคลายข้อห้ามของละหมาดคือการกล่าวตัสลิม" (26)³

¹ บันทึกโดย อัลดริรมีซี (839)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (6008)

³ รายงานโดย อัลบุคอรี (1110)

ห้า: สิ่งที่เป็นวาญิบในการละหมาด:

มีแปดประการ:

1. การกล่าวคำตักบีร์ต่าง ๆ อื่นจากตักบีเราะตุลเอ็ชะรอม (ตักบีร์เข้าพิธีละหมาด)

2- การกล่าวคำว่า “สูบนานะร็อบบิยัลอะซีม” จำนวน 1 ครั้ง ในขณะที่รุกู้อ และเป็นสุนนะฮ์ (สิ่งส่งเสริมให้ปฏิบัติ) ให้เพิ่มเป็นสามครั้ง ซึ่งเป็นขั้นต้นของความสมบูรณ์ และถึงสิบ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของความสมบูรณ์

3- การกล่าวคำว่า “สะมิอัลลอฮุ ลิลมันหะมิดะฮ์” ในขณะที่เงยขึ้นจากรุกู้อ สำหรับผู้ที่เป็นอิมามและผู้ทีละหมาดคนเดียว

4. การกล่าวคำว่า “ร็อบบะนา วะละกัลหัมดु” ในขณะที่ยืนตัวตรงหลังจากลุกขึ้นจากการรุกู้อ

5. การกล่าวคำว่า “สูบนานะร็อบบิยัลอะลา” จำนวน 1 ครั้ง ในขณะที่สุญูด และสุนนะฮ์ให้กล่าวถึงสามครั้ง

6- การกล่าวคำว่า “ร็อบบิฆฟิรลี” ระหว่างสองสุญูด หนึ่งครั้ง และสุนนะฮ์ให้กล่าวถึงสามครั้ง

7- การอ่านตะชะฮุดครั้งแรก โดยกล่าวว่า :

«التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

"ความเคารพความภักดี และคุณธรรมทั้งหลายเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ ขอความสันติสุขความเมตตาจากอัลลอฮ์ และความจำเริญแห่งพระองค์จงมีแก่ท่าน โอ้ท่านนบี ขอความสันติสุขจงมีแก่พวกเราและแก่บรรดาบ่าวที่มีคุณธรรมแห่งอัลลอฮ์ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์"¹

8- การนั่งเพื่ออ่านตะชะฮุดครั้งแรก

หก: สิ่งที่เป็นสุนนะฮ์ในการละหมาด

และสิ่งที่ส่งเสริมในการละหมาด การละทิ้งสิ่งดังกล่าวไม่ทำให้ละหมาดเป็นโมฆะ มี 2 ประเภท: สุนนะฮ์ทางการกล่าว และสุนนะฮ์การกระทำ

หนึ่ง: สุนนะฮ์ทางการกล่าว:

1- การขอคูอาฮ์อัลลิลิฟตาห์ และคูอาฮ์นี้มีหลายบท ส่วนหนึ่งนั้นคือ:

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»

"มหาบริสุทธิ์ยิ่งแก่อัลลอฮ์และด้วยการสรรเสริญพระองค์ และพระนามของพระองค์จำเริญยิ่งแล้ว และบารมีของพระองค์สูงส่งยิ่งแล้ว และไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์"²

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (835)

² บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (743) และมุสลิม (399)

2- การกล่าว อีสติอาซะฮ์ (อะอูซุบิ้ลลาฮิมินัชชัฎฏอนิรเราะฮีม) ก่อนอ่านฟาติหะฮ์ คือการกล่าวว่า: «الشَّيْطَانِ مِنَ اللَّهِ أَعُوذُ» ความว่า “ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง”

3. การอ่านบัสมะละฮ์ (บิสมิลลาฮ์) ก่อนการอ่าน คือการกล่าวว่า (الرَّحِيمِ الرَّحْمَنِ اللَّهُ بِسْمِ) (บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะห์มิม)

4. การอ่านตัสบีห์มากกว่าหนึ่งครั้งในขณะรุกอและสุญูด

5- การกล่าววบทต่อไปนี่ยังมากกว่าหนึ่งครั้ง:

«رَبِّ اغْفِرْ لِي.»

"โอ้พระผู้อภิบาลได้โปรดอภัยให้ฉันด้วยเถิด" ระหว่างสองสุญูด.

6-กล่าว:

«مَلَأَ السَّمَاوَاتِ، وَمَلَأَ الْأَرْضَ، وَمَلَأَ مَا بَيْنَهُمَا، وَمَلَأَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ.»

"การสรรเสริญที่เต็มชั้นฟ้าทั้งหลาย และเต็มแผ่นดิน และเต็มสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสองนั้น และเต็มทุกสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ภายหลังจากนั้น" หลังจากการกล่าว:

«رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ.»

(ร็อบบะนา วะละกัลหัมดุ)"โอ้พระผู้อภิบาลของเราและการสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์"¹.

¹ บันทึกโดยอัคดิรมิซซ (266)

7-การอ่านซูเราะฮ์หลังจากอัลฟาติหะฮ์

8- กล่าว:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا
وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ».

"โอ้อัลลอฮ์ ฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้พ้นจากการ
ลงโทษในนรกยะฮันนัม และการลงโทษในหลุมศพ และจากความ
โกลาหลหรือบททดสอบขณะที่มีชีวิตและหลังความตาย และจากฟิต
นะฮ์ของดัจญาล"¹. และบทคูอาอื่น ๆ จากนั้น ในการอ่านตะชะฮุดครั้ง
สุดท้าย

สอง: ชุมนะฮ์ทางการกระทำ

1- การยกมือทั้งสองให้อยู่ในแนวเดียวกับบ่าทั้งสองหรือใบหูทั้ง
สอง ในสี่ตำแหน่ง:

ก- ขณะตักบิรอตูลอิหฺรอม

ข- ขณะรูกูอ์

ค- ขณะยกศีรษะขึ้นจากการรูกูอ์

ง- การยกมือทั้งสองขณะลุกขึ้นละหมาดต่อในร็อกอะฮ์ที่สาม

2- การวางมือขวาลงบนมือซ้ายบนหน้าอก ขณะยืน ทั้งก่อนและ
หลังรูกูอ์

3- การมองที่สุญูด

¹ บันทึกโดย มุสลิม (588)

- 4- แยกต้นแขนทั้งสองให้ห่างจากสีข้างทั้งสองขณะสุญูด
- 5- การแยกเท้าออกจากต้นขาทั้งสองขณะสุญูดทั้งสอง
- 6- การนั่งอิฟติรอชในทุกการนั่งของการละหมาด ยกเว้นในการตะชะฮุดสุดท้ายของการละหมาดที่มี 3 และ 4 ร็อกอะฮ์
- 7- การนั่งแบบตะวัรรูกในตะชะฮุดครั้งที่สองของการละหมาด 3 หรือ 4 ร็อกอะฮ์

เจ็ด: รูปแบบการละหมาด

1- ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ เมื่อท่านยืนขึ้นเพื่อทำละหมาด ท่านจะหันหน้าไปทางกิบละฮฺ ยกมือทั้งสองขึ้น โดยหันฝ่ามือไปทางกิบละฮฺ แล้วท่านกล่าวว่า:

«اللَّهُ أَكْبَرُ»

(อัลลอฮฺ อักบร)

2- หลังจากนั้นท่านจะเอามือขวาวางบนมือซ้าย แล้วเอามือทั้งสองทาบบนหน้าอก

3- จากนั้นท่านจะกล่าวคฺวอฮ์ฮิตฟีตะห์ ซึ่งท่านจะไม่ยึดติดกับบทโคบตหนึ่งเป็นประจำ ดังนั้น บทคฺวอฮ์ฮิตฟีตะห์ทุกบทที่ได้รับการยืนยันจากท่าน (นบีมุฮัมมัด) สามารถใช้อ่านได้ และส่วนหนึ่งจากบทคฺวอฮ์นั้นคือ:

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ»

"มหาบริสุทธิ์ยิ่งแต่อัลลอฮ์และด้วยการสรรเสริญพระองค์ และพระนามของพระองค์จำเริญยิ่งแล้ว และบารมีของพระองค์สูงส่งยิ่งแล้ว และไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์"

4- หลังจากนั้นท่านจะกล่าว:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ».

"ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ"

5- จากนั้นท่านจะอ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ เมื่ออ่านจบแล้วท่านจะกล่าว "อามีน".

6- จากนั้นท่านจะอ่าน (ซูเราะฮ์หรืออายะฮ์) ที่สะดวกจากอัลกุรอาน และท่านจะอ่านด้วยเสียงที่ดังในละหมาดซุบฮิ และในสองร็อกอะฮ์แรกของละหมาดมักริบและอิชาฮ์ และท่านจะอ่านด้วยเสียงไม่ดังอื่นจากเวลาดังกล่าวนั้น และท่านจะละหมาดร็อกอะฮ์แรกยาวกว่าร็อกอะฮ์ที่สองในทุกเวลาละหมาด

7- จากนั้นท่านจะยกมือทั้งสองเหมือนกับที่ยกขณะตักบิรอตูลิห์รวม จากนั้นท่านจะกล่าว: «อัลลอฮุอักบัร» และทรุดกายลงสู่การรุกูอ์ (ก้มศีรษะ) และท่านจะวางมือทั้งสองจับที่เข่าทั้งสอง แยกนิ้วมือออกจากกัน และกดให้มัน แล้วเหยียดหลังให้ตรง และให้ศีรษะอยู่ในระดับแนวเดียวกับหลัง โดยไม่ยกให้สูงหรือกดให้ต่ำ และท่านจะกล่าวว่า:

«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» مرة.

"มหาบริสุทธิ์พระผู้อภิบาลของข้าผู้ทรงเกรียงไกรยิ่ง" (หนึ่งครั้ง)
และขึ้นต่ำของความสมบูรณ์คือสามครั้ง ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

8- จากนั้นท่านจะเงยศีรษะขึ้น พร้อมกล่าวว่า :

«سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ».

"อัลลอฮ์ทรงได้ยินผู้ที่สรรเสริญพระองค์" และท่านจะยกมือทั้งสองของท่านเหมือนกับที่ยกในเวลารุกูอ์

9- แล้วเมื่อท่านยืนตัวตรงแล้ว ท่านจะกล่าวว่า :

«اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، مَلَأَ السَّمَاءَ، وَمَلَأَ الْأَرْضَ، وَمَلَأَ مَا بَيْنَهُمَا، وَمَلَأَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدٌ، لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ دَا الْجِدِّ مِنْكَ الْجِدُّ».

"โอ้อัลลอฮ์ โอ้อภิบาลของเรา และการสรรเสริญทั้งหลายนั้น
แค่พระองค์ ด้วยการสรรเสริญที่มากมายดียิ่งและประเสริฐยิ่ง จนเต็ม
ชั้นฟ้า และเต็มแผ่นดิน และเต็มสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง และเต็มทุกสิ่ง
ที่พระองค์ทรงประสงค์ภายหลังจากนั้น ผู้ทรงสมควรแก่การสรรเสริญ
และความทรงเกียรติ เป็นถ้อยคำที่สัจจริงยิ่งที่สุดที่ปากกล่าว และเราทุก
คนเป็นบ่าวของพระองค์ ไม่มีผู้ใดสามารถขัดขวางสิ่งที่พระองค์ทรง
ประทาน และไม่มีผู้ใดสามารถประทานสิ่งที่พระองค์ทรงหวงห้าม
และความยิ่งใหญ่ของผู้ยิ่งใหญ่ยอมไม่ให้เกิดประโยชน์อันใด ณ

พระองค์¹ และท่านมักจะยืนนานกับการอธิษฐานนี้

10- จากนั้นท่านจะกล่าวตักบิร แล้วลงสู่การสujud แต่ท่านจะไม่ยกมือ ท่านจะสujudบนหน้าผาก จมูก ฝ่ามือทั้งสอง เข่าทั้งสอง และปลายนิ้วเท้าทั้งสอง ท่านจะให้ปลายนิ้วมือและปลายเท้าชี้ไปทางกิบลัตส์ และท่านจะคงความพอเหมาะในการสujud ท่านจะทำให้หน้าผากพร้อม กับจมูกของท่านจรดพื้น ถ้ายันด้วยฝ่ามือทั้งสอง และยกศอกทั้งสองขึ้น และกางต้นแขนทั้งสองออกจากสี่ข้างของท่าน และยกท้องขึ้นให้พื้น ต้นขาทั้งสองข้าง และต้นขาทั้งสองของท่านให้แยกออกจากหน้าแข้ง ทั้งสองของท่าน และจะกล่าวขณะสujudว่า:

«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى»

"มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้อภิบาลของข้าผู้ทรงสูงส่งยิ่ง" หนึ่งครั้ง และ ขึ้นต่ำของความสมบูรณ์คือสามครั้ง ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และวิงวอน ขอด้วยบทคุดอ์ที่มีรายงานไว้

11- จากนั้นท่านจะเงยศีรษะขึ้น พร้อมกล่าวว่า «อัลลอฮุ อักบรฺ» แล้วท่านจะตะแคงเท้าซ้ายแล้วนั่งทับบนมัน และโห้หันเท้าขวาขึ้น ท่าน จะวางมือบนต้นขา แล้วหลังจากนั้นท่านจะกล่าวว่า:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاجْبُرْنِي، وَاهْدِنِي، وَارْزُقْنِي»

"โอ้อัลลอฮุได้โปรดอภัยให้ฉัน เมตตาฉัน ดูแลแก้ไขฉัน ชี้นำฉัน

¹ บันทึกโดย อิบุนดาวัด (5168)

ประธานปัจฉิมยังชีพแก่ฉันด้วยเถิด"¹

12- จากนั้นท่านจะกล่าวว่า “อัลลอฮ์ อักบรฺ” แล้วสูญุด และให้ปฏิบัติในสูญุดครั้งที่สองเหมือนกับสูญุดครั้งแรก (ทั้งคำกล่าวและการปฏิบัติ)

13- จากนั้นท่านก็ยกศีรษะขึ้นพร้อมกล่าวตักบิร (อัลลอฮ์ อักบรฺ) และลุกขึ้นยืนโดยใช้ปลายเท้า โดยอาศัยเข่าและต้นขาเป็นหลัก

14- เมื่อท่านได้ยืนตรงเรียบร้อยแล้ว ท่านจะอ่าน แล้วท่านจะทำการละหมาดร็อกอะฮ์ที่สองเหมือนกับร็อกอะฮ์แรก

15- จากนั้นให้นั่งตะชะฮุดครั้งแรกแบบอิฟติรอซ เสมือนกับการนั่งระหว่างสองสูญุด ท่านจะวางมือขวาบนต้นขาขวา และวางมือซ้ายบนต้นขาซ้าย และทำให้นิ้วหัวแม่มือข้างขวาเป็นวงชนกับนิ้วกลาง และชี้ด้วยนิ้วชี้ แล้วมองไปที่นั่น และท่านจะกล่าวว่า:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

"ความเคารพความภักดี และคุณธรรมทั้งหลายเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ ขอความสันติสุขความเมตตาจากอัลลอฮ์ และความจำเจริญแห่งพระองค์จงมีแด่ท่าน อี้อันนบิ ขอความสันติสุขจงมีแก่พวกเราและแก่บรรดาบ่าวที่มีคุณธรรมแห่งอัลลอฮ์ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่น

¹ บันทึกโดย อัลดิมิซีย์ (284)

ใดนอกจากอัลลอฮ์ เพียงผู้เดียว ไม่มีผู้ใดเป็นภาคีสำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์" และท่านมักจะทำให้การนั่งนี้สั้น

16-จากนั้นท่านจะลุกขึ้นพร้อมกับกล่าวตักบิร แล้วละหมาดในร็อกอะฮ์ที่สามและที่สี่ และท่านจะทำให้ทั้งสองร็อกอะฮ์นั้นสั้นกว่าสองร็อกอะฮ์แรก และท่านจะอ่านอัลฟาติหะฮ์ในทั้งสองร็อกอะฮ์นั้น

17- จากนั้นท่านจะนั่งแบบตะวัรรูก ในตะชะฮุดครั้งสุดท้าย และการนั่งแบบตะวารูก คือการวางเท้าซ้ายให้พ้นออกมาทางด้านขวา ส่วนเท้าขวาดังขึ้น และวางก้นลงบนพื้น

18- จากนั้นให้อ่านตะชะฮุดครั้งสุดท้าย ซึ่งเหมือนกับการอ่านตะชะฮุดครั้งแรก และท่านจะเพิ่มจากเดิมด้วย:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.»

"โอ้อัลลอฮ์ ขอทรงประทานการสวดดีแด่มุฮัมมัดและวงศ์าคณาญาติของมุฮัมมัดเช่นที่พระองค์ทรงประทานการสวดดีแด่วงศ์าคณาญาติของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งใหญ่ด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง โอ้อัลลอฮ์ ขอทรงประทานความจำเริญแด่มุฮัมมัดและวงศ์าคณาญาติของมุฮัมมัดเช่นที่พระองค์ทรงประทานความจำเริญแด่วงศ์าคณาญาติของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งใหญ่ด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง"

19- และขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ให้พ้นจากการลงโทษในนรกขณะอันนัม และจากการลงโทษในหลุมศพ และจากพิณนะฮ์ของการมีชีวิตและความตาย และจากพิณนะฮ์ของอัล-มะซีหัดัจญาล และขอคู่อภัยด้วยบทอ้อต่าง ๆ ที่มีระบุไว้ในอัลกุรอานและซุนนะฮ์

20- จากนั้นให้สลามโดยหันไปทางขวา พร้อมกล่าวว่า :

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ.»

"ความสวัสดีสุขความเมตตาจากอัลลอฮ์จึงเกิดขึ้นแก่พวกท่าน" และทางด้านซ้ายของเขาก็เช่นเดียวกัน การให้สลามเริ่มต้นขณะหันหน้าไปยังทิศกิบละฮ์ และสิ้นสุดเมื่อการหันเสร็จสิ้น

แปล: สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ (มักรูฮฺ) ในการละหมาด:

1. การเหลียวมอง โดยไม่มีเหตุผลที่จำเป็น
2. การเงยสายตาดูขึ้นสู่ท้องฟ้า
3. การหันตาโดยปราศจากความจำเป็น
4. การทาบท่อนแขนทั้งสองราบกับพื้นขณะสุญูด
5. การคลุมปากและจมูกโดยไม่มีควมจำเป็น
6. การละหมาดขณะกลืนปัสสาวะหรืออุจจาระ หรือขณะมีอาหารถูกเตรียมไว้อยู่ตรงหน้าที่ตนอยากรับประทาน
7. เช็ดหน้าผากและจมูกจากร่องรอยของการสุญูดที่ติดอยู่กับทั้งสอง และไม่เป็นไรในการเช็ดเช่นนั้นหลังเสร็จจากการละหมาด
8. การฟิงกำแพงและสิ่งในทำนองเดียวกันขณะยืน โดยไม่มีควมจำเป็น

เก้า : สิ่งที่ทำให้เสียละหมาด:

- 1- การกินและดื่ม
- 2- การกล่าวคำต่างๆ ที่ออกนอกเรื่องละหมาด
- 3- การหัวเราะและการส่งเสียงดังด้วยการหัวเราะ
- 4- การเจตนาละทิ้งรูก่นหรือสิ่งที่เป็นวาญิบของการละหมาด
- 5- การจงใจเพิ่มรูก่นหรือเพิ่มร็อกอะฮ์
- 6- การจงใจกล่าวสลามก่อนอิหม่าม
- 7- การเคลื่อนไหวมาก ๆ และติดต่อกัน (คือการเคลื่อนไหวที่ไม่เกี่ยวกับการละหมาด) โดยไม่มีความจำเป็น
- 8- การกระทำสิ่งขัดกับหนึ่งในเงื่อนไขของการละหมาด ได้แก่ การเสียน้ำละหมาด การเปิดเผยเอาระฮูโดยเจตนา การหันเหร่างกายออกจากกิบละฮ์อย่างมากโดยไม่มีความจำเป็น และการตัดเจตนาละหมาด

สิบ: การสูญุดสะฮ์วี:

อัศ-สะฮ์วี คือการลืม และแท้จริงท่านเราะซูล ﷺ ได้ลืมในการละหมาด เนื่องจากการลืมนั้นเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุกคน และการลืมของท่านนบี ﷺ นั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์แห่งความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีต่อประชาชาติของท่าน และเป็นการทำให้ศาสนาของพวกเขาสมบูรณ์ เพื่อที่พวกเขาจะได้ยึดถือท่านเป็นแบบอย่างในสิ่งที่ท่านได้บัญญัติให้แก่พวกเขาเมื่อเกิดการลืม

สาเหตุต่างๆ ที่ถูกบัญญัติให้มีการสวดสะฮวี:

1- กรณีที่หนึ่ง

มีการเพิ่มเติมในการละหมาด ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มเติมที่เกิดจากการกระทำ หรือเกิดจากการกล่าว:

ก. การเพิ่มของการกระทำ: หากการเพิ่มนั้นเกิดจากประเภทเดียวกับการละหมาด เช่น การยืนในตำแหน่งของการนั่ง และการนั่งในตำแหน่งของการยืน หรือเพิ่มรุกอ์หรือสujud หากได้กระทำเช่นนั้นด้วยความหลงลืม ก็ให้สวดสะฮวี

ข- การเพิ่มถ้อยคำ: เช่น การอ่าน (อัลกุรอาน) ในขณะที่รุกอ์หรือสujud

เมื่อเขาได้ทำเช่นนั้นแล้ว ก็เป็นที่แนะนำให้เขาทำการสวดสะฮวี

2- กรณีที่สอง

เกิดความบกพร่องในการละหมาดเนื่องจากความหลงลืม และมันเกิดขึ้นด้วยสาเหตุหนึ่งในสองประการนี้:

ก- บกพร่องด้วยการละทิ้งรุกอ์: ดังนั้น หากรุกอ์ที่ทิ้งนั้นคือตักบีเราะตุลอิห์รอม ถือว่าการละหมาดของเขายังไม่เกิดขึ้น และการสวดสะฮวีไม่อาจทดแทนได้ และหากว่ารุกอ์ที่ทิ้งนั้นเป็นสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ตักบีเราะตุลอิห์รอม เช่น รุกอ์หรือสujud และเขานึกได้ก่อนที่จะเริ่มการอ่านในร็อกอะฮ์ถัดไป ก็จำเป็นที่จะต้องกลับไปทำรุกอ์นั้นและสิ่งที่ตามมาหลังจากนั้น

หากเขาระลึกได้หลังจากได้เริ่มการอ่านในร็อกอะฮ์ถัดไปแล้ว

ร็อกอะฮ์ที่เขาได้ละทิ้งสิ่งนั้นไว้ถือว่าเป็น โมฆะ และร็อกอะฮ์ถัดไปจะ ถูกนับแทนร็อกอะฮ์นั้น

ข- การละทิ้งสิ่งที่เป็นวาญิบของการละหมาด: เช่น: การลืมตะชะฮุดครั้งแรก หรือการลืมตัสบีหฺในรุกอ์ ดังนั้นในกรณีนี้: ให้ทำการสุญูดสะฮ์วีฮ์

3- กรณีที่สาม: เกิดความไม่แน่ใจ (สงสัย):

ตัวอย่าง: หากสงสัยว่าได้ละหมาดไปสามหรือสี่ร็อกอะฮ์ในละหมาดคุฮรี ดังนั้นในกรณีนี้:

ก- หากมีความรู้สึกมีน้ำหนักไปทางใดทางหนึ่งมากกว่าสำหรับเขา ก็ให้ทำตามนั้น แล้วจึงสุญูดสะฮ์วีฮ์

ข- หากไม่มีความรู้สึกในการให้น้ำหนักเด่นชัด จำเป็นต้องยึดหลักบนความแน่นอน และทำสุญูดสะฮ์วีฮ์

หากความสงสัยเกิดขึ้นหลังจากละหมาดแล้ว หรือเขาเป็นผู้ที่มีความสงสัยบ่อย ก็ไม่ต้องใส่ใจต่อความสงสัยนั้น

ข้อชี้แจง: ให้ทำการสุญูดสะฮ์วีฮ์ก่อนให้สลาม หากเป็นเพราะการบกพร่อง หรือเพราะความสงสัยและเขาไม่สามารถให้น้ำหนักสิ่งใดได้ และให้ทำหลังจากให้สลาม: หากเกิดจากการเพิ่ม หรือเนื่องจากความสงสัยที่ได้ปฏิบัติตามสิ่งที่มีน้ำหนักกว่า และในกรณีนี้เป็นเรื่องที่เปิดกว้าง อินชาอัลลอฮ์ ตะอาลา

สิบเอ็ด: เวลาต่างๆ ที่ห้ามละหมาด:

โดยหลักพื้นฐานแล้ว การละหมาดเป็นที่อนุญาตในทุกเวลา แต่ศาสนาได้กำหนดห้ามการละหมาดในบางช่วงเวลา ดังนี้:

1- หลังการละหมาดยามเช้าจนถึงดวงอาทิตย์ขึ้น และการขึ้นของดวงอาทิตย์เท่ากับหอกตามที่เราเห็นด้วยตาเปล่า

2- เมื่อดวงอาทิตย์อยู่ตรงกลางท้องฟ้าจนกระทั่งเคลื่อนต่ำลง ซึ่งเป็นช่วงเวลาต้องห้ามที่สั้นที่สุด

3- หลังจากละหมาดอัศร์ จนกระทั่งดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานที่สุด

การละหมาดที่อนุญาตให้กระทำได้ในเวลาต้องห้าม:

1- การชกใช้ละหมาดฟรฎูที่เลยเวลา

2- การละหมาดที่มีสาเหตุ เช่น: การละหมาดตะฮียะตุลมัสยิด การละหมาดสองร็อกอะห์ของตอวาฟ การละหมาดคุซฟ และ การละหมาดญะนาซะฮ์

3- การชกใช้ละหมาดซุนนะฮ์ฟัจรีย์หลังละหมาดฟัจรีย์

สิบสอง: การละหมาดญะมาอะฮ์:

นับเป็นศาสนพิธีอันยิ่งใหญ่ประการหนึ่งจากบรรดาศาสนพิธีของอิสลาม นั่นคือการละหมาดญะมาอะฮ์ตามมัสยิดทั้งหลาย บรรดามุสลิมเห็นพ้องกันว่า การละหมาดห้าเวลาในมัสยิดเป็นหนึ่งในการเคารพภักดีที่ถูกเน้นย้ำให้รักษาอย่างยิ่ง และเป็นการเข้าใกล้อัลลอฮ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นสัญลักษณ์แห่งศาสนาอิสลามที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

1- บทบัญญัติเกี่ยวกับการละหมาดญะมาอะฮ์:

การละหมาดญะมาอะฮ์ที่มีสญูดสำหรับละหมาดห้าเวลาเป็นข้อบังคับ (วาญิบ) สำหรับผู้ชายที่มีความสามารถ ทั้งที่บ้านและเวลาเดินทาง เป็นข้อบังคับทั้งในยามปกติและปลอดภัย และในยามที่มีความหวาดกลัว

และหลักฐานที่บ่งบอกถึงความวาญิบของการละหมาดญะมาอะฮ์ ได้แก่ อัลกุรอานและซุนนะฮ์ ตลอดจนการปฏิบัติของบรรดามุสลิมที่สืบทอดกันมาศตวรรษแล้วศตวรรษเล่า รุ่นหลังสืบจากรุ่นก่อน

ส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ คือ คำตรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า :

{وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ (...)}

"และเมื่อพวกเขาอยู่ในหมู่พวกเขา แล้วเจ้าได้ให้มีการปฏิบัติละหมาดขึ้นแก่พวกเขา ดังนั้น กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาก็จึงขึ้นละหมาดร่วมกับเจ้า..." (อัลนิสาอ์ : 102) ซึ่งอายะฮ์ได้บ่งชี้ถึงการยืนยันความเป็นวาญิบของการละหมาดญะมาอะฮ์ เนื่องจากการอนุญาตให้มุสลิมละทิ้งการละหมาด แม้ในยามที่หวาดกลัว ดังนั้น หากการละหมาดไม่เป็นศาสนกิจที่ต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เหตุผลอันดับแรกที่ทำให้การละหมาดไม่ต้องกระทำก็คือความหวาดกลัว การละทิ้งการละหมาดร่วมกับผู้คนที่มัสยิด และความเกียจคร้านต่อการละหมาดดังกล่าว ถือเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่เด่นชัดที่สุดของกนฺนาฟีก

หลักฐานจากซุนนะฮ์ของท่านนบี ﷺ มีหะดีษจำนวนมาก ส่วนหนึ่ง
คือ:

สิ่งที่บันทึกไว้ในเศาะฮีห์ของมุสลิม

أَنَّ رَجُلًا أَعْمَى قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَيْسَ لِي قَائِدٌ يُؤَدِّيَنِي إِلَى الْمَسْجِدِ، فَسَأَلَهُ
أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ أَنْ يُصَيِّيَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا وَلى دَعَاهُ فَقَالَ: «هَلْ تَسْمَعُ
التِّدَاءَ؟» قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: «فَأَجِبْ».

มีชายตาบอดคนหนึ่งกล่าวว่า “โอ้ท่านเราะซูลตลอดอายุ แต่จริงฉันไม่มีผู้ช่วยประคองฉันไปยังมัสยิด” เขาจึงขอท่านนบี ﷺ อนุโลมให้เขาละหมาดที่บ้าน แล้วท่านก็อนุโลมให้ แต่เมื่อเขาหันหลังจะกลับ ท่านเรียกเขาไว้และกล่าวว่า “ท่านได้ยินเสียงอะซานหรือไม่?” เขากล่าวว่า “ได้ยิน ท่านจึงกล่าวว่า “ถ้าอย่างนั้นก็จงตอบรับ”¹.

ดังนั้นท่านนบี ﷺ จึงสั่งให้เขาไปละหมาดญะมาอะฮ์ที่มีสยิด และให้ตอบรับการเรียกร้อง ทั้งๆ ที่เขาเป็นคนตาบอด และแม้ต้องเผชิญกับความลำบากก็ตาม จากเหตุการณ์นั้นแสดงให้เห็นว่าการละหมาดญะมาอะฮ์นั้นเป็นวาญิบ

2- สิ่งที่ทำให้ถือว่าทันละหมาดญะมาอะฮ์:

การละหมาดญะมาอะฮ์จะถือว่าทันด้วยการทันหนึ่งร็อกอะฮ์ของการละหมาดร่วมกับอิหม่าม ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

«مَنْ أَدْرَكَ رُكْعَةً مِنَ الصَّلَاةِ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ».

¹ บันทึกโดยมุสลิม (1484)

"ผู้ใดที่หันละหมาดเพียงหนึ่งรอกะอะฮ์ ถือว่าเขาหันละหมาด"¹.

3- สิ่ง que ถือว่าหันร็อกะอะฮ์:

ถือว่าหันร็อกะอะฮ์ด้วยการหันรูกูฮ์ เมื่อผู้ตามที่มาซ้ำทันขณะ que หม่อมกำลังรูกูฮ์ จำเป็นต้องกล่าวตักบีเราะตุลอิหฺรออมขณะขึ้น แล้วทำการรูกูฮ์พร้อมกับกล่าวตักบีรอีกครั้งขณะรูกูฮ์ และหากในขณะขึ้น เขากล่าวเพียงตักบีเราะตุลอิหฺรออม (ตักบีรเข้าพิธีละหมาด) เท่านั้น ก็ถือว่าเพียงพอแทนตักบีรของการรูกูฮ์

4- เหตุจำเป็นที่อนุโลมให้บุคคลละทิ้งละหมาดญะมาอะฮ์:

1- การเจ็บป่วย หากทำให้การไปเข้าร่วมละหมาดวันศุกร์และละหมาดญะมาอะฮ์เป็นที่ยากลำบาก

2- การอดกลั้นปัสสาวะหรืออุจจาระ เพราะการอดกลั้นทั้งสองอย่างทำให้ความค้ำชูในการละหมาดหมดไป และเป็นอันตรายต่อร่างกาย

3- เมื่อมีอาหารอยู่ตรงหน้าในขณะที่บุคคลนั้นกำลังหิว หรือหัวใจของเขาโหยหาอาหาร โดยไม่ให้สิ่งนี้กลายเป็นนิสัยหรือข้ออ้างเพื่อไม่เข้าร่วมละหมาดญะมาอะฮ์

4. ความกลัวที่มีเหตุอันควรต่อชีวิตหรือทรัพย์สินหรือสิ่งอื่น ๆ

สิบสาม: การละหมาดในยามหวาดกลัว

มีการบัญญัติให้ทำการละหมาดในยามหวาดกลัวในทุกการสู้รบที่

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีฮ์ (609) และมุสลิม (602)

อนุมัติตามบทบัญญัติ เช่น การสู้รบกับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา บรรดาผู้กบฏ และบรรดาผู้ร้ายปล้นสะคม ดังคำดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า:

﴿...إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يُفْتِنَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا...﴾

"หากพวกเจ้ากลัวว่าบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า"

(ซูเราะฮ์ อัน-นินสาฮ์ : 101) และให้เทียบเคียงกับหลักดังกล่าวต่อไปยังส่วนที่เหลือในหมู่บรรดาผู้ที่อนุญาตให้ทำการสู้รบกับพวกเขา

และการละหมาดในยามหวาดกลัวถูกบัญญัติด้วยเงื่อนไขสอง

ประการ คือ:

- 1) ต้องเป็นศัตรูที่ศาสนาอนุญาตทำสงครามได้
- 2- ต้องรู้สึกกลัวถึงการโจมตีของพวกเขาต่อมุสลิมในขณะที่

ละหมาด

คุณลักษณะการละหมาดในยามกลัว

การละหมาดเคาฟี่มีหลายรูปแบบ แต่ที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด ดังที่มีรายงานในหะดีษของท่านสะฮ์ล เราะฎิยัลลอฮุอันฮู:

أَنَّ طَائِفَةً صَفَّتْ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ، وَطَائِفَةٌ وَجَّاهَ الْعَدُوَّ، فَصَلَّى بِأَلْتِي مَعَهُ رُكْعَةً، ثُمَّ تَبَتَّ قَائِمًا، وَأَتَمُّوا لِأَنْفُسِهِمْ، ثُمَّ أَنْصَرَفُوا، وَصَفُّوا وَجَّاهَ الْعَدُوَّ، وَجَاءَتِ الطَّائِفَةُ الْأُخْرَى، فَصَلَّى بِهِمُ الرُّكْعَةَ الَّتِي بَقِيَتْ مِنْ صَلَاتِهِ، ثُمَّ تَبَتَّ جَالِسًا، وَأَتَمُّوا لِأَنْفُسِهِمْ، ثُمَّ سَلَّمَ بِهِمْ.

กลุ่มหนึ่งได้ยืนละหมาดพร้อมกับท่านนบี ﷺ และอีกกลุ่มหนึ่ง

เผชิญหน้ากับศัตรู จากนั้นท่านนบีได้นำละหมาดหนึ่งร็อกอะฮ์แก่กลุ่มที่อยู่กับท่าน แล้วท่านก็ยืนนิ่งเพื่อให้พวกเขาละหมาดให้สมบูรณ์ด้วยตัวเอง จากนั้นพวกเขาก็หันไปเผชิญหน้ากับศัตรู แล้วกลุ่มอื่นๆ ก็เข้ามาท่านนบีก็ละหมาดหนึ่งร็อกอะฮ์ที่เหลือให้กับพวกเขา จากนั้นท่านก็นั่งนิ่งเพื่อให้พวกเขาละหมาดให้สมบูรณ์ด้วยตัวเอง แล้วท่านก็ให้สลามกับพวกเขา¹

และสิ่งที่เราได้ประโยชน์จากการละหมาดในยามหวาดกลัว

(ละหมาดเคาฟ) คือ:

1. ความสำคัญของการละหมาดในศาสนาอิสลาม และความสำคัญของการละหมาดญะมาอะฮ์ เพราะแท้จริงมันไม่ถูกยกเว้นแม้ในสภาวะคับขันเหล่านี้

2- การขจัดความลำบากรอกจากประชาชาตินี้ แสดงถึงความง่ายดายของบทบัญญัติของอิสลาม และแสดงถึงความเหมาะสมของศาสนา^{นี้}กับทุกยุคทุกสมัยและทุกสถานที่

3- แสดงถึงความสมบูรณ์แบบของบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามว่าเป็นบทบัญญัติที่เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์

สิบสี่: การละหมาดวันศุกร์:

หนึ่ง: ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ:

การละหมาดวันศุกร์เป็นฟิรฎูอินสำหรับมุสลิมทุกคนที่เป็นชาย

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (4130) และมุสลิม (842)

บรรดาศาสนิกายะ มีสติสัมปชัญญะ ฟานักอาศัยในพื้นที่นั้น และไม่มี
ข้ออ้างที่สมเหตุสมผล (เช่นเจ็บไข้)

เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ
وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

โอ้อับรรคาศูคร์ทธาเอัย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำ
ละหมาดในวันศุกร์ ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์ และจงละทิ้ง
การค้าขายเสีย นั้นเป็นการดีสำหรับพวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้ (อัลญุมอะฮ์ :
9)

และอันเนื่องด้วยคำกล่าวของท่านบี ﷺ ที่กล่าวไว้อีกว่า:

«لَيَنْتَهَبَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمُ الْجُمُعَاتِ، أَوْ لَيَخِمَنَّ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ، ثُمَّ لَيَكُونَنَّ
مِنَ الْغَافِلِينَ».

"แน่นอน จะมีชนกลุ่มหนึ่งที่จะละเลยการละหมาดวันศุกร์ของ
พวกเขา หรืออัลลอฮ์จะทรงประทับตราบนหัวใจของพวกเขา แล้วพวก
เขาก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่หลงลืม"¹

สอง: เงื่อนไขการละหมาดวันศุกร์ที่ถูกต้อง

1- เวลา: เวลาสำหรับละหมาดนี้เช่นเดียวกับเวลาละหมาดซุฮร
ดังนั้น ถือว่าใช้ไม่ได้หากทำก่อนเวลาของมัน และหลังจากพ้นเวลาแล้ว

2- ให้มีผู้เข้าร่วมเป็นญะมาอะฮ์ และจำนวนขั้นต่ำของญะมาอะฮ์

¹ บันทึกโดยมุสลิม (865)

คือสามคน ตามทัศนะที่ถูกต้อง ดังนั้น การละหมาदनั้นจะไม่ถูกต้อง หากทำคนเดียว หรือทำแค่สองคน

3- ผู้ละหมาดจะต้องเป็นผู้พ้นจากาศัยในที่ที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยตามปกติวิสัย ไม่ว่าจะทำจากคอนกรีตเสริมเหล็ก หรือจากหิน หรือจากดินเหนียว หรืออื่นๆ ดังนั้น การละหมาดวันศุกร์จึงไม่ถูกต้องสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในเต็นท์หรือกระโจม ซึ่งไม่ได้ตั้งเป็นถื่นฐานอย่างถาวร แต่จะย้ายที่อยู่ไปเรื่อยๆ เพื่อหาแหล่งอาหารสำหรับปศุสัตว์ของพวกเขา

4- เริ่มด้วยสองคุฏบะฮ์ เนื่องจากท่านนบี ﷺ ได้ปฏิบัติเช่นนั้นอย่างสม่ำเสมอ

สาม: องค์ประกอบ (รูกน) สำหรับสองคุฏบะฮ์วันศุกร์

1- การสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ และการกล่าวปฏิญาณทั้งสอง

2- การกล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ

3- การสั่งเสียให้ยำเกรงอัลลอฮ์

4- การอ่านบางส่วนของอัลกุรอาน

5- เนื้อหาคำตักเตือน

สี่: สิ่งที่ส่งเสริมให้กระทำในคุฏบะฮ์ทั้งสองของวันศุกร์

1- กล่าวคุฏบะฮ์บนมิมบ์ร.

2- การค้นระหว่างสองคุฏบะฮ์ด้วยการนั่งเล็กน้อย

3- การขอคุดอ์อินทั้งสองนั้นให้แก่บรรดามุสลิมและผู้ปกครอง

กิจการของพวกเขา

4- ใช้เวลาให้สั้นในการอ่านคุดบะฮ์ทั้งสอง

5- คอติบกล่าวสลามแก่ผู้คนขณะขึ้นมิมบัร

ห้า: สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุนนะฮ์) ในวันศุกร์:

1- แปรงฟัน

2- การใช้น้ำหอม

3- ออกไปละหมาดวันศุกร์ตั้งแต่นั้น ๆ

4- ไปมัสยิดด้วยการเดินเท้าและไม่โดยสารพาหนะ

5- อยู่ใกล้ผู้ที่ใช่อิมาม

6- ขอคุดอฮ์.

7- อ่านสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟี

8- กล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ

หก : สิ่ง prohíb ที่ห้ามกระทำสำหรับผู้ที่ต้องละหมาดวันศุกร์

1- ห้ามพูดขณะอิมามอ่านคุดบะฮ์ เนื่องจากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:

«إِذَا قُلْتُمْ لِصَاحِبِكِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: أَنْصِتْ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَقَدْ لَعُنْتَ»

“เมื่อท่านได้กล่าวแก่เพื่อนของท่านในวันศุกร์ว่า "จงเงียบ" ในขณะที่อิมามกำลังคุดบะฮ์ ดังนั้น แท้จริงท่านได้กระทำการที่เหลวไหลแล้ว”¹. กล่าวคือ: ฉันได้กล่าวว่า “อัลลัฆวี”; และคำว่า “อัลลัฆวี” คือ บาป

2- เป็นที่นารังเกียจ (มักรูฮ์) ในการก้าวข้ามไหล่ของผู้คน ยกเว้น

¹ บันทึกโดยอับดุลลอฮ์ (934) และมุสลิม (851)

ในกรณีที่เป็นอหิวาต์ หรือก้าวข้ามเพื่อไปยังช่องว่างที่ว่างอยู่ซึ่งไม่สามารถไปถึงได้ด้วยวิธีอื่น

การถือว่าทันละหมาดวันศุกร์

ผู้ใดที่ทันรุกอ์พร้อมกับอหิวาต์ในรอกะอะฮ์ที่สองของละหมาดญุมอะฮ์ ถือว่าเขาทันละหมาดญุมอะฮ์ และให้เขาทำให้ครบสองรอกะอะฮ์ หากไม่ทันการรุกอ์ของร็อกะอะฮ์ที่สอง ก็ถือว่าไม่ทันละหมาดวันศุกร์ และให้ทำให้ครบเป็นละหมาดชุฮูรฺสี่ร็อกะอะฮ์ เช่นเดียวกัน ใครก็ตามที่พลาดการละหมาดวันศุกร์เพราะหลับหรือด้วยเหตุอื่นใด ก็ให้ละหมาดชุฮูรฺแทนการละหมาดวันศุกร์นั้น

ลิบห่า: การละหมาดของกลุ่มคนที่มีอุปสรรค:

แรก: การละหมาดของผู้ป่วย

หนึ่ง: จำเป็นที่ผู้ป่วยจะต้องละหมาดเท่าที่มีความสามารถของตน และไม่อนุญาตสำหรับเขาที่จะเลื่อนการละหมาดจนล่วงเวลา トラบใดที่สติสัมปชัญญะของเขายังครบถ้วน

สอง : ผู้ป่วยละหมาดอย่างไร?

1- จำเป็นที่ผู้ป่วยจะต้องละหมาดในสภาพที่ยืน หากเขาสามารถยืนได้โดยที่ไม่เกิดความยากลำบากหรืออันตราย และให้เขารุกอ์และสุญูด

2- หากเขาได้รับความลำบากจากการรุกอ์ (โค้งคำนับ) หรือการสุญูด แต่เขายังสามารถยืนได้ ให้เขาแสดงท่ารุกอ์ขณะยืน และแสดงท่า

สูญคขณะนั้

3- หากไม่สามารถละหมาดในสภาพที่ยืนได้ ก็ให้นั่งละหมาด และตามซุนนะฮ์ ให้เขานั่งขัดสมาธิในตำแหน่งการยืน และให้เขาแสดงท่ารูกูอ และให้เขาสูญคกับพื้นหากทำได้ แต่ถ้าหากไม่สามารถ ก็ให้เขาแสดงท่าสูญค และด้วยท่าที่ต่ำกว่าท่าของรูกูอ

4- แต่ถ้าหากว่าไม่สามารถละหมาดในสภาพนั่งได้ ก็ให้เขาละหมาดบนสี่ข้างของเขา โดยให้ใบหน้าหันไปทางกิบลัต และสี่ข้างด้านขวาจะประเสริฐกว่าถ้าหากว่าทำได้ และให้เขาทำท่ารูกูอและสูญค

5- หากไม่สามารถละหมาดบนสี่ข้างของเขาได้ ก็ให้เขาละหมาดในท่านอนราบหงายบนหลัง โดยให้เท้าทั้งสองหันไปทางกิบลัต และให้เขาทำท่ารูกูอและสูญค (ด้วยการโค้งตัวและศรีษะลงเท่าที่จะทำได้ แต่ให้การโค้งสำหรับสูญคต่ำกว่าสำหรับรูกูอ)

6- ถ้าหากว่าไม่สามารถผงกด้วยร่างกายของเขาในการรูกูอและสูญคได้ ก็ให้เขาผงกศรีษะของเขา แต่ถ้าหากว่าเกิดความยากลำบากสำหรับเขา ก็ไม่จำเป็นต้องผงกศรีษะ และให้เขาละหมาดในใจ โดยตั้งเจตนาบรรดาการกระทำของละหมาด ได้แก่ รูกูอ สูญค และการนั่ง ในสภาพที่เป็นอยู่ของเขานั้น และกล่าวบรรดาคำกล่าวของละหมาด

7- ผู้ป่วยให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการละหมาดเท่าที่เขาสามารถทำได้ เช่น ผินหน้าไปทางกิบละฮ์ (กะอูบะฮ์) อาบน้ำละหมาดด้วยน้ำ หรือทำตะฮัมมุเมื่อไม่สามารถใช้น้ำได้ และสะอาดจากสิ่งปฏิกูล (นะจีส) แต่ถ้าหากว่าเขาไม่สามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากนั้นได้ สิ่งนั้น

ก็เป็นที่ยกเว้นสำหรับเขา และให้เขาละหมาดตามสภาพของเขา และ ไม่
เลื่อนการละหมาดออกจากเวลาของมัน

8- ชุมนนะฮ์ให้ผู้ป่วยนั่งขัดสมาธิแทนการขึ้นและการรุกู้อ์ และ
นั่งอิฟติรอชในส่วนอื่น ๆ

สอง: การละหมาดของผู้เดินทาง

1- หนึ่งในกลุ่มคนที่มีข้อผ่อนผันคือ ผู้เดินทาง โดยอนุญาตให้พวก
เขาสามารถย่อละหมาดที่มีสี่ร็อกอะฮ์ ให้เหลือเพียงสองร็อกอะฮ์ได้
เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{وَإِذَا صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ...}

"และเมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในพื้นแผ่นดินที่ไม่มีบาปใดๆ แก่พวก
เจ้าในการที่พวกเจ้าจะทำการย่อการละหมาด..." (ซูเราะฮ์ อัน-นีสอาฮ์ :
101)

จากท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎีอัลลอฮุอันฮู ได้กล่าวว่ :

«خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى مَكَّةَ، فَكَانَ يُصَلِّي رُكْعَتَيْنِ رُكْعَتَيْنِ، حَتَّى
رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ.»

“พวกเราได้ออกเดินทางจากมะดีนะฮ์ไปยังมักกะฮ์พร้อมกับท่านน
บี ﷺ แล้วท่านก็ละหมาดสองร็อกอะฮ์ สองร็อกอะฮ์ จนกระทั่งเราได้
กลับไปยังมะดีนะฮ์”¹.

เริ่มละหมาดย่อได้เมื่อผู้เดินทางออกจากเขตอาคารบ้านเรือนในถิ่น

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (1081) และมุสลิม (693)

ที่เขาอยู่อาศัย เนื่องจากอัลลอฮ์ได้อนุญาตให้ละหมาดข่อมแก่ผู้ที่ท่องเที่ยวบนพื้นแผ่นดิน และก่อนออกจากเขตอาคารบ้านเรือนของหมู่บ้านเขา ยังไม่ถือว่าเป็นผู้ท่องเที่ยวในแผ่นดิน และยังไม่ถือว่าเป็นผู้เดินทาง ทั้งนี้ เพราะท่านนบี ﷺ จะทำการขอละหมาดก็ต่อเมื่อท่านได้ออกเดินทางแล้วเท่านั้น

2- ระยะทางที่ผู้เดินทางสามารถขอละหมาดได้นั้นอยู่ที่ประมาณ 80 กิโลเมตร

3- ผู้เดินทางมีสิทธิขอละหมาดข่อมในระหว่างการเดินทางกลับ จนกว่าจะเข้าสู่บ้านเมืองของตนที่ได้ออกเดินทางมาจากที่นั้น

4- เมื่อผู้เดินทางมาถึงเมืองใดเมืองหนึ่งและตั้งใจจะพำนักอยู่ในเมืองนั้น สำหรับเขามีสามกรณี:

1) หากตั้งใจจะพำนักมากกว่า 4 วัน ก็จะต้องละหมาดแบบครบตั้งแต่วันแรกที่เขาเข้าพำนัก และไม่อาศัยข้อผ่อนผันของการเดินทาง

2) หากตั้งใจพำนักอยู่ 4 วันหรือน้อยกว่า ก็อนุญาตให้ละหมาดแบบข่อม และใช้ข้อผ่อนผันของการเดินทาง

3) ไม่มีเจตนาจะพำนักเป็นเวลาที่แน่นอน แต่อาจพักอยู่ 1 วันหรือ 10 วัน ตามความเหมาะสมของสถานที่สำหรับเขา หรือเพราะมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาพยาบาลหรือการติดตามผล และเมื่อวัตถุประสงค์นั้นสิ้นสุดก็กลับไปยังเมืองของตน ดังนั้นในกรณีนี้ เขามีสิทธิที่จะทำการละหมาดข่อมได้ และใช้ข้อผ่อนผันของการเดินทาง

จนกว่าเขาจะกลับ แม้ว่าระยะเวลาการฟำนักของเขาจะมากกว่าสี่วันก็ตาม

5- ถ้าหากผู้เดินทางละหมาดตามหลังอิหมำมประจำ จำเป็นต้องทำการละหมาดให้ครบตามจำนวนร็อกอะฮ์ แม้ว่าเขาจะทันกับอิหมำมเพียงในตำแหน่งตะชะฮุดสุดท้ายก่อนให้สลามก็ตาม

6- หากผู้ฟำนักประจำละหมาดตามหลังผู้เดินทางที่ทำการละหมาดย่อ วาญิบสำหรับผู้ฟำนักประจำต้องทำการละหมาดของตนให้ครบจำนวนร็อกอะฮ์หลังจากที่อิหมำมให้สลามแล้ว

ลึบทก: การละหมาดอีดทั้งสอง

วันสำคัญของชาวมุสลิมเป็นวันสำคัญที่มาจากพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งพระองค์ทรงบัญญัติขึ้นสำหรับพวกเขาเอง ไม่ใช่สิ่งที่พวกเขากำหนดขึ้นมาด้วยตนเอง และไม่มีวันสำคัญสำหรับพวกเขานอกจากเพียงสองวันนี้เท่านั้น คือ: วันอีดิลฟิฏริ์และอีดิลอัฎฮา ตรงกันข้ามกับวันสำคัญของผู้นับถือศาสนาอื่นหรือวันสำคัญที่ผิดหลักการ ซึ่งอัลลอฮ์ ผู้ทรงสูงส่ง มิได้ทรงบัญญัติไว้และมิได้ทรงสั่งใช้ แต่พวกเขากลับเป็นผู้บัญญัติขึ้นมาเอง

บทบัญญัติ (หุกุม) ของการละหมาดอีดทั้งสอง

เป็นฟิรฎุกิฟายะฮ์ ท่านนบี ﷺ ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และบรรดาคอลีฟะฮ์ผู้ทรงธรรม เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม อัญญมาอีน ก็ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เป็นส่วนหนึ่งจากสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม และเป็นศา

สนธิ์อันเด่นชัด

เวลาละหมาดอีดทั้งสอง: เริ่มเข้าเวลาละหมาดอีดเมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นสูงประมาณเท่ากับความยาวของหอก คือ หลังจากดวงอาทิตย์ขึ้นประมาณสิบห้านาที และสิ้นสุดเมื่อดวงอาทิตย์คล้อยจากกึ่งกลางท้องฟ้า

วิธีการละหมาดอีดทั้งสอง:

1- ในร็อกอะฮ์แรก ให้กล่าวตักบีเราะตุลอิห์รอหม แล้วอ่านคุอาฮ์อัลอิสติฟตาห์ จากนั้นตักบีร์หฺกครั้ง โดยยกมือทั้งสองข้างพร้อมกับตักบีร์ และสรรเสริญอัลลอฮ์และยกย่องพระองค์ พร้อมทั้งกล่าวเศาะละวาตต่อท่านนบี ﷺ ระหว่างตักบีร์เหล่านั้น แล้วกล่าวอะอูซุบิลลาฮ์ และอ่านบิสมิลลาฮ์ แล้วเริ่มอ่านอัลกุรอาน

2- ในร็อกอะฮ์ที่สอง ให้ตักบีร์ห้าครั้ง หลังจากตักบีร์เปลี่ยนท่า (ตักบีเราะตุลอินติกอล) จากนั้นให้อ่านอะอูซุบิลลาฮ์และบิสมิลลาฮ์ แล้วเริ่มอ่าน และเป็นที่ส่งเสริมให้อ่านในร็อกอะฮ์แรกหลังจากฟาติหะฮ์ซูเราะฮ์อัลอะอฺลา และในร็อกอะฮ์ที่สองซูเราะฮ์อัลฆอซิบะฮ์

3- เมื่ออิหม่ามกล่าวสลามจบแล้ว ก็ขึ้นบนแท่นกล่าวสุนทรพจน์ แล้วกล่าวคุฏบะฮ์สองครั้ง และนั่งคั่นระหว่างสองคุฏบะฮ์เป็นการนั่งสั้นๆ เช่นเดียวกับที่ปฏิบัติในคุฏบะฮ์วันศุกร์

สิ่งควรปฏิบัติ (ซุนนะฮ์) เกี่ยวกับอีด

1. การอาบน้ำชำระร่างกาย

2- ทำความสะอาดและใช้น้ำหอม

3- ควรรับประทานอาหารก่อนออกไปละหมาดอีดฟิฏรฺ และให้รับประทานหลังจากละหมาดอีดอฎุฮา โดยเริ่มจากเนื้อ قربานของตน หากมี قربาน

4- ออกด้วยการเดินเท้า

5- การไปโดยใช้ทางหนึ่ง และการกลับโดยใช้อีกทางหนึ่ง

6- ไปลานละหมาดตั้งแต่เนิน ๆ สำหรับผู้เป็นมะมูมเท่านั้น มิใช่อิหม่าม

การกล่าวคำตักบิรฺ:

ควรกล่าวตักบิรฺ ในคืนอีดทั้งสอง ในสิบวันแรกของเดือนชุลฮิจญะฮฺ และในวันตักบิรฺ และการตักบิรฺมี 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก : ตักบิรฺ มุฏลัก : คือการกล่าวตักบิรฺที่มีได้ถูกจำกัดด้วยเวลาที่เฉพาะเจาะจง

1- ในอีดอัลฟิฏรฺ: ตั้งแต่ดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าในคืนวันอีด จนถึงเริ่มละหมาดอีด

2- ในอีดอฎุฮา: ตั้งแต่ตะวันตกดินของคืนวันที่ 1 ชุลฮิจญะฮฺ จนถึงตะวันตกดินของวันสุดท้ายของวันตักบิรฺ

ประเภทที่สอง: การตักบิรฺ มุก็อยฮัด (เฉพาะที่): คือหลังละหมาดฟิรฎู

1- ผู้ที่ไม่ได้ครองอิหฺรอม: ตั้งแต่ฟัจญ์รของวันอะเราะเราะฮฺ (วันที่ 9 เดือนชุลฮิจญะฮฺ) จนถึงอัศริของวันที่ 13 เดือนชุลฮิจญะฮฺ

2- ผู้ครองอิหฺรอม: ตั้งแต่ละหมาดซุฮ์ริของวันอีดอฎุฮา จนถึง

ละหมาดอัสร์ของวันสุดท้ายของวันดีชีริก

ติบเจ็ด: ละหมาดสุริยะคราสและจันทร์คราส:

ความหมายของจันทร์คราสและสุริยะคราส:

กุสุฟ คือ การที่แสงของดวงจันทร์หรือบางส่วนของมันหายไปนยามค่ำคืน

และกุสุฟ คือ การที่แสงของดวงอาทิตย์หายไปทั้งหมดหรือบางส่วนในเวลากลางวัน

บทบัญญัติเกี่ยวกับการละหมาดสุริยะคราสและจันทร์คราส

เป็นซุนนะฮ์มุอักกะดะฮ์ (ซุนนะฮ์ที่เน้นหนักให้ปฏิบัติ) ท่านเราะสูล ﷺ เคยปฏิบัติไว้ โดยท่านได้ละหมาดดังกล่าวเมื่อเกิดสุริยคราสในสมัยของท่าน ดังที่ท่านได้ใช้ให้กระทำสิ่งนั้นกัน และบรรดานักวิชาการมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ในความเป็นข้อกำหนดทางศาสนาของมัน

เวลาของมัน:

เริ่มจากเกิดสุริยะคราสหรือจันทร์คราสจนถึงการเปลี่ยนกลับเป็นปกติ ซึ่งหมายถึงการสิ้นหายไปของจันทร์คราสหรือสุริยะคราส

วิธีการละหมาดสุริยะคราสและจันทร์คราส

จำนวนร็อกอะฮ์ของมันคือสองร็อกอะฮ์ โดยให้อ่านออกเสียงทั้งสองร็อกอะฮ์ และลักษณะการปฏิบัติเป็นดังนี้:

1- ตักบิร่อตุลอิห์รอหม (ตักบิรเริ่มเข้าสู่การละหมาด) และอ่านคุ

อาอีศติฟาห์ อ่านอะอูซุบิลลาฮฺ จากนั้นอ่านบัสมะละฮฺ แล้วก็อ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ จากนั้นให้อ่านซูเราะฮ์ยาว

2- จากนั้นให้ทำการรูกู้อ์เป็นเวลานาน

3- จากนั้นให้เงยขึ้นยืนตรงพร้อมกล่าวว่า

"**حَمْدُهُ لِمَنْ لَلَّهِ سَمِعَ**" จากนั้นให้อ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ แล้วให้

อ่านยาวๆ โดยให้สั้นกว่าครั้งแรก

4- จากนั้นให้ทำการรูกู้อ์เป็นเวลานาน แต่สั้นกว่ารูกู้อ์ครั้งแรก

5- จากนั้นเงยศีรษะขึ้นจากรูกู้อ์ พร้อมกล่าวว่า: "ตะมิดลลอฮฺ ลิมันหะมิดะฮ์"

6- แล้วทำสุญูดสองครั้งเป็นเวลานาน

7- จากนั้นให้ลุกขึ้นเข้าสู่ร็อกอะฮ์ที่สอง ซึ่งเหมือนกับร็อกอะฮ์แรก แต่สั้นกว่าร็อกอะฮ์แรก

ข้อควรปฏิบัติ (ชุนนะฮ์ต่างๆ) ของการละหมาด

1) การประกาศเรียกเพื่อการละหมาด โดยกล่าวว่า: (الصلاة جامعة)

2) ให้ละหมาดในรูปแบบญะมาอะฮ์

3) ให้ใช้เวลานานในการละหมาด ในการยืน รูกู้อ์ และสุญูด

4) ให้ร็อกอะฮ์ที่สองสั้นกว่าร็อกอะฮ์แรก

5) การตกแต่งกายหลังจากละหมาดเสร็จ และส่งเสริมให้ทำการเชือฟังและการอิบาดะฮ์ และละเว้นจากสิ่งที่เป็นบาปและสิ่งชั่วร้าย

6) ให้ทำการขอดุอาอ์ ทำการอ้อนวอนอย่างนอบน้อม ขอภัยโทษ

ต่ออัลลอฮ์ และบริจาคทาน ให้มาก ๆ

สิบแปด: การละหมาดขอฝน:

1) อีสติสกออ (การขอฝน): คือการขอน้ำฝนจากอัลลอฮ์ โดยให้ฝนตกลงมาเมื่อเกิดความแห้งแล้ง

เวลาที่บัพัญญูติกำหนดให้ทำการละหมาดขอฝน

การละหมาดขอฝนถูกบัญญัติให้กระทำเมื่อแผ่นดินกันดารฝน ฝนขาดหาย และเกิดความเสียหายจากการไม่มีฝน ดังนั้นพวกเขาจึงไม่เหลือทางออกใดเว้นแต่ต้องอ้อนวอนต่ออัลลอฮ์ ขอฝนจากพระองค์ และวิงวอนขอความช่วยเหลือจากพระองค์ด้วยวิธีการอ้อนวอนหลากหลายประการ

1- บางครั้งโดยการละหมาดในรูปแบบญะมาอะฮ์ หรือการละหมาดเดี่ยว

2- และบางครั้งก็ด้วยการอ่านคำวิงวอนขอในญุบะฮ์วันศูกร์ โดยคอบู้อ่านคำวิงวอนขอ และบรรดามุสลิมกล่าวอามีนต่อคำวิงวอนของเขา

3- และบางครั้งก็ด้วยการขอคูอาฮ์ในเวลาใดก็ได้ โดยไม่ต้องละหมาดและไม่ต้องคุกบะฮ์

บัพัญญูติของการละหมาดขอฝน

เป็นซุนนะฮ์มุอักกะดะฮ์ เมื่อมีเหตุให้ปฏิบัติ เนื่องจากท่านนบี ﷺ เคยปฏิบัติ ดังเช่นในหะดีษของอับดุลลอฮ์ บิน ซัยด์ เราะฎียัลลอฮูอันฮู

กล่าวว่า:

«خَرَجَ النَّبِيُّ ﷺ إِلَى الْمَصَلَّى، فَاسْتَسْقَى، وَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، وَقَلَبَ رِدَاءَهُ، وَصَلَّى رُكْعَيْنِ».

ท่านนบี ﷺ ได้ออกไปยังลานละหมาด แล้ววิงวอนขอฝน หันไปยังทิศกิบลละฮ์ พลิกผ้าคลุมของท่านกลับด้าน และละหมาดสองร็อกอะฮ์.

คุณลักษณะของการละหมาดขอฝน

ลักษณะของการละหมาดขอฝนเมื่อทำ ณ สถานที่ของมันนั้น เช่นเดีวกับการละหมาดอีด. จึงส่งเสริมให้ปฏิบัติในมูซ็อลลา (สนามที่เตรียมไว้เพื่อละหมาด) เช่นเดีวกับละหมาดอีด และบทบัญญัติของมันก็เหมือนกับบทบัญญัติของละหมาดอีด ทั้งในเรื่องจำนวนร็อกอะฮ์ การอ่านด้วยเสียงดัง การที่ละหมาดก่อนคุฏบะฮ์ และตักบิรที่เพิ่มในร็อกอะฮ์แรกและร็อกอะฮ์ที่สองก่อนการอ่าน ดังที่ได้ชี้แจงไว้ก่อนแล้วในเรื่องการละหมาดอีดทั้งสอง และกล่าวคุฏบะฮ์ครั้งเดียว

ลิบเก้: บทบัญญัติเกี่ยวกับศพ:

หนึ่ง: สำหรับผู้ที่อยู่เฝ้าผู้กำลังจะสิ้นใจ

1- เป็นซุนนะฮ์สำหรับผู้ที่อยู่กับผู้ใกล้เสียชีวิต ที่จะตักเตือนเขาให้กล่าวว่า “ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์”

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (1012) และมุสลิม (894)

2- ชุมนนะฮ์ให้ผืนหน้าไปทางกิบละฮ์ (กะบะฮ์)

3- และปิดตาทั้งสอง

4- ชุมนนะฮ์ให้ทำการคลุมศพหลังจากเสียชีวิตด้วยผ้า

5- ควรเร่งรีบในการจัดการศพ

6- จำเป็นให้เร่งชำระหนี้สินของเขา

7- ทำการอาบน้ำศพและห่อศพด้วยผ้ากะผั้น ทั้งสองอย่างนี้เป็น

ฟัรฎุกิฟายะฮ์

สอง: บทบัญญัติของการละหมาดศพ

ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ เป็นฟัรฎุกิฟายะฮ์

เงื่อนไขของมัน:

1) ผืนหน้าทางกิบละฮ์

2) ปกปิดเอาเราะฮ์ (คือส่วนของร่างกายที่ศาสนบัญญัติให้ปกปิด)

3) สะอาดจากสิ่งสกปรก (นะญิส)

4) ความสะอาดของผู้ละหมาดและผู้ที่ถูกละหมาดให้ (ผู้ตาย)

5) ความเป็นมุสลิมของผู้ละหมาดและผู้ที่ถูกละหมาดให้

6) การเข้าร่วมส่งศพ หากอยู่ในเมืองเดียวกัน

7) เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ

องค์ประกอบหลักของการละหมาด มีดังนี้

1) การยืนในละหมาด

2) การกล่าวคำตักบิรทั้งสี่ครั้ง.

3) อ่านสุเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์

4) การกล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ (การกล่าวคำขอพรแก่ท่านเราะซูลและวงศาคณาญาติของท่าน)

5) ขอพร (คูอาอ์) ให้แก่คนตาย

6) เรียงตามลำดับ

7) ให้สลาม.

ข้อควรปฏิบัติ (ชุนนะฮ์ต่างๆ)ของการละหมาด:

1) การยกมือทั้งสองขณะกล่าวตักบิรทุกครั้ง

2) อีสติอาซะฮ์ (การกล่าว "อะอูซุบิลลาฮิมินัชชัฎฏอนิรเราะอีม")

3) ขอพร (คูอาอ์) ให้แก่ตนเองและบรรดามุสลิม.

4) การอ่านด้วยเสียงเบา

5) ให้หยุดครู่หนึ่งหลังจากตักบิรครั้งที่สี่และก่อนให้สลาม

6) การวางมือขวาบนมือซ้ายบนอก

7) การผินหน้าไปทางขวาขณะกล่าวสลามเสร็จสิ้นละหมาด

รูปแบบการละหมาด

ให้อิหม่ามและผู้ละหมาดคนเดียวยืนตรงที่ส่วนนอกของศพผู้ชาย และตรงส่วนกลางของศพหญิง แล้วกล่าวตักบิรอิหฺรอม อ่านอะอูซุบิลลาฮู โดยไม่ต้องอ่านคูอาอ์อิสติฟตาห์ อ่านบิสมิลลาฮู และอ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์

จากนั้น ให้กล่าวคำตักบิร แล้วอ่านศี้อะละวาตต่อท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวคำตักบิรอีกครั้ง และวิงวอนต่ออัลลอฮ์ให้แก่ผู้ตายตามที่มีรายงานมา ดังเช่นคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ที่กล่าวว่า:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَمَمَاتِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنثَانَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا،
اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِيمَانِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِسْلَامِ،
اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ».

โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ได้ทรงอภัยโทษให้แก่ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่และผู้ที่เสียชีวิตในหมู่พวกเรา ผู้เป็นเด็กของเรา และผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ของเรา ผู้ชายในหมู่ของเราและผู้หญิงในหมู่ของเรา ผู้ที่ร่วมอยู่ ณ ที่นี้และผู้ที่มีใค้อยู่ร่วมกันด้วย โอ้อัลลอฮฺ ผู้ใดที่พระองค์ทรงให้มีชีวิตอยู่จากพวกเรา โปรดทรงให้เขามีชีวิตอยู่ในอิมาน และผู้ใดที่พระองค์ทรงให้เขาตายไปจากพวกเรา โปรดทรงให้เขาตายไปในอิสลาม โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์อย่าได้ขยับขังรางวัลของเราที่ได้ละหมาดให้แก่เขาจากผลบุญของเขา และทรงโปรดอย่าให้เราหลงผิดหลังจากเขา

และอัลลอฮ์ ทรงตรัสว่า :

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مَدْخَلَهُ،
وَاعْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ
الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ،
وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ».

"โอ้อัลลอฮฺขอพระองค์โปรดอภัยโทษแก่เขา โปรดเมตตาเขา ให้เขาปลอดภัย ปกป้องเขา ให้เกียรติแก่ที่พำนักของเขาและโปรดทำให้ทางเข้าของเขากว้าง และโปรดชำระล้างเขาด้วยน้ำหิมะและลูกเห็บ

¹ บันทึกโดย อิบุนดาอูด (3201) อัคศิมิชี (1024) และอัคศิมิชีกล่าวว่าเป็นหะดีษ หะซันศะอีย์ห์

และชำระล้างความผิดของเขาเช่นเดียวกับที่ผ้าขาวถูกชำระให้สะอาด จากสิ่งเปรอะเปื้อน โปรดเปลี่ยนให้แก่เขาซึ่งที่อาศัยที่ดีกว่าบ้านของเขา และครอบครัวที่ดีกว่าครอบครัวของเขา และคูครองที่ดีกว่าคูครองของเขา และโปรดให้เขาได้เข้าสวนสวรรค์ และปกป้องเขาจากการลงโทษ ในหลุมฝังศพและการลงโทษแห่งไฟนรก"¹ จากนั้นตักบีร์ และหยุดครู่หนึ่ง จากนั้นก็ให้สลามเพียงครั้งเดียวทางด้านขวา

หัวข้อที่สาม: ชะกาด

1- นิยามชะกาดและสถานะของชะกาด:

ชะกาดในทางภาษา หมายถึง การงอกเงยและการเพิ่ม

ชะกาดตามบทบัญญัติศาสนา: เป็นสิทธิที่วาญิบตามหลักการศาสนาเหนือทรัพย์สินที่กำหนดแน่นอน ให้แก่กลุ่มบุคคลที่แน่นอน

ซึ่งเป็นองค์ประกอบ (รุกน) ข้อที่สามของศาสนาอิสลาม ชะกาดถูกระบุพร้อมกับการละหมาดในอัลกุรอานถึงแปดสิบสองครั้ง ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของชะกาด

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

{وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ...}

"และพวกเจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจงชำระชะกาด..."

[อัลบะเกาะเราะฮ์ : 43]

¹ บันทึกโดย มุสลิม (962)

และท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ، وَحَجَّ الْبَيْتِ، وَصَوْمَ رَمَضَانَ».

“อิสลามนั้นถูกสร้างบนหลักการห้าประการนั้นคือ การปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮ์ และมุหัมมัดนั้นคือเราะสูลของอัลลอฮ์ การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด การจ่ายชะกาต การประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลลาฮ์ และการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน”¹.

และบรรดามุสลิมต่างก็เห็นพ้องต้องกันถึงความเป็นฟัรฎูของมัน และศกศาสนาสำหรับใครก็ตามที่ปฏิเสธความเป็นฟัรฎูของมัน และเห็นพ้องต้องกันในการทำสงครามกับผู้ปฏิเสธการจ่ายชะกาต

2- เงื่อนไขที่ต้องจ่ายชะกาต:

1) ต้องเป็นไท (ไม่ใช่ทาส): ดังนั้นจึงไม่วาญิบสำหรับทาส เพราะเขาไม่มีทรัพย์สิน และสิ่งที่อยู่ในความครอบครองของเขานั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของนายของเขา ฉะนั้นชะกาตของทรัพย์นั้นจึงเป็นหน้าที่ของนายของเขา

2) ต้องเป็นมุสลิม: ดังนั้นจึงไม่วาญิบสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธา เพราะมันเป็นการแสวงความใกล้ชิดและการเชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (8) และมุสลิม (111)

และผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นมิใช่ผู้ที่อยู่ในหมู่ผู้แสวงความใกล้ชิดและผู้เชื่อฟัง

3) ต้องครอบครองพิภค (นิศอบ): ดังนั้นไม่ว่าญิบต้องจ่ายชะกาตในทรัพย์สินที่ต่ำกว่าพิภค และพิภคนั้นเป็นจำนวนของทรัพย์สินที่กำหนดไว้

4) ต้องเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในการครอบครองที่สมบูรณ์: คือทรัพย์สินนั้นต้องเป็นของบุคคลนั้นโดยการครอบครองกรรมสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ดังนั้นจึงไม่คิดเป็นชะกาตในทรัพย์สินที่กรรมสิทธิ์ยังไม่มั่นคง เช่น หนี้มุกตะบะฮ์ (หนี้สินที่คนเป็นทาสได้ทำสัญญากับนายของเขาเพื่อไถ่ตัวเองให้เป็นอิสระ)

5) ครบกำหนดหนึ่งปีจันทรคติ (ฮาวล) ของทรัพย์สิน: เพราะหะดีษมารุฟุอ์ของท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า:

«لَا زَكَاةَ فِي مَالٍ حَتَّىٰ يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ».

"ไม่มีชะกาตในทรัพย์สินจนกว่าจะครบรอบหนึ่งปีฮิจเราะฮ์จันทรคติ"¹.

3- ทรัพย์สินที่ต้องจ่ายชะกาต

หนึ่ง: ปศุสัตว์

ได้แก่ อูฐ วัว และแพะ และวาญิบต้องจ่ายชะกาตในสัตว์เหล่านี้

¹ บันทึกโดยอิมามญะฮ์ (1792) และอัคดิรมิซซี (63)(631)

โดยมีสองเงื่อนไข:

1. ให้เลี้ยงไว้เพื่อการให้น้ำนมและการสืบพันธุ์ ไม่ใช่เพื่อใช้งาน

2- ต้องเป็นซาอิมะฮ์ (คือ สัตว์เลี้ยงที่ปล่อยให้ทะเล็มหากินเอง) ดังนั้น ไม่ว่าฉวยต้องจ่ายชะกาดสำหรับสัตว์เลี้ยงที่เจ้าของให้อาหารเลี้ยงแก่พวกมัน ไม่ว่าจะป็นอาหารที่ซื้อมาให้ หรือที่เก็บรวบรวมมาจากหญ้าและสิ่งอื่น และไม่มีชะกาดในสัตว์ที่ทะเล็มหญ้าเพียงบางส่วนในปี มิใช่ตลอดทั้งปีหรือส่วนมากของปี

4- พิกัดของปศุสัตว์ (อูฐ วัว แพะหรือแกะ)

1- ชะกาดอูฐ:

เมื่อเงื่อนไขครบถ้วน วาญิบในทุกห้าตัวให้จ่ายชะกาดเป็นแพะหนึ่งตัว และในสิบตัวให้จ่ายชะกาดเป็นแพะสองตัว และในสิบห้าตัวให้จ่ายชะกาดเป็นแพะสามตัว และในยี่สิบตัวให้จ่ายชะกาดเป็นแพะสี่ตัว ดังที่มีหลักฐานจาก หะดีษ และมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์ เมื่ออูฐถึงยี่สิบห้าตัว ก็ให้จ่ายชะกาดเป็น บินตุมะคอกู 1 ตัว (อูฐตัวเมียที่มีอายุครบหนึ่งปีและเข้าสู่ปีที่สอง) หากไม่มี ก็ใช้ อิบนุลละบูน 1 ตัว (อูฐตัวผู้ที่มีอายุครบสองปี) แทนได้

และเมื่ออูฐมีจำนวนครบสามสิบหกตัว ให้จ่ายชะกาดเป็นอูฐตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 1 ตัว

เมื่ออูฐครบสี่สิบหกตัว ก็มีข้อบังคับให้จ่ายฮิกเกาะห์หนึ่งตัว ซึ่งหมายถึงอูฐที่มีอายุครบสามปี

เมื่อจำนวนอูฐครบหกสิบเอ็ดตัว ก็ให้จ่ายชะกาดเป็นแกะชะอะฮ์

หนึ่งตัว ซึ่งคืออูฐที่มีอายุครบสี่ปีบริบูรณ์

เมื่อจำนวนอูฐถึงเจ็ดสิบหกตัว วาญิบให้จ่ายชะกาดเป็นอูฐตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 2 ตัว

เมื่อจำนวนอูฐถึงเก้าสิบเอ็ดตัว ให้จ่ายชะกาดเป็นอูฐตัวเมียที่มีอายุครบสามปี 2 ตัว

เมื่อจำนวนอูฐรวมเกินหนึ่งร้อยยี่สิบเป็น 121 ตัว วาญิบต้องจ่ายชะกาดเป็นอูฐตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 3 ตัว จากนั้นในทุกสี่สิบตัวให้จ่ายชะกาดเป็นอูฐตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 1 ตัว และในทุกห้าสิบตัวให้จ่ายชะกาดเป็นอูฐตัวเมียที่มีอายุครบสามปี 1 ตัว

2- ชะกาดวัว:

เมื่อครบเจ็ดปีและจำนวนถึงสามสิบตัว ให้จ่ายชะกาดเป็นตะบือหรือตะบืออะฮ์หนึ่งตัว ซึ่งหมายถึงวัวที่มีอายุครบหนึ่งปีและเริ่มเข้าสู่ปีที่สอง

และไม่ต้องจ่ายอะไรในสิ่งที่ต่ำกว่าสามสิบ

เมื่อวัวมีจำนวนครบสี่สิบตัว ให้จ่ายชะกาดเป็นมุสินนะฮ์หนึ่งตัว คือวัวตัวเมียที่อายุครบสองปี

ดังนั้นหากจำนวนวัวรวมเกิน 40 ตัว ก็จำเป็นต้องออกชะกาดในทุก 30 ตัวจ่ายชะกาดเป็นตะบือหรือตะบืออะฮ์หนึ่งตัว (วัวตัวผู้หรือตัวเมียที่มีอายุครบหนึ่งปี) และในทุก 40 ตัวให้จ่ายชะกาดเป็นมุสินนะฮ์หนึ่งตัว (วัวตัวเมียที่อายุครบสองปี)

3- ชะกาดแพะและแกะ:

เมื่อจำนวนรวมของแกะและแพะครบสี่สิบตัว ไม่ว่าจะเป็นแกะหรือแพะ ให้จ่ายชะกาดเป็นแกะหรือแพะ 1 ตัว โดยเป็นแกะอายุหกเดือนหรือแพะตัวเมีย

แพะหรือแกะไม่ต้องจ่ายชะกาดหากมีจำนวนน้อยกว่าสี่สิบตัว เมื่อจำนวนแกะรวมครบหนึ่งร้อยยี่สิบเอ็ดตัว ให้จ่ายเป็นแกะสองตัว เมื่อครบ 201 ตัว ให้จ่ายเป็นแกะสามตัว

จากนั้นหลังจากจำนวนนี้แล้ว อัตราการจ่ายจะคงที่ โดยในทุกหนึ่งร้อยตัวให้จ่ายเป็นแกะหนึ่งตัว ดังนั้นในสี่ร้อยตัวให้จ่ายเป็นแกะสี่ตัวและเป็นเช่นนี้ต่อไป

ประการที่สอง: ชะกาดสิ่งที่ได้้อออกมาจากแผ่นดิน

สิ่งที้อออกมาจากแผ่นดิน มี 2 ประเภท

1) ัญพืชและพืชผล

2) แร่ธาตุ

ประเภทที่หนึ่ง: ัญพืชและพืชผล:

ต้องจ่ายชะกาดในัญพืช เช่น ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ และข้าว และในบรรดาผลไม้ เช่น อินทผลัมและลูกเกด, พืชชนิดอื่น ๆ เช่น พืชตระกูลถั่วและผักต่าง ๆ ไม่ต้องจ่ายชะกาด

เงื่อนไขที่ต้องจ่ายชะกาดในัญพืชและผลไม้

1) ต้องเป็นสิ่งที่เก็บรักษาได้: ดังนั้น สิ่งที่ไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้ เช่น ผลไม้และผัก จึงไม่มีการจ่ายชะกาด

2) ต้องเป็นของที่ดวงได้: ดังนั้น สิ่งที้อขายโดยการนับเป็นลูก

หรือซังน้ำหนัก เช่น แดงโม หัวหอม ทับทิม และอื่นๆ จึงไม่ต้องจ่ายชะ
กาด

3) ครอบพิกัต (นิศอบ): คือ หัววะสัก (เท่ากับ 900 กิโลกรัม)
ดังนั้นสิ่งที่ต่ำกว่าจำนวนดังกล่าวไม่ต้องจ่ายชะกาด

4) ต้องครอบครองพิกัตในเวลาที่ต้องจ่ายชะกาด

ดังนั้น ผู้ใดครอบครองมันภายหลังเวลาที่ชะกาดเป็นวาชิบ ชะกาดก็
ไม่วาชิบสำหรับเขา เช่นเดียวกับกรณีที่เขาซื้อหรือได้รับมันเป็น
ของขวัญภายหลังการเก็บเกี่ยว

เวลาที่ต้องจ่ายชะกาดของมัน

วาชิบ(จำเป็น)ต้องจ่ายชะกาดในรัฐพีชและผลไม้เมื่อเริ่มสุก และ
สัญลักษณ์ที่ชี้ถึงการเริ่มสุกมีดังต่อไปนี้:

1- สำหรับเมล็ดพีช จะจ่ายชะกาดเมื่อเมล็ดเริ่มแข็งและหนา หรือ
เมื่อมันเปลี่ยนเป็นของแข็ง

2) สำหรับผลอินทผลัมนั้น จะต้องจ่ายเมื่อผลเริ่ม เปลี่ยนเป็นสีแดง
หรือสีเหลือง

คำ3) สำหรับองุ่นนั้นจะต้องจ่ายเมื่อผลเริ่มนิ่มและมีรสหวาน

พิกัตของมัน (นิศอบ)

พิกัตของรัฐพีชและพีชผล: หัววะสัก และหนึ่งวะสักเท่ากับ 60
ศอห์ พิกัต (นิศอบ) จึงเป็น 300 ทะนานนะบะวีย เท่ากับ 900
กิโลกรัมโดยประมาณ

อัตราชะกาดที่ต้องจ่าย

สำหรับพืชผลที่รดน้ำโดยไม่มีค่าใช้จ่ายและปราศจากภาระต้นทุน เช่น ใช้น้ำฝนและน้ำจากตาน้ำให้จ่ายชะกาด 10%

พืชผลที่มีค่าใช้จ่ายในการให้น้ำ เช่น น้ำที่สูบขึ้นจากบ่อหรือจากแม่น้ำโดยใช้แรงสัตว์หรือเครื่องจักรสมัยใหม่ ให้จ่ายชะกาด 5%

ประเภทที่สอง: แร่ธาตุ:

ในบรรดาประเภทของสิ่งที่ได้มาจากดิน ได้แก่ แร่ธาตุ และนั่นคือสิ่งต่างๆ ที่ขุดขึ้นมาจากแผ่นดินแต่ไม่ใช่พืชผลทางการเกษตร เช่น ทองคำ เงิน เหล็ก และอัญมณีต่างๆ

เวลาที่ต้องจ่ายชะกาดในทรัพย์สินนั้น

เมื่อได้ครอบครองและเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นแล้ว ก็ให้จ่ายชะกาดทันที เพราะไม่ถือเป็นเงื่อนไขว่าจะต้องให้เวลาครบรอบหนึ่งปีเสียก่อน และพิกัด (นิศอบ) ของมันคือพิกัดของทองคำและเงิน และให้จ่ายชะกาด 2.5% จากมูลค่าของมัน

ประการที่สาม: ชะกาดเงินตรา (ทองคำ เงิน และเงินสด)

เงินตราคือ ทองคำ เงินและธนบัตรต่างๆ และเงินตราเหล่านี้จำเป็นต้องจ่ายชะกาด ดังหลักฐานที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

﴿...وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ

بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾

"และบรรดาผู้ที่สะสมทองและเงิน และไม่จ่ายมันในทางของอัลลอฮ์นั้น จงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขาเถิด ด้วยการลงโทษอัน

เจ็บปวด" (อัลเตาบะฮ์ : 34)

และในหะดีษ ที่ว่า:

«مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ وَلَا فَضَّةٍ لَا يُؤَدِّي فِيهَا حَقَّهَا؛ إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَفَّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ».

“ไม่มีเจ้าของทองและเจ้าของเงินคนใดที่ไม่ยอมจ่ายสิทธิของมัน (จ่ายชะกาต) เว้นแต่ในวันกิยามะฮ์จะมีแท่นหลายแท่นทำจากไฟนรก ถูกทำขึ้นสำหรับเขา”¹.

บรรดานักวิชาการมีมติเอกฉันท์ว่า ชะกาตเป็นวาญิบในทองคำและเงิน และธนบัตรมีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับทองคำและเงิน เพราะได้เข้ามาทำหน้าที่แทนทั้งสองในการทำธุรกรรมทางการเงิน

พิกัดที่ต้องจ่ายชะกาตสำหรับเงินตรา และอัตราที่ต้องจ่าย:

ปริมาณพิกัดของธนบัตรนั้นเทียบเอาจากปริมาณพิกัดของทองคำหรือเงิน เพราะธนบัตรได้ทำหน้าที่แทนทั้งสองในฐานะสื่อกลางการชำระราคา ดังนั้นเมื่อมันถึงปริมาณพิกัดของหนึ่งในทั้งสอง ก็จำเป็นต้องจ่ายชะกาต โดยมากในปัจจุบันจะประเมินปริมาณพิกัดของธนบัตรตามเงิน เพราะเงินมีราคาถูกกว่าทองคำ จึงถึงปริมาณพิกัดก่อน เมื่อมุสลิมครอบครองทรัพย์สินที่มีราคาเทียบเท่าพิกัดโลหะเงิน 595 กรัม และครบรอบปี ให้จ่ายชะกาตจากทรัพย์สินนั้น มูลค่าของเงินหนึ่งกรัมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ดังนั้น ผู้ที่มีทรัพย์สินจำนวนน้อยและไม่

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีฮ์ (1402) และมุสลิม (2287)

ทราบว่าทรัพย์สินของคุณได้ถึงพิกัด (นิศอบ) แล้วหรือไม่ ให้เขา
สอบถามพ่อค้าเงินถึงมูลค่าของเงินหนึ่งกรัม แล้วนำมาคูณด้วย (595)
ผลลัพธ์ที่ได้ก็คือพิกัด (นิศอบ)

ข้อพึงทราบ: หากประสงค์จะจ่ายชะกาดทรัพย์สินของตน ให้นำ
ทรัพย์สินที่ถึงพิกัด (นิศอบ) หารด้วย 40 แล้วผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวน
ที่ต้องจ่าย

สี่: ชะกาดจากสินค้าเพื่อการค้า

คือสิ่งที่มีไว้เพื่อการค้าขายและหากำไร สินทรัพย์ในการค้าขาย
ครอบคลุมทรัพย์สินทุกประเภทที่ไม่ใช่เงินตรา เช่น รถยนต์ เสื้อผ้า ผ้า
เหล็ก ไม้ และอื่นๆ ที่มีไว้เพื่อการค้าขาย

เงื่อนไขที่ต้องจ่ายชะกาดของสินทรัพย์เพื่อการค้า:

1- การเป็นเจ้าของทรัพย์สินด้วยการกระทำของตนเอง เช่น การซื้อ
ขาย การให้เช่า และวิธีการได้มาซึ่งทรัพย์สินอื่นๆ (ที่ถูกต้องตามหลัก
ชะรีอะฮ์)

2- ทรัพย์สินนั้นจะต้องอยู่ในครอบครองด้วยเจตนาเพื่อการค้าขาย
และหวังผลกำไร เพราะว่าการงานทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กัเจตนา และ
การค้าก็คือการงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีเจตนาควบคู่ไปกับมัน
เช่นเดียวกับการงานอื่นๆ

3- มูลค่าของทรัพย์สินนั้นจะต้องถึงเกณฑ์นิศอบของหนึ่งในสอง
สกุลเงิน (ทองคำหรือเงิน)

4- ทรัพย์สินนั้นจะต้องอยู่ในครอบครองครบหนึ่งปี (การผ่านพ้น

ไปของหนึ่งปีจันทรคติ (ปฏิทินฮิจเราะฮ์) นับตั้งแต่ทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าถึงเกณฑ์นี้สอบ)

วิธีการจ่ายชะกาตของสินทรัพย์เพื่อการค้า:

สินทรัพย์ (สินค้า) เพื่อการค้าจะถูกประเมินมูลค่าเมื่อครบปีด้วยทองคำหรือเงิน ดังนั้น เมื่อสินค้าถูกประเมินมูลค่าแล้วและมีมูลค่าถึงเกณฑ์นี้สอบด้วยทองคำหรือเงิน ก็ให้จ่ายชะกาตในอัตรา 'หนึ่งในสี่ของหนึ่งในสิบ' (2.5%) ของมูลค่าสินค้านั้น

ห้า: ชะกาตตุลฟิฏร:

กล่าวคือ เป็นเสาตะเคาะฮ์ที่วาญิบต้องจ่ายเมื่อสิ้นสุดเดือนรอมฎอน ถูกบัญญัติในปีที่สองฮิจญ์เราะฮ์ศักราช

ข้อชี้ขาด (หุกุม) ทางบทบัญญัติ:

ชะกาตตุลฟิฏริเป็นชะกาตที่วาญิบสำหรับมุสลิมทุกคนที่มีอาหารเกินกว่าที่พอเพียงสำหรับตนเองและผู้ที่อยู่ในความอุปการะของเขาในวันอิดีลฟิฏริและคืนของวันนั้น และวาญิบสำหรับมุสลิมทุกคน ทั้งชายหรือหญิง เด็กหรือผู้ใหญ่ เป็นอิสระหรือทาส ดังหะดีษ ที่ว่า:

«فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ زَكَاةَ الْفِطْرِ عَلَى الْعَبْدِ وَالْحُرِّ، وَالذَّكَرِ وَالْأُنْثَى، وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، مِنَ الْمُسْلِمِينَ».

"ท่านรอซูล ﷺ ได้กำหนดให้ชะกาตฟิฏริเป็นวาญิบเหนือผู้ที่เป็นทาสและเป็นไท ชายและหญิง เด็กและผู้ใหญ่ ที่เป็นมุสลิม"¹. คำว่า

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1432) และมุสลิม (984)

"ฟิรฎู" มีความหมายว่า: การบังคับให้ต้องปฏิบัติ การทำให้เป็น
สิ่งจำเป็น

วิทยปัญญา (หิกมะฮ์) แห่งการบัญญัติเรื่องนี้:

ท่านอิบนุอับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า กล่าวว่า:

«فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ زَكَاةَ الْفِطْرِ؛ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ، وَطُعْمَةً
لِلْمَسَاكِينِ».

"ท่านนบี ﷺ ได้กำหนดให้ชะกาตฟิฎริเป็นฟิรฎู เพื่อให้ผู้ที่ถือ
ศีลอดบริสุทธิ์จากสิ่งไร้สาระและจากการพูดจาหยาบคาย และเพื่อเป็น
อาหารแก่คนยากจน"¹.

เวลาที่วาญิบและที่ต้องจ่ายมัน:

ชะกาตตุลฟิฎริจำเป็นต้องจ่ายเมื่อดวงอาทิตย์ตกดินของคืนวันอีดิล
ฟิฎรุ ส่งเสริมให้ออกชะกาตฟิฎริในวันอีดิลก่อนไปละหมาดอีดิ ไม่
อนุญาตให้ชะลอการออกชะกาตฟิฎริไปหลังการละหมาดอีดิ หากเขา
ชะลอการจ่ายชะกาตฟิฎริจนเลยละหมาดอีดิไป เขาจำเป็นต้องจ่ายมัน
เป็นการชดใช้ และเขาเป็นผู้ทำบาปจากการที่ชะลอมันจนเลยเวลาที่
กำหนด

อนุญาตให้ทำหนึ่งหรือสองวันก่อนวันอีดิได้

ปริมาณและชนิดอาหารที่ต้องจ่ายเป็นชะกาตตุลฟิฎริ:

หนึ่งศอกจากอาหารหลักของผู้คนในเมืองนั้นๆ เช่น ข้าว อินทผลัม

¹ บันทึกละฮิกอญูวุด (1609) อิบน์มาญะฮ์ (1827) และอัลบานียฺได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษเศาะฮีห์ในหนังสือ
เศาะฮิฮุมบีลาหวุด (1609)

ข้าวสาลี หรืออื่นๆที่ใกล้เคียงกัน ปริมาณของหนึ่งศอ์เท่ากับ 3 กิโลกรัมโดยประมาณ ไม่เป็นที่อนุญาตให้ออกเป็นมูลค่าโดยการจ่ายเงินแทน เพราะมันขัดกับคำสั่งของท่านบี ﷺ

การจ่ายชะกาดและผู้มีสิทธิรับชะกาด:

เวลาจ่ายชะกาด:

จำเป็นต้องจ่ายชะกาดโดยเร็วเมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้ต้องจ่าย ไม่อนุญาตให้ชะลอในการจ่ายชะกาด ยกเว้นในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เช่น การมีทรัพย์สินอยู่ในดินแดนที่ห่างไกลจากเขา และไม่มีผู้ใดที่เขาจะมอบหมายให้ดำเนินการแทนได้

สถานที่สำหรับการจ่ายชะกาด

สถานที่ที่ดีที่สุดสำหรับการจ่ายชะกาดคือสถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ และอนุญาตให้ส่งชะกาดออกจากพื้นที่ที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ไปยังพื้นที่อื่นในกรณีต่อไปนี้:

- 1- หากในท้องถิ่นไม่มีผู้ขัดสนที่จะรับชะกาด
- 2- เมื่อมีญาติผู้ขัดสนอยู่ในบ้านเมืองอื่น
- 3- หากมีผลประโยชน์ตามบทบัญญัติที่เรียกร้องให้มีการจ่ายชะกาดออกนอกพื้นที่ ก็เป็นที่อนุญาต เช่น การจ่ายไปยังพื้นที่ของบรรดามุสลิมที่ประสบภัยจากความอดอยากและอุทกภัย

ชะกาดเป็นสิ่งจำเป็น (วาญิบ) สำหรับทรัพย์สินของเด็กและคนบ้า ด้วยหลักฐานที่ครอบคลุม และผู้ปกครองทรัพย์สินของทั้งสองมีหน้าที่ต้องจ่ายชะกาดแทนพวกเขา และไม่อนุญาตจ่ายชะกาด ยกเว้นด้วยการ

ตั้งเจตนา ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ»

"การทำงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับที่ตั้งเจตนา"¹.

ผู้มีสิทธิรับชะกาต:

ผู้มีสิทธิรับชะกาตมี 8 จำพวก:

หนึ่ง: บรรดาผู้ที่ยากจน (พะกีร์):

พวกเขาคือบรรดาผู้ที่ไม่สามารถจัดหาความจำเป็นขั้นพื้นฐานของตนในด้านที่อยู่อาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มได้ และจำนวนที่ให้แก่พวกเขาจากชะกาตนั้น คือจำนวนที่พอเพียงสำหรับพวกเขาและผู้ที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของพวกเขเป็นเวลาหนึ่งปี

สอง : บรรดาผู้ที่ขัดสน (มัสกิน)

พวกเขาคือบรรดาผู้ที่มีรายได้มากกว่าความจำเป็น แต่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ผู้ที่มีเงินเดือน แต่ไม่เพียงพอสำหรับหนึ่งปี

จำนวนที่พึงมอบให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับจากชะกาต : ให้เพียงพออย่างครบถ้วนต่อความต้องการดำรงชีพของพวกเขและของผู้ที่อยู่ในความอุปการะของพวกเขา ตลอดหนึ่งปี

หมวดที่ 3: เจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บ:

พวกเขาคือบรรดาผู้ที่ผู้ปกครองได้มอบหมายให้ทำหน้าที่จัดเก็บชะกาต หรือรับผิดชอบในการเก็บรักษาชะกาต หรือส่งมอบชะกาตให้แก่

¹ บันทึกโดยอับดุลกอรีซ (1) และมุสลิม (1907)

ผู้ขัดสน

จำนวนที่พึงให้แก่พวกเขาจากชะกาด: เท่ากับค่าจ้างตามงานที่พวกเขาปฏิบัติ トラบเท่าที่พวกเขาไม่มีค่าจ้างหรือเงินเดือนจากรัฐ

สี่: บรรดาผู้ที่หัวใจถูกทำให้โง่เขลา:

พวกเขาเป็นบรรดาผู้ที่คาดหวังว่า ด้วยการให้แก่เขา เขาจะรับอิสลาม หรือการศรัทธาของเขาจะมั่นคง หรือยับยั้งความชั่วร้ายของเขามีให้เกิดแก่ชาวมุสลิม

ปริมาณที่ให้แก่พวกเขาจากชะกาด: เท่าที่จะบรรลุลการศุภใจพวกเขาให้โง่เขลาเข้าหาอิสลาม

ห้า: การไถ่ทาส

หมายถึง: การไถ่ทาส และการไถ่ทาสที่สำคัญญกัับนายว่าจะไถ่ตัวให้เป็นอิสระ

มุกาดับ คือทาสที่สำคัญญกัับนายว่าจะไถ่ตัวให้เป็นอิสระ คือทาสที่ซื้ออิสรภาพของตนเองจากเจ้านายของเขา และรวมถึงการไถ่ตัวชลยมุสลิมในสงคราม

หก: ผู้มีหนี้สินมี 2 ประเภท:

ประเภทที่หนึ่ง: ผู้ที่มีหนี้สินเพราะความจำเป็นของตนเอง และไม่มีทรัพย์สินที่จะนำมาชำระหนี้ของตน และให้แก่เขาในจำนวนที่เพียงพอสำหรับชำระหนี้ของเขา

ประเภทที่สอง: ผู้ที่มีหนี้สินเนื่องจากการที่เขาได้สร้างความปรองดองระหว่างผู้คน และให้แก่เขาเท่าที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ของ

เขา แม้ว่าเขาจะเป็นผู้มั่งมีอยู่ก็ตาม

เจ็ด: ในหนทางของอัลลอฮ์

และพวกเขาคือบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์

จำนวนที่มอบให้จากชะกาต: เท่าที่พอเพียงสำหรับการญิฮาดใน
หนทางของอัลลอฮ์ ทั้งพาหนะ อาวุธ อาหาร และสิ่งอื่น ๆ

แปด: คนเดินทาง:

คือผู้เดินทางที่ปัจจัยของเขาหมดสิ้นไป หรือทรัพย์สินของเขาถูกขโมย
ไป จนไม่เหลือปัจจัยที่จะพาเขากลับสู่ภูมิลำเนาของเขา

จำนวนที่พึงให้แก่พวกเขาจากชะกาต: เท่าที่เพียงพอให้เขาเดินทาง
กลับถึงบ้านเมืองของตน แม้ว่าเขาจะเป็นผู้มั่งมีในบ้านเมืองของตนก็ตาม

หัวข้อที่สี่: การถือศีลอด

การถือศีลอดคือ:

การแสดงความจริงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง ด้วยการงดเว้นจาก
สิ่งที่ทำให้การถือศีลอดเสีย ตั้งแต่แสงอรุณขึ้นจนกระทั่งดวงอาทิตย์ตก

และมันเป็นหนึ่งในบรรดาركانของศาสนาอิสลาม และเป็นฟัรฎูหนึ่ง
(ข้อบังคับ) จากบรรดาข้อบังคับของอัลลอฮ์ ซุบฮานะฮู อะอะอะลา เป็น
ที่ทราบกันโดยข้อจำเป็นในศาสนาอิสลาม และหลักฐานที่แสดงถึง
ความเป็นฟัรฎูของมัน คืออัลกุรอาน หะดีษ และมติเอกฉันท์ของบรรดา
มุสลิม

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ...﴾

"เดือนรอมฎอนนั้น เป็นเดือนที่อัล-กุรอาน ได้ถูกประทานลงมา ในฐานะเป็นข้อแนะนำสำหรับมนุษย์ และเป็นหลักฐานอันชัดเจนเกี่ยวกับข้อแนะนำนั้นและเกี่ยวกับสิ่งที่จำแนกกระหว่างความจริงกับความเท็จ ดังนั้นผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเข้าอยู่ในเดือนนั้นแล้ว ก็จงถือศีลอดในเดือนนั้น..." (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 185)

เงื่อนไขที่วาญิบต้องถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน:

1. เป็นมุสลิมเท่านั้น จึงใช้ไม่ได้จากคนต่างศาสนา
2. บรรลุศาสนภาวะตามศาสนบัญญัติ ดังนั้นจึงไม่เป็นข้อบังคับสำหรับเด็ก การถือศีลอดของเด็กที่ยังไม่บรรลุศาสนภาวะแต่รู้เดียงสานั้นถือว่าใช้ได้ และการถือศีลอดของเด็กนั้นเป็นสุนนะฮ์
3. มีสติสัมปชัญญะ ดังนั้นการถือศีลอดไม่เป็นวาญิบสำหรับคนวิกลจริต และการถือศีลอดของเขาก็ใช้ไม่ได้ เนื่องจากไม่มีเจตนา (เนียต)
- 4- ความสามารถ ดังนั้น ไม่วาญิบสำหรับผู้ป่วยที่ไม่มีสามารถ และไม่วาญิบสำหรับผู้เดินทาง, และทั้งสองจำเป็นต้องชดใช้เมื่อช้อยกเว้นตามหลักศาสนาได้สิ้นสุดลง คือ การเจ็บป่วยและการเดินทาง ส่วนสตรีนั้น เงื่อนไขในความถูกต้องในการถือศีลอดของนางคือต้องไม่มีรอบเดือนและเลือดนิฟาส

การกำหนดเดือนเราะมะฎอนมีสองวิธี คือ:

1- การเห็นจันทร์เสี้ยวของเดือนเราะมะฎอน ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่:

«صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ».

"เมื่อพวกท่านได้เห็นมัน(จันทร์เสี้ยว) พวกท่านก็จงถือศีลอด และเมื่อพวกท่านได้เห็นมัน(จันทร์เสี้ยว) พวกท่านก็จงละถือศีลอด(ออกอิศ)"¹.

2- การครบสามสิบวันของเดือนชะอฺบาน คือเมื่อไม่เห็นฮิลาล (จันทร์เสี้ยว) ของเดือนรอมฎอน หรือมีเมฆ ฝุ่น หรือสิ่งอื่นทำนองนั้น ขวางกั้นการเห็นมัน ทั้งนี้ตามคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ว่า:

«فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ؛ فَأَكْمِلُوا عِدَّةَ سَعْبَانَ ثَلَاثِينَ يَوْمًا».

"หากมีเมฆปกคลุม (เป็นเหตุให้พวกท่านไม่สามารถมองเห็น) พวกท่านก็จงทำให้เดือนชะอฺบานครบสามสิบวันเต็ม"².

เจตนาในการถือศีลอด

การถือศีลอด เช่นเดียวกับการอิดาอะฮ์อื่น ๆ จะไม่ถูกต้อง นอกจากต้องมีการตั้งเจตนา เวลาที่วาญิบต้องตั้งเจตนา (นิยะฮ์) ในการถือศีลอด ที่วาญิบ แตกต่างจากการถือศีลอดอื่น ๆ และการชี้แจงในเรื่องนี้มิดังต่อไปนี้:

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีฮ์ (1810) และมุสลิม (1086)

² รายงานโดย อัลบุคอรีฮ์ (1909)

หนึ่ง: การถือศีลอดที่วาญิบ เช่น การถือศีลอดเดือนรอมฎอน หรือ การถือศีลอดชดใช้ หรือการถือศีลอดจากการบนบาน ซึ่งจำเป็นต้องตั้งเจตนาในเวลากลางคืนก่อนรุ่งอรุณ ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่:

«مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصِّيَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَلَا صِيَامَ لَهُ».

“ผู้ใดที่ไม่ได้ตั้งเจตนาถือศีลอดในเวลากลางคืน ก็ไม่มีการถือศีลอดสำหรับเขา”¹.

สอง: การถือศีลอดซุนนะฮ์ ผู้คนสามารถตั้งเจตนาในเวลากลางวันได้ โดยมีเงื่อนไขว่า เขายังไม่ได้บริโภคสิ่งใดๆ ที่ทำให้เสียศีลอดหลังจากแสงอรุณขึ้น

สิ่งที่ทำให้การถือศีลอดเสีย:

หนึ่ง: การมีเพศสัมพันธ์: เมื่อใดที่มีเพศสัมพันธ์ การถือศีลอดนั้นย่อมเป็นโมฆะ และจำเป็นต้องถือศีลอดชดใช้ของวันนั้นที่ได้มีเพศสัมพันธ์ และเขาจะต้องทำการกอฎูอ์พร้อมกับทำการกัฟฟาเราะฮ์ คือ การปล่อยทาสหนึ่งคนให้เป็นอิสระ หากไม่สามารถหาได้ ก็ให้ถือศีลอดสองเดือนติดต่อกัน หากไม่สามารถ คือไม่มีกำลังด้วยเหตุอันชอบด้วยบทบัญญัติศาสนา ก็ให้อาหารแก่คนยากจนจำนวนหกสิบคน สำหรับคนยากจนแต่ละคน ครึ่งศอก์จากอาหารหลักที่ผู้คนในประเทศนั้นบริโภค

สอง: มีอสุจิเคลื่อนออก โดยเกิดจากการจูบ การสัมผัส การช่วย

¹ บันทึกโดยอะหมัด (26457) อบุดาวูด (2454) และอันนะซาอี (2331) และเป็นสำนวนของท่าน

ตัวเอง หรือการตั้งใจเพ่งมอง จำเป็นต้องชดใช้ศีลตลอดภายหลังเท่านั้น ไม่
ต้องจ่ายกัฟฟาราฮฺ เพราะกัฟฟาราฮฺใช้เฉพาะกรณีที่มีเพศสัมพันธ์
ส่วนผู้ที่หลับอยู่ หากเกิดการฝันเปียกและมีการหลั่งน้ำอสุจิออกมา ก็ถือ
ว่าไม่มีอะไร เพราะนั่นไม่ใช่สิ่งที่เขาเลือกไว้ ดังนั้นจึงให้อาบน้ำชำระ
ร่างกายจากภาวะญุนบ

สาม- การกินและดื่มโดยเจตนา เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า:

{...وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ
الْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتَمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ...}

"และจงกิน และดื่ม จนกระทั่งเส้นขาว จะประจักษ์แก่พวกเจ้าจาก
เส้นดำ เนื่องจากแสงรุ่งอรุณ แล้วพวกเจ้าจงให้การถือศีลตลอดครบเต็ม
จนถึงพลบค่ำ..." [อัลบะกอเราะฮฺ : 187]

ส่วนผู้ที่กินหรือดื่มอย่างลืมหืม ก็ถือว่าไม่มีอะไร ดังหะดีษ ที่ว่า:

{مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ، فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ، فَلَيْتَمَ صَوْمُهُ، فَإِنَّمَا أَطَعَهُ اللَّهُ وَسَقَا.}

"ผู้ใดที่ลืมหืมขณะถือศีลตลอด แล้วกินหรือดื่ม ก็ให้เขาถือศีลต่อไป
ให้ครบถ้วน เพราะแท้จริงอัลลอฮ์ได้ประทานอาหารและเครื่องดื่มแก่
เขา"¹.

สี่: การทำให้อาเจียนโดยเจตนา ส่วนผู้ที่เกิดอาเจียนขึ้นโดยไม่
สมัครใจและมีไข้ด้วยการเลือกของตน การถือศีลของเขาถือว่าใช้ได้
ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรียฺ (6669) และมุสลิม (2709)

«مَنْ دَرَعَهُ الْقِيُّ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ عَمَدًا فَلَيْقُضُ.»

"ผู้ใดที่เอาเงินโดยไม่ตั้งใจ ก็ไม่จำเป็นต้องชดใช้ (วันถือศีลอด) และผู้ใดที่ตั้งใจทำให้อาเงิน ก็ให้เขาชดใช้ (วันถือศีลอด)"¹

ห้ำ: การเอาเลือดออกจากร่างกาย ไม่ว่าจะด้วยการทำหิญามะฮ์ การฟัสค์ (การเปิดเส้นเลือด) หรือการเจาะเลือดเพื่อบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย ทั้งหมดนี้ล้วนทำให้เสียศีลอด ส่วนการนำเลือดออกเพียงเล็กน้อยเพื่อการตรวจวิเคราะห์นั้น ก็ไม่มีผลกระทบต่อการถือศีลอด และเช่นเดียวกัน การมีเลือดออกโดยไม่ใช้ความตั้งใจ เช่น เลือดกำเดา หรือบาดแผล หรือการถอนฟัน ก็ไม่มีผลต่อการถือศีลอด

บุคคลที่สามารถละศีลอดในเดือนเราะมะฎอน:

กลุ่มที่ 1: บุคคลที่สามารถละศีลอดได้ และวาญิบต้องชดใช้ (กอฎอฮ์) มีดังต่อไปนี้:

หนึ่ง: ผู้ป่วยที่คาดว่าจะหายจากอาการเจ็บป่วย และการถือศีลอดก่อให้เกิดอันตรายหรือสร้างความยากลำบากแก่เขา

สอง: ผู้เดินทาง ไม่ว่าจะประสบความลำบากในการเดินทางหรือไม่ก็ตาม

หลักฐานของทั้งสองนั้นคือ อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

«...وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ...»

"และผู้ใดป่วย หรืออยู่ในการเดินทาง ก็จงถือใช้ในวันอื่นแทน"

¹ บันทึกโดยอบูดาวูด (2380) อัศดุรุมิซีย์ (719) และอิบนุมญะฮ์ (676)

(อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 185)

สาม: สตรีที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร หากการถือศีลอดสร้างความยากลำบากสำหรับนางทั้งสอง หรือก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวนางทั้งสอง หรือบุตรของพวกนาง และนางทั้งสองถือว่าอยู่ในสถานะเดียวกับผู้ป่วย ดังนั้นอนุญาตให้นางทั้งสองละศีลอดได้ แต่วาญิบสำหรับทั้งสองต้องชดเชยการถือศีลอดในเวลาอื่น

สี่: ผู้หญิงที่มีรอบเดือนและนิฟาสจำเป็นต้องละศีลอด การถือศีลอดของทั้งสองไม่เศาะห์ (ใช้ไม่ได้) และทั้งสองต้องถือศีลอดชดเชยในวันอื่น ๆ

กลุ่มที่ 2: ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ละศีลอด และจำเป็นต้องจ่ายกัฟฟาเราะฮ์โดยไม่ต้องถือศีลอดออกได้แก่:

หนึ่ง: ผู้ป่วยด้วยโรคที่ไม่คาดว่าจะหาย

สอง: ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถถือศีลอดได้

ดังนั้นบุคคลเหล่านี้ละเว้นการถือศีลอด และพวกเขาต้องให้อาหารแก่คนยากจนหนึ่งคนสำหรับทุกวันของเดือนเราะมาฎอน ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะสมองเสื่อมจนหมดสติสัมปชัญญะ (ขาดสติ) แท้จริงเขาเป็นผู้ที่พ้นจากข้อบังคับทางศาสนา ดังนั้น ให้เขางดการถือศีลอดและไม่ต้องจ่ายอะไร

เวลาในการชดใช้และบทบัญญัติว่าด้วยการผ่อนผันการชดใช้

การถือศีลอดชดเชยรวมกันเป็นวาญิบให้กระทำภายในช่วงระหว่างรวมกันนั้นกับรวมกันถัดไป และที่ดีที่สุดคือ การรีบเร่งสู่การ

กอฏอฮ์ (ชด) ไม่อนุญาตเลื่อนการถือศีลอดชดไปจนพ้นรอมฎอน
ถัดไป จากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า :

«كَانَ يَكُونُ عَلَيَّ الصَّوْمُ مِنْ رَمَضَانَ، فَمَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقْضِيَ إِلَّا فِي شَعْبَانَ
لِمَكَانِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ».

"ครั้งหนึ่งฉันมีหน้าที่ต้องถือศีลอดชดจากเดือนรอมฎอน แต่ฉันไม่
สามารถทำได้นอกจากในเดือนชะอ์บาน เนื่องจากการกิจในการรับใช้
ท่านนบี" บางครั้งฉันมีศีลอด (ที่ต้องชดใช้) ในเดือนรอมฎอน และฉัน
ไม่สามารถชดใช้ได้เลยจนกระทั่งถึงเดือนชะอ์บาน เนื่องจากการกิจใน
การรับใช้ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ "1.

ดังนั้น ใครก็ตามที่เลื่อนการถือศีลอดชดจนเลยเดือนเราะมะฎอน
ถัดไป ก็มีอยู่สองกรณี:

1- เลื่อนออกไปได้ด้วยเหตุผลทางหลักบทบัญญัติที่ถูกต้อง เช่น
อาการเจ็บป่วยยังคงต่อเนื่องจนเข้ารอมฎอนที่ 2 ดังนั้นกรณีนี้ มีเพียง
หน้าที่ถือศีลอดชดเท่านั้น

2- หากเลื่อนการถือศีลอดชดโดยไม่มีข้อผ่อนผันตามบทบัญญัติ
ศาสนา ก็ย่อมทำบาปเพราะการประวิงเวลา และจำเป็นต้องเตาบะฮ์กลับ
ใจต่ออัลลอฮ์ ทำการถือศีลอดชด และให้อาหารแก่คนยากจนต่อหนึ่ง
วันที่ขาดศีลอด

การถือศีลอดสุนนนะฮ์ (ภาคสมัครใจ) สำหรับผู้ที่มีศีลอดที่ต้อง

¹ รายงานโดย ฮัศบุคอริฮ์ (1849) และมุสลิม (1846)

ชดใช้ (กอฏอ):

ผู้ใดที่มีการถือศีลอดที่ต้องชดใช้ (กอฏอ) ของเดือนเราะมะฎอน แท้จริงสิ่งที่ประเสริฐที่สุดสำหรับเขาคือ การรับชดใช้ก่อนการถือศีลอดภาคสมัครใจ แต่หากการถือศีลอดขณะสุประภทที่มีเวลาจำกัด เช่น การถือศีลอดวันอารอฟะฮ์และวันอาชูรออ ก็ให้ถือศีลอดเหล่านั้นก่อนการชดใช้การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน เนื่องจากการชดใช้มีเวลาที่กว้างขวาง ส่วนวันอาชูรออและวันอารอฟะฮ์นั้น หากปล่อยให้พ้นเวลาที่ย่อมพลาดไป แต่อย่าถือศีลอดหกวันในเดือนเซาวาล เว้นเสียแต่หลังจากการชดใช้การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนแล้ว

การถือศีลอดที่ต้องห้าม:

- 1- ถือศีลอดในวันอิดีลฟิตรี และวันอิดีลอัฎฮา เนื่องจากมีข้อห้าม
- 2- การถือศีลอดในวันศุกร์ของเดือนซุลฮิจญะฮ์ ยกเว้นสำหรับผู้ประกอบพิธีหัจญ์แบบตะมัดตุอ์และกิรอนในหัจญ์ หากเขาไม่มีความสามารถที่จะเชือดสัตว์พลี วันศุกร์คือ: วันที่สิบเอ็ด วันที่สิบสอง และวันที่สิบสาม ของเดือนซุลฮิจญะฮ์

- 3- วันสงฆ์ด้วยเหตุแห่งความสงฆ์ ซึ่งก็คือวันที่ 30 ของเดือนชะอฺบาน หากคืนนั้นเป็นคืนที่มีเมฆหรือฝุ่นที่ขัดขวางการเห็นฮิลาล (จันทร์เสี้ยว).

การถือศีลอดที่มักรูฮ์ (น่ารังเกียจ):

- 1- การเจาะจงเดือนเราะฎอญ์ด้วยการถือศีลอด
- 2- การถือศีลอดเฉพาะวันศุกร์วันเดียวเป็นเอกเทศ เนื่องจากการห้ามในเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น หากถือศีลอดวันหนึ่งก่อนหน้าหรือหลังจากนั้น ความน่ารังเกียจก็หมดไป

การถือศีลอดที่เป็นชุนนะฮฺ (สิ่งที่ควรถือศีลอด)

1- หกวันในเดือนเซาวาล 2- การถือศีลอดในเก้าวันแรกของเดือนชุลหิจญะฮฺ โดยที่เน้นยิ่งคือวันอะเราะเราะฮฺ (วันที่ 9 ชุลหิจญะฮฺ) เว้นแต่สำหรับผู้ประกอบพิธีหัจญ์ ไม่เป็นชุนนะฮฺสำหรับเขาที่จะถือศีลอด และการถือศีลอดในวันดังกล่าวเป็นการลบล้างบาปสองปี 3- การถือศีลอดสามวันของทุกเดือน และดีที่สุดคือบรรดาวันสิฆา ใต้แก้ววันที่สิบสาม สิบสี่ และสิบห้าของทุกเดือนตามจันทร์คติ 4- การถือศีลอดวันจันทร์และวันพฤหัสบดีของทุกสัปดาห์ เพราะท่านนบี ﷺ ได้ถือศีลอดในวันดังกล่าว เนื่องจากการทำงานของปวงบ่าวจะถูกลงโทษในสองวันนั้น

การถือศีลอดภาคสมัครใจ:

1- การถือศีลอดของนบีดาอูด อะลัยฮิสสลาม ซึ่งท่านจะถือศีลอดวันหนึ่งและละศีลอดอีกวันหนึ่ง

2- การถือศีลอดในเดือนของอัลลอฮ์คือเดือนมุหฺรร์รอม ซึ่งเป็นเดือนที่ดีที่สุดที่ส่งเสริมให้ถือศีลอด และที่เน้นย้ำที่สุดคือการถือศีลอดในวันอาชูรอ ซึ่งเป็นวันที่ 10 ของเดือนมุหฺรร์รอม และให้ถือศีลอดวันที่ 9 ควบคู่กับมันด้วย ตามคำกล่าวของท่านเราะสูลุลลอฮ์ที่ลุลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิมว่า:

«لَيْتَ بَقِيَّتُ إِلَى قَابِلٍ لِأَصُومَنَّ التَّاسِعَ».

“หากฉันยังมีชีวิตอยู่จนถึงปีหน้า แน่แน่นอนฉันจะถือศีลอดในวันที่
เก้า”¹. และจะลบล้างบาปของหนึ่งปีก่อนหน้านั้น

หัวข้อที่ห้า: การประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์

ในทางภาษา คำว่า ฮัจญ์ หมายถึง การมุ่งหมาย ตามหลักวิชาการ
คือ การมุ่งสู่มัสยิดอัลหะรอมและบรรดาสถานที่ที่ประกอบพิธี ในเวลาที่
ถูกกำหนด เพื่อประกอบพิธีกรรมเฉพาะ

และ "อุมเราะฮ์" ตามหลักภาษา คือ การเยี่ยมชม การเขียน
ตามหลักวิชาการ คือ การเยี่ยมชมมัสยิดหะรอม ในเวลาใดก็ได้
เพื่อประกอบพิธีกรรมเฉพาะ

การประกอบพิธีฮัจญ์นั้น เป็นหนึ่งในหลักการอิสลาม และเป็น
หนึ่งในองค์ประกอบหรือโครงสร้างหลักอันยิ่งใหญ่ของอิสลาม และ
ได้ถูกบัญญัติในปีที่แก้อิฮัจญ์เราะฮ์ศักราช ท่านนบี ﷺ ได้ประกอบพิธี
ฮัจญ์เพียงครั้งเดียว และนั่นคือฮัจญ์อ้อลา

การประกอบพิธีฮัจญ์เป็นข้อบังคับให้ปฏิบัติครั้งหนึ่งในชีวิต
สำหรับผู้ที่มีความสามารถ และสิ่งที่ทำมากกว่านั้น ก็ถือว่าการ
สมัครใจ ส่วนการประกอบพิธีอุมเราะฮ์นั้น ถือเป็นวาญิบ ตามพรรณนะ
ของบรรดานักวิชาการศาสนาจำนวนมาก ด้วยหลักฐานจากคำกล่าว
ของท่านนบี ﷺ เมื่อมีผู้ถามว่า: “สำหรับผู้หญิงมีการนิหัดที่จำเป็น

¹ บันทึกโดยมุสลิม (1134)

หรือไม่?” ท่านตอบว่า:

«نَعَمْ، عَلَيْهِنَّ جِهَادٌ لَا قِتَالَ فِيهِ: الْحُجُّ وَالْعُمْرَةُ».

ใช่ สำหรับพวกนางนั้นมีการญีฮาด (การต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์) ที่ไม่มีการสู้รบอยู่ในนั้น คือ ฮัจญ์และอุมเราะฮ์¹.

เงื่อนไขที่จำเป็นในการประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์

- 1- อิสลาม
2. มีสติสัมปชัญญะ
- 3- บรรลุศาสนภาวะ
4. ความเป็นไท(อิสระ)
- 5- มีความสามารถ

สำหรับผู้หญิงนั้นต้องมีข้อที่หกเพิ่มมา คือนางต้องมีมะหรัอม (บรรดาญาติที่แต่งงานกันมิได้)ร่วมเดินทางกับนางด้วยเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ เพราะไม่อนุญาตให้นางเดินทางโดยไม่มีมะหรัอม ไม่ว่าจะไปประกอบพิธีฮัจญ์หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดก็ตาม ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

«لَا تُسَافِرُ الْمَرْأَةُ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ، وَلَا يَدْخُلُ عَلَيْهَا رَجُلٌ إِلَّا وَمَعَهَا مَحْرَمٌ».

"ผู้หญิงอย่าได้เดินทาง เว้นแต่จะมีมะหรัอมร่วมไปกับนางด้วย และอย่าให้ชายคนใดเข้าไปหานาง เว้นแต่จะมีมะหรัอมอยู่กับนาง"².

¹ บันทึกโดยอะหมัด (25198), อันนะซาอีย์ (2627), และอิบนุมญาอีย์ (2901)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (1862) และมุสลิม (1341)

มะหรีอของผู้หญิง คือ สามีของเธอ หรือผู้ที่ห้ามแต่งงานกับเธอ อย่างถาวร ทางสายเลือด เช่น พี่ชายหรือน้องชายของนาง บิดาของนาง ลูกของนาง หลานชายของพี่ชายน้องชายของนาง และน้ำชายของนาง หรือด้วยเหตุอันอนุญาต เช่น พี่ชายร่วมดื่มนม หรือด้วยการเกี่ยวดอง เช่น สามีของมารดาของนาง และลูกชายของสามีของนาง

มีความสามารถ คือ ความสามารถทางทรัพย์สินและทางร่างกาย กล่าวคือ สามารถขึ้นพาหนะและแบกรับการเดินทางได้ และมีทรัพย์สินเป็นค่าใช้จ่ายที่เพียงพอสำหรับการไปและกลับ และยังมีค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูที่เพียงพอสำหรับบรรดาบุตรของเขาและผู้ที่เขามีหน้าที่ต้องออกค่าใช้จ่ายเลี้ยงดู จนกว่าเขาจะกลับไปหาพวกเขา

และเส้นทางไปประกอบพิธีหัจญ์ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของเขา

และผู้ใดที่มีความสามารถทางการเงินแต่ไม่มีความสามารถทางร่างกาย เช่น เป็นผู้สูงอายุชราภาพมาก หรือป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่ไม่คาดว่าจะเป็นหาย เขาจำเป็นต้องมอบหมายให้ผู้อื่นประกอบพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์แทนเขา

เงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับผู้ที่สามารถประกอบพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์แทนผู้อื่นได้ มีสองประการ:

- 1- เป็นผู้ที่สามารถประกอบพิธีหัจญ์อันเป็นบัญญัติบังคับได้อย่างถูกต้อง คือมุสลิมที่บรรลุนิติภาวะและมีสติสัมปชัญญะ
- 2- ได้ประกอบพิธีฮัจญ์สำหรับตนเองแล้ว คือฮัจญ์อิสลาม

เวลาและสถานที่ (มีกอต) สำหรับการอิหฺรอม

มีกอต (เขตกำหนด): เป็นรูปพหูพจน์ของคำว่า “มีกอต” ในทางภาษา หมายถึง: ขอบเขต ส่วนตามบทบัญญัติศาสนา หมายถึง: สถานที่ประกอบอิบาดะฮ์หรือช่วงเวลาของการอิบาดะฮ์นั้น

สำหรับการประกอบพิธีฮัจญ์ มีมีกอตเชิงเวลาและเชิงสถานที่:

1- มีกอตที่เกี่ยวกับเวลา: อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า:

{الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ...}

"(เวลา) การทำฮัจญ์นั้นมีหลายเดือนอันเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ดังนั้นผู้ใดที่ได้ให้การทำฮัจญ์จำเป็นแก่เขาในเดือนเหล่านั้น..." (อัล-บะเกาะเราะฮ์: 197)

และบรรดาเดือนเหล่านี้ คือ: เดือนเซาวาล เดือนซุลเกาะฮฺและสิบวันแรกของเดือนซุลหิจญะฮฺ

2- มีกอตเกี่ยวกับสถานที่: คือเขตแดนที่ผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ไม่สามารถผ่านเข้าไปในนครมักกะฮ์ได้ หากยังไม่ได้เข้าสู่สถานะการครองอิหฺรอมม ซึ่งเขตเหล่านั้นมีดังต่อไปนี้:

1- ซุลหุลัยฟะฮฺ เป็นมีกอต (สถานที่ครองอิหฺรอม) ของชาวมะดีนะฮฺ

2- อัลญุหฺฟะฮฺ: เป็นมีกอต (สถานที่ครองอิหฺรอม) ของชาวซามาวอียิปต์ และชาวมัฆริบ (กลุ่มประเทศฝั่งโมร็อกโค)

3- ก็อรุลมะนาซิล: ปัจจุบันรู้จักกันในชื่อ อัซซัยลฺ เป็นมีกอตของฆานัจญ์

4- ซาคู อีรกุ: เป็นมีกอต (สถานที่ครองอิหฺรอม) ของชาวอิรัก

5- ชะลัมลัม เป็นมีกอต (สถานที่ครองอิหฺรอม) ของชาวเยเมน

และผู้ใดก็ตามที่สถานที่พำนักของเขาอยู่ใกล้กับมักกะฮ์มากกว่ามีกอตเหล่านี้ แท้จริงเขาก็ตั้งเจตนาเข้าสู่การครองอิหฺรอมจากสถานที่พำนักของเขาเพื่อการประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์ สำหรับชาวมักกะฮ์ ก็ให้พวกเขาครองอิหฺรอมจากมักกะฮ์ และไม่จำเป็นต้องออกไปยังมีกอตเพื่อการครองอิหฺรอม ส่วนการทำอุมเราะฮ์: ให้พวกเขาออกไปยังอัลฮิลที่ใกล้ที่สุด (นอกเขตหะรอม) และทำการครองอิหฺรอมจากที่นั่น และผู้ใดก็ตามที่มีความประสงค์จะประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะฮ์ ก็จำเป็นต้องครองอิหฺรอมสำหรับการประกอบพิธีทั้งสองนั้น จากสถานที่ที่ท่านนบี ﷺ กำหนดไว้ ซึ่งก็คือมีกอตที่ได้อธิบายนมาก่อนแล้ว ดังนั้น ไม่อนุญาตให้ผู้ใดที่ต้องการประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะฮ์ ผ่านมีกอตเหล่านั้นไปโดยไม่ทำการครองอิหฺรอม

- ผู้ใดก็ตามที่ผ่านมาจากมีกอตที่ได้กล่าวถึง ซึ่งมีใช้ชาวเมืองนั้น ก็ให้ครองอิหฺรอมจากที่นั่น

- ผู้ใดก็ตามที่เส้นทางไปยังมักกะฮ์ของเขาไม่ผ่านมีกอตใด ๆ ที่ได้กล่าวถึง ไม่ว่าจะทางบก ทางทะเล หรือทางอากาศ ก็ให้ครองอิหฺรอมเมื่อเขาผ่าน ณ จุดที่คู่ขนานกับมีกอตที่ใกล้ที่สุด ตามคำกล่าวของอุมรฺ อิบฺนุลค็อฏฏ็อบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ: "จงมองดูสิ่งที่อยู่ตรงกับมันตาม

ทางของพวกเจ้า”¹.

- ผู้ใดที่เดินทางเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะห์โดยเครื่องบิน ผู้ นั้นจำเป็นต้องเข้าสู่การอิห์รอมเมื่อเครื่องบินผ่านตรงกับเขตมีกอดที่อยู่ บนเส้นทางการบิน ไม่นอญูดให้เขาเลื่อนการเข้าสู่การอิห์รอมไป จนถึงตอนที่เครื่องบินลงจอดที่สนามบิน

อิห์รอม:

คือการตั้งเจตนาเพื่อเข้าสู่การประกอบพิธีอุมเราะห์หรือฮัจญ์ ดังนั้น การอิห์รอมเพื่อทำฮัจญ์นั้น คือ: การตั้งเจตนา (เนียะฮ์) เข้าสู่พิธีฮัจญ์ และในการอิห์รอมเพื่อทำอุมเราะห์นั้น คือ การตั้งเจตนาเพื่อเข้าสู่การ ประกอบพิธีอุมเราะห์ และไม่ถือว่าเป็นผู้ทำการอิห์รอม นอกจากเมื่อได้ ตั้งเจตนา (เนียะฮ์) เพื่อเข้าสู่พิธีกรรม (ฮัจญ์หรืออุมเราะห์) แล้วเท่านั้น ส่วนการเพียงแค่อวมใส่ชุดอิห์รอมโดยไม่มีเจตนา (เนียะฮ์) นั้น ย่อมไม่ถือว่าเป็นการอิห์รอม

สิ่งที่เป็นมุสตะฮับ(ควรปฏิบัติ)ในการอิห์รอม:

1- อาบน้ำก่อนทำการอิห์รอมเพื่อการทำฮัจญ์หรืออุมเราะฮ์ให้ทั่ว ทั้งร่างกาย

2- ผู้ชายใช้น้ำหอมบนร่างกาย แต่ไม่ใช่บนชุดอิห์รอม

3- สวมชุดอิห์รอมซึ่งเป็นผ้าฝ้ายบนและฝ้ายล่างสีขาว และรองเท้ายาว

---

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1531)

4- ให้ทำการอิห์รอมขณะโดยสารพาหนะ โดยหันหน้าไปทางกิบละฮ์
ประเภทของการประกอบพิธีฮัจญ์:

มุห์ริม (ผู้ทำการอิห์รอม) มีสิทธิเลือกตามทีประสงค์จากการ
ประกอบฮัจญ์ทั้งสามแบบ ได้แก่:

1- ตะมัดตุอ คือ การอิห์รอมเพื่ออุมเราะฮ์ในเดือนแห่งการทำฮัจญ์
ทำให้อุมเราะฮ์เสร็จสิ้นและออกจากอิห์รอม แล้วจึงเข้าสู่การอิห์รอม
เพื่อฮัจญ์ในปีเดียวกันนั้น

2- อัล-อิฟรอด: คือ ทำการอิห์รอมเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์โดยอย่าง
เดียวจากมีกอด และคงอยู่ในอิห์รอมของเขาจนกว่าจะปฏิบัติพิธีกรรม
ต่างๆ ของการทำฮัจญ์

3. อัล-กิรอน: คือ การอิห์รอมสำหรับฮัจญ์และอุมเราะฮ์พร้อมกัน
หรือครองอิห์รอมด้วยอุมเราะฮ์ก่อน แล้วจึงผนวกฮัจญ์เข้ากับมันก่อน
เริ่มแกะวาวฟของอุมเราะฮ์ โดยตั้งเจตนาอุมเราะฮ์และฮัจญ์จากมีกอด
หรือก่อนเริ่มแกะวาวฟของอุมเราะฮ์ และทำการแกะวาวฟและสะเอ
สำหรับทั้งสอง

ผู้ที่ประกอบพิธีฮัจญ์แบบตะมัดตุอและกิรอน (ยกเว้นชาวมักกะฮ์)
ต้องจ่ายค่าไถ่

และที่ดีที่สุดในบรรดาฮัจญ์ทั้งสามประเภทนี้คือ อัคตะมัดตุอ เพราะ
ท่านนบี ﷺ ได้สั่งให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านปฏิบัติตามนั้น¹

¹ บันทึกโดยมุสลิม (1211)

รองลงมาคือ กิรอน เพราะเป็นทั้งหัจญ์และอุมเราะฮฺ แล้วจึงเป็น อิฟรอด

ค) เมื่อเขาครองอิหฺรอมด้วยหนึ่งในรูปแบบการประกอบพิธีเหล่านี้ ก็ให้กล่าวตัดบิยะฮ์ทันทีภายหลังการอิหฺรอม โดยกล่าวว่า:

«لَبَيْكَ اللَّهُمَّ لَبَيْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمَلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ».

"โอ้อัลลอฮฺฉันตอบสนองคำเรียกร้องของพระองค์ฉันตอบสนอง พระองค์ ฉันตอบสนองพระองค์ ไม่มีสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์ แท้จริงการสรรเสริญทั้งหลายความโปรดปรานและอำนาจเป็นสิทธิของ พระองค์ ไม่มีสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์"¹.

สิ่งดังกล่าวเป็นซุนนะฮ์ และเป็นที่ส่งเสริมให้กระทำให้มาก โดย ผู้ชายให้กล่าวออกเสียงดัง ส่วนสตรีให้กล่าวเฉพาะตัวได้ยืน

เวลา: ให้เริ่มกล่าวหลังจากเข้าสู่การอิหฺรอม และเวลาสิ้นสุดมี ดังต่อไปนี้:

หนึ่ง: ผู้ประกอบพิธีอุมเราะฮ์ให้ยุติการกล่าวตัดบิยะฮ์ก่อนเริ่มฏะวาฟ

สอง: ผู้ประกอบพิธีหัจญ์ให้ยุติการตัดบิยะฮ์เมื่อเริ่มขว้างเสาหินญุม เราะฮฺตลอดเกาะบะฮ์ในวันอีด

สิ่งต้องห้ามของการครองอิหฺรอม:

หนึ่ง: การโกน ตัด หรือถอนไม่ว่าจะเป็นผมหรือขนจากส่วนใด ส่วนหนึ่งของร่างกาย

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีฮ์ (1549)

สอง: ห้ามตัดหรือเล็มเล็บจากเท้าหรือมือโดยไม่มีข้อจำเป็น หาก
เล็บหักแล้วเอาออก ก็ไม่ต้องชำระพิศยะสุ

สาม: การคลุมศีรษะของผู้ชายด้วยการติดกับศีรษะโดยตรง เช่น
หมวก และผ้าคลุมหัว

สี่: การที่ผู้ชายสวมเสื้อผ้าที่ตัดเย็บดีทั้งร่างกาย หรือบางส่วนของ
ร่างกาย เช่น เสื้อผ้าโพกศีรษะ หรือกางเกง สิ่งที่ยับ: หมายถึง สิ่งที่ตัด
เย็บขึ้นให้พอดีกับอวัยวะ เช่น รองเท้าคุฟ ถุงมือ และถุงเท้า สำหรับ
ผู้หญิงนั้น อนุญาตให้นางสวมใส่เสื้อผ้าตามต้องการขณะอิหฺรอม
เนื่องจากนางจำเป็นต้องปกปิด เว้นแต่ว่าไม่อนุญาตให้นางสวมบुरुกัฮ์
และให้นางปกปิดใบหน้าของนางด้วยผ้าคลุมหัวหรือญิลบาบ มิใช่ด้วย
บुरुกัฮ์ เมื่อมีชายแปลกหน้าเดินผ่านมา และไม่สวมถุงมือที่มือทั้งสอง
ของเธอ

ห้า : เครื่องหอม (น้ำหอม); เนื่องจากผู้ครองเอี๊ยะหุรอมพึงต้อง
หลีกเลี่ยงจากความฟุ้งเฟ้อและความสวยงามของคุนฮาและความ
เปลือยเปลือยของมัน และหันหน้าไปสู่โลกหน้า

หก: การฆ่าและการล่าสัตว์ป่า คังนั้นผู้ที่ครองอิหฺรอมไม่อนุญาตล่า
สัตว์ป่า ไม่ช่วยในการล่ามัน และไม่เชื่อคมัน

ห้ามผู้ครองอิหฺรอมรับประทานจากสิ่งที่เขาล่าเอง หรือสิ่งที่ถูกล่า
เพื่อเขา หรือสิ่งที่เขามีส่วนช่วยในการล่ามัน เพราะสำหรับเขาแล้วสิ่ง
นั้นเสมือนซากสัตว์ที่ตายเองโดยไม่เชือด

ส่วนการล่าสัตว์ทะเลนั้น ไม่เป็นที่ห้ามแก่ผู้ที่ครองอิหฺรอมในการ

ล่ามัน และไม่เป็นที่ห้ามแก่เขาในการเชือดสัตว์บ้าน เช่น ไก่ และสัตว์ เลี้ยงเช่น อูฐ วัว แกะ เพราะมันไม่ถือว่าเป็นการล่าสัตว์

7: จัดการแต่งงาน ไม่ว่าจะจัดให้แก่ตัวเองหรือให้ผู้อื่น หรือเป็น พยานในการแต่งงาน

แปล: การมีเพศสัมพันธ์ : ผู้ใดมีเพศสัมพันธ์ก่อนการทะเลาะวิวาทครั้งแรก หักญ์ของเขาจะถือเป็นโมฆะ และเขาจะต้องดำเนินต่อและทำ พิธีกรรมหักญ์ของตนให้ครบถ้วน และเขาจะต้องประกอบหักญ์ใหม่ ซดใช้ในปีถัดไป และเขาจะต้องเชือดอูฐหนึ่งตัว แต่หากมีเพศสัมพันธ์ หลังจากทะเลาะวิวาท (การปลดอูฐครั้งแรก) การประกอบพิธี หักญ์ของเขาไม่เป็นโมฆะ และต้องเชือดสัตว์หนึ่งตัว

และผู้หญิงในเรื่องนั้นเหมือนกับผู้ชายหากนางยินยอมโดยสมัครใจ

สิ่งต้องแก้: การสัมผัสกันที่ไม่ถึงขั้นร่วมเพศ ดังนั้นจึงไม่อนุญาต ให้ผู้ครองอิห์รอมสัมผัสสตรี เพราะเป็นหนทางไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ที่ต้องห้าม และความหมายของคำว่า “การสัมผัส” ในที่นี้คือ การสัมผัส สตรีด้วยความใคร่

การประกอบพิธีอุมเราะฮ์:

ก- รุก่น (องค์ประกอบหลัก) ของการประกอบพิธีอุมเราะฮ์

1- การอิห์รอม.

2. การทอวาฟ (การเดินเวียนรอบกะบะฮ์)

3- การสะเออ

ข- สิ่งที่เป็นวาญฺิณในการประกอบพิธีอุมเราะฮ์

- 1- อิหฺรอมจากมิกอต (เขตที่ถูกกำหนดไว้) ที่ชอบด้วยบทบัญญัติ
- 2- การ โคนศรียะหรือตัดผมให้สั้น

ค: วิธีการทำอุมเราะฮ์:

สิ่งแรกที่ผู้ประกอบอุมเราะฮ์เริ่มทำคือ การเฆาะวาฟเจ็ครอบ โดยเริ่มจากหินดำและสิ้นสุดที่หินดำนั้น และในระหว่างการเฆาะวาฟต้องอยู่ในสภาพมีน้ำละหมาด และปกปิดเอาเราะฮ์จากสะดือถึงหัวเข่า ส่งเสริมให้เขาทำการอิฎฎิบาอ์ตลอดช่วงการตอวาฟทั้งหมด คือให้เปิดไหล่ขวา โดยวางส่วนกลางของผ้าอิหฺรอมไว้ใต้รักแร้ขวา และให้ปลายทั้งสองของผ้าั้นคลุมบนไหล่ซ้าย และเมื่อเขาวนครบรอบที่เจ็ดแล้ว ก็ให้เลิกอิฎฎิบาอ์ และคลุมไหล่ทั้งสองของเขาด้วยริดาอ์ของเขา

ให้เขาหันหน้าไปที่หินดำ และหากเขาสามารถจูบมันได้ ก็ให้จูบมัน แต่หากเขาไม่สามารถจูบมันได้ ก็ให้สัมผัสมันด้วยมือขวา หากเป็นไปได้ แล้วจูบมือของเขา และหากเขาไม่สามารถสัมผัสหินดำได้ ก็ให้เขายกมือขวาขึ้นทำการแบมือเป็นสัญลักษณ์ไปทางหินดำ พร้อมกับกล่าวว่า "อัลลอฮุอักบร" (อัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่ที่สุด) เพียงครั้งเดียว โดยไม่จูบมือ และไม่หยุดยืน จากนั้นให้ดำเนินการเฆาะวาฟต่อไป โดยให้กะอูบะฮ์อยู่ทางซ้ายของตน และตามซุนนะฮ์ให้เดินเร็ว (ร็มล์) ในช่วงสามรอบแรก คำว่า "ร็มล์" คือการเดินเร็วด้วยการก้าวสั้นๆ

และเมื่อเดินผ่านมุมชะมานียฺ (ซึ่งเป็นมุมที่สี่ของกะอูบะฮ์) หากสามารถทำได้ ก็ให้สัมผัสมันด้วยมือขวา โดยไม่ต้องกล่าวตักบิรและไม่

ต้องจูบมัน แต่หากไม่สามารถสัมผัสมันได้ ก็ให้เดินต่อไป โดยไม่ต้อง
แบมือเป็นสัญลักษณ์ไปยังมุมยะมานีย์ และไม่ต้องกล่าวตักบิร และเมื่อ
อยู่ระหว่างมุมยะมานีย์กับหินดำ ให้กล่าวว่า:

{...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ}

"โอ้พระเจ้าของเรา โปรดประทานให้แก่พวกเรา ซึ่งสิ่งดีงามในโลก
นี้ และสิ่งดีงามในปรโลก และโปรดคุ้มครองพวกเราให้พ้นจากการ
ลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด" (ซูเราะฮ์ อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 201)

และเมื่อเสร็จจากการเฝ้าเวลา ก็ทำการละหมาดสองร็อกอะฮ์หลัง
มะกอมอิบรอฮีม หากมีความสะดวก แต่ถ้าไม่มีความสะดวก ก็จง
ละหมาด ณ ที่ใดก็ได้ในมัศยิดิลฮะรออม และเป็นซุนนะฮ์ให้อ่านใน
ร็อกอะฮ์แรกหลังจากซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ ซูเราะฮ์ (อัลกาฟิรูน) และใน
ร็อกอะฮ์ที่สองหลังจากซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ ให้อ่านซูเราะฮ์อัลอิคลาศ
จากนั้นให้มุ่งหน้าไปยังทางเดินสะแอ และให้ทำการสะแอระหว่าง
ศอฟาและมัรวะฮ์จำนวน 7 เที้ยว โดยนับการเดินจากศอฟาไปยังมัร
วะฮ์เป็น 1 เที้ยว และการเดินกลับจากมัรวะฮ์ไปยังศอฟาเป็น 1 เที้ยว

การสะแอเริ่มต้นที่เนินเขาศอฟา แล้วขึ้นไปบนนั้น หรือยืนอยู่ ณ ที่
นั้น และการขึ้นไปบนเนินเขาศอฟานั้นประเสริฐกว่า หากทำได้
โดยสะดวก และในขณะที่ให้อ่านคำดำรัสของอัลลอฮ์ตะอาลาที่ว่า:

{إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ...}

"แท้จริงภูเขาศะฟา และภูเขามัรวะฮ์นั้น เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดา

เครื่องหมายของอัลลอฮ์..." (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 158)

เป็นซุนนะฮ์ให้หันหน้าไปยังทิศกิบละฮ์ แล้วสรรเสริญอัลลอฮ์ และกล่าวตักบีร์ โดยกล่าวว่า:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَّهُ، وَتَصَرَ عَبْدُهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ».

ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพสักการะอย่างแท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่กว่าทุกสิ่ง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพสักการะอย่างแท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ เพียงผู้เดียว ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ อำนาจทั้งหมดเป็นของพระองค์ และการสรรเสริญทั้งหมดเป็นของพระองค์ พระองค์ทรงให้มีชีวิตและให้ตาย และพระองค์คือผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่ง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพสักการะอย่างแท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ เพียงผู้เดียว พระองค์ทรงทำให้สัญญาของพระองค์สำเร็จ ทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ และทรงปราบปรามฝ่ายทั้งหลายแต่เพียงผู้เดียว¹ จากนั้น ให้เขาวิ่งวนตามทีสะดวก โดยยกมือขึ้น และให้ทำการรำลึกถึงอัลลอฮ์และวิ่งวนนี้ซ้ำสามครั้ง จากนั้นจึงลง แล้วเดินสู่มัจร๊ะฮ์ด้วยการเดินปกติ เมื่อถึงจุดไฟสีเขียวแรก ก็ให้ผู้ชายวิ่งเหยาะๆ อย่างรวดเร็ว จนกว่าจะถึงจุดไฟสีเขียวที่สอง ส่วนสตรีนั้น ไม่ถูกบัญญัติให้นางวิ่งระหว่างสัญลักษณ์ให้

¹ บันทึกโดย มุสลิม (1218)

วังทั้งสอง เพราะนางเป็นเอาระยะ แต่สิ่งที่ถูกบัญญัติสำหรับนางคือการเดินตลอดการสะอ่ำทั้งหมด จากนั้นก็เดิน แล้วขึ้นไปยังภูเขามรรวะฮ์หรือยืนอยู่ที่นั่น โดยการขึ้นไปบนนั้นข้อมประเสริฐกว่า หากสะดวกให้กล่าวและกระทำที่มรรวะฮ์เช่นเดียวกับที่เขาได้กล่าวและกระทำไว้ที่เศาะฟา เว้นแต่การอ่านอายะฮ์ ซึ่งคือพระดำรัสของอัลลอฮ์ตะอาลาว่า:

(إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ...)

แท้จริงภูเขาเศาะฟา และภูเขามรรวะฮ์นั้น เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาเครื่องหมายของอัลลอฮ์... เพราะสิ่งนี้แท้จริงแล้วถูกกำหนดไว้ให้กระทำเฉพาะเมื่อขึ้นไปยังศอฟา ในรอบแรกเท่านั้น จากนั้นก็ลงไปแล้วให้เดินปกติในบริเวณที่ให้เดิน และให้วิ่งเหยาะๆ อย่างรวดเร็วในบริเวณที่ให้เร่งฝีเท้า จนถึงเศาะฟา ให้ทำเช่นนั้น 7 ครั้ง โดยนับการไปเป็น 1 เที้ยว และการกลับเป็น 1 เที้ยว และส่งเสริมให้รำลึกถึงอัลลอฮ์และกล่าวดูอาอ์ให้มากในระหว่างสะอ่ำ ตามที่สะดวก และให้เป็นผู้สะอาดจากหะดัษเล็กและหะดัษใหญ่ แม้จะทำสะอ่ำโดยไม่ได้สะอาดจากหะดัษเล็กหรือหะดัษใหญ่ ก็ถือว่าใช้ได้ และเช่นเดียวกัน หากผู้หญิงมีประจำเดือนหรืออยู่ในภาวะนิฟาสหลังจากการตอวาฟ ให้เธอทำการสะอ่ำ และสิ่งนั้นก็เพียงพอสำหรับเธอ เพราะความสะอาดไม่ใช่เงื่อนไขในการสะอ่ำ แต่เป็นสิ่งที่พึงกระทำ

เมื่อเขาเสร็จสิ้นการสะอ่ำแล้ว ให้เขาโกนศีรษะหรือตัดผมให้สั้นลง และสำหรับผู้ชาย การโกนนั้นดีกว่า

ดังนั้น ด้วยกับการปฏิบัติมาทั้งหมด ผู้ทำอุมเราะฮ์จึงได้เสร็จสิ้นจาก
อุมเราะฮ์ของเขาแล้ว

การประกอบพิธีหัจญ์:

ก- รุก่น (องค์ประกอบหลัก) ของการประกอบพิธีฮัจญ์:

- 1- การอิห์รอม
- 2- การวุฎูฟที่อะรอฟะฮ์
3. การฏอวาฟอิฟาญะฮ์ (การเดินเวียนรอบกะบะฮ์)
- 4- การสะแอ

ข- สิ่งที่เป็นวาญิบในการประกอบพิธีหัจญ์:

- 1- ตั้งเจตนาเข้าพิธีหัจญ์ ณ ที่มีกอด (เขตที่ถูกกำหนดไว้)
  - 2- วุฎูฟ ณ ที่ทุ่งอะเราะเฬะฮ์ในวันที่ 9 ของเดือนซุลหิจญะฮ์จน
ตะวันตกดิน (สำหรับผู้ที่วุฎูฟกลางวัน)
  - 3- การปักค้ำกิ่งที่มุซตะลิมะฮ์ ในคืนวันที่สิบของเดือนซุล
ฮิจญะฮ์ จนถึงเที่ยงคืน
  - 4- ค้ำกิ่ง ณ ทุ่งมินาในค้ำกิ่งของวันดีฮริก (ในวันที่ 11, 12 และ
13 ของเดือนซุลหิจญะฮ์)
  - 5- การขว้างเสาหิน
  - 6- การโกนศีรษะหรือตัดผมให้สั้น
  - 7- การเฎาะวาฟะดาอู (เฎาะวาฟอ้อลา)
- ค- วิธีการประกอบพิธีฮัจญ์

ให้มุสลิมตั้งใจครองอิหม่ามเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์และกล่าวคำตัดบิ
ยะฮ์เมื่อถึงมิกออต โดยทำอัล-อิฟรูดหากเวลาคับขัน ครั้นเมื่อเขามาถึง
มักกะฮ์ก็ให้ทำการภูเขาวาฟและสะแอ และยังคงอยู่ในอิหม่ามของเขา
จนกว่าจะมุ่งหน้าไปยังอาระเราะซะฮ์ในวันอาระเราะซะฮ์ วันที่ 9 และอยู่ที่
นั้นจนดวงอาทิตย์ตกดิน

จากนั้นเขาก็ออกจากที่นั่นไปยังมุขอะลียะฮ์ พร้อมกับกล่าวคำตัดบิ
ยะฮ์ และพำนักอยู่ที่นั่นจนกระทั่งเขาละหมาดศุบฮ์ จากนั้นเขาก็อยู่ที่
นั่นต่อไป ทำการรำลึกถึงอัลลอฮ์ กล่าวคำตัดบิยะฮ์ และวิงวอน จนกว่า
แสงจะเริ่มสว่าง

เมื่อเริ่มสว่าง ให้เขาไปยังมินา ก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น แล้วขว้างเสา
หินอะฆะบะฮ์ อัล-อะกะอะบะฮ์ ด้วยก้อนกรวดเจ็ดก้อน จากนั้นให้เขา
โกนศีรษะหรือตัดผมให้สั้นลง และการโกนนั้นดีกว่า

จากนั้นเขาทำการภูเขาวาฟ อัล-อิฟาฎะฮ์ และสะแอครั้งแรกก็
เพียงพอสำหรับเขา และด้วยกับสิ่งดังกล่าว เขาก็ได้เสร็จสิ้นจากฮัจญ์
ของเขาแล้ว และเขาก็ได้รับการทะหัลลุลโดยสมบูรณ์

จากนั้นก็ยังมีเรื่องการขว้างเสาหิน ในวันที่ 11 และ 12 (ซุล
ฮิจญะฮ์) หากเขาต้องการกลับก่อนกำหนด (มุตะฮัจญิด) เขาจะต้อง
ขว้างเสาทั้งสามต้น โดยขว้างแต่ละเสาด้วยก้อนกรวดเจ็ดก้อน พร้อม
กับกล่าว 'อัลลอฮุ อักบัร' ทุกครั้งที่ขว้าง เริ่มจากเสาต้นเล็กที่อยู่ใกล้กับ
มัศยิดอัล-คอยฟี ตามด้วยเสาต้นกลาง และสุดท้ายคือเสาต้นใหญ่อะ
กอบะฮ์ (ญุมเราะฮ์ตุล อะกอบะฮ์) ซึ่งเป็นเสาสุดท้าย แต่ละเสาจะขว้าง

ด้วยก้อนหินเจ็ดก้อน หากประสงค์จะล่าช้าหลังจากวันที่สิบสอง ก็ให้ ขว้างเสาหินทั้งสามในวันที่สิบสาม ตามลักษณะเดียวกับวันที่สิบสอง และวันที่สิบเอ็ด

เวลาของการขว้างก้อนหิน: หลังเที่ยงตลอดทั้งสามวัน

และหากเขาออกจากมินาในวันที่ 12 ก่อนที่ดวงอาทิตย์จะตก ก็ไม่เป็นไร และหากเขาอยู่ต่อไปจนได้ทำการขว้างเสาหินหลังเที่ยงของ วันที่ 13 ก็จะดีกว่า เนื่องจากอัลลอฮ์ ตรัสว่า:

{...فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى...}

"แล้วผู้ใดรีบกลับในสองวัน ก็ไม่มีโทษใด ๆ แก่เขา และผู้ใดรั้งรอ ไปอีก ก็ไม่มีโทษใด ๆ แก่เขา (ทั้งนี้) สำหรับผู้ที่มีความยำเกรง"

(อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 203)

หากเขาต้องการจะออกเดินทาง ให้เขาทำการฎะวาฟอาลาเจ็ครอบ โดยไม่มีการสะอเอ

และที่ดีที่สุด หากเขาไม่มีสัตว์อัคร์มาด้วย คือ ทำการครองอิห์รอม เพื่ออุมเราะฮ์แบบตะมัดตุอ์ จากนั้นทำการอิห์รอมเพื่อฮัจญ์ในวันที่แปด ของเดือนซุลหิจญะฮ์ และปฏิบัติขั้นตอนของการทำฮัจญ์ดังที่ได้กล่าวมา ก่อนหน้านี้ และหากเขาทำการครองอิห์รอมเพื่อฮัจญ์และอุมเราะฮ์พร้อม กันก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ซึ่งเรียกว่า กิรอน คือ การครองอิห์รอมเพื่อ อุมเราะฮ์และฮัจญ์พร้อมกัน โดยมีฎะวาฟและสะอเอเพียงครั้งเดียว

บทที่สาม:

สิ่งที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรม

บรรดานักวิชาการ ขออรรถสิทธิ์ผู้ทรงสูงส่งทรงเมตตาท่านเหล่านั้น ได้อธิบายความรู้ที่จำเป็นต้องเรียนรู้ในฐานะข้อบังคับเหนือทุกคน และพวกเขาได้กล่าวถึงขอบเขตที่เป็นพริ้วอ้วน (วาญิบเหนือทุกคน) สำหรับมุสลิมทุกคนในการเรียนรู้สิ่งนั้น และในบรรดาสิ่งที่พวกเขา กล่าวถึงคือ: การศึกษาคำวินิจฉัยทางกฎหมายว่าด้วยการซื้อขาย สำหรับผู้ที่ประกอบการค้า เพื่อไม่ให้ตกอยู่ในสิ่งต้องห้ามหรือดอกเบี้ย โดยที่เขาไม่รู้ และมีรายงานจากเศาะฮาบะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม อันเป็นหลักฐานสนับสนุนข้อดังกล่าว

อุมร์ อิบnulค็อฎฎ็อบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม กล่าวว่า: อย่าให้ผู้ใดขายในตลาดของเรา นอกจากผู้ที่ได้เข้าใจศาสนาแล้ว"¹.

และอาลี บิน อับดุลิบบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม กล่าวว่า: "ผู้ใดประกอบการค้าก่อนที่จะศึกษาให้เข้าใจในฟิถ์ฮ์ (บทบัญญัติศาสนา) ย่อมตกลงไปในริบา แล้วก็ตกลงไป แล้วก็ตกลงไป (คือ: เขาตกลงไปในริบา)²

และท่านอับนุอาบิดิน ได้กล่าวโดยอ้างจากอัลอัลลามีย์ว่า: "ได้ถูก

¹ บันทึกโดยอัครมิรซีย์ (487) และท่านกล่าวว่า เป็นหะดีษ หะสัน เฆาะริบ และอัลอัลลามีย์ได้ให้สถานะว่า เป็นหะดีษ หะสัน

² ดู: หนังสือมุมนี อัมมุดจาง (2/22)

กำหนดให้เป็นวาญิบแก่ผู้ที่เป็นมุกลัฟทุกคนทั้งชายและหญิง ภายหลังจากได้เรียนรู้หลักศาสนาและทางนำแล้ว ให้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการอาบน้ำละหมาด การอาบน้ำยกหะดัษใหญ่ การละหมาด การถือศีลอด และความรู้เรื่องชะกาตสำหรับผู้ที่มีทรัพย์สินถึงเงื่อนไขของจำนวนที่กำหนด ตลอดจนหัจญ์สำหรับผู้ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ และหลักเกณฑ์การซื้อขายสำหรับบรรดาพ่อค้า เพื่อให้พวกเขาตระแวงระวังให้พ้นจากสิ่งที่น่าสงสัยและสิ่งที่เป็นมักรูฮ์ในกิจการเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทั้งหมด และเช่นเดียวกันสำหรับผู้ประกอบอาชีพช่าง ตลอดจนผู้ใดก็ตามที่ประกอบงานใด ก็เป็นวาญิบแก่เขาที่จะต้องรู้ถึงความรู้และบทบัญญัติของสิ่งนั้น เพื่อจะได้ละเว้นจากสิ่งต้องห้ามในเรื่องนั้น"¹.

อัล-นะวาวี رحمه الله กล่าวว่: "ส่วนในเรื่องของการค้าขาย การนิกาหุ (การแต่งงาน) และสิ่งที่คล้ายคลึงกับทั้งสองนั้น ซึ่งโดยสภาพเดิมมิได้เป็นสิ่งจำเป็นบังคับ จึงห้ามการเข้าดำเนินการในสิ่งนั้น ยกเว้นเมื่อได้รู้เงื่อนไขของมันเสียก่อน"².

และนี่คือกฎเกณฑ์บางประการที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงิน ซึ่งบทบัญญัติของศาสนาอิสลามได้กำหนดไว้:

1- ศาสนาได้อนุญาตทุกสิ่งที่มีผลประโยชน์บริสุทธิ์แท้ หรือมีน้ำหนักเหนือกว่า เช่น การซื้อขายสิ่งที่ศาสนาอนุมัติ การเช่าจ้าง และ

---

¹ หาซิชะฮ์อับนูอามิดีน (1/42)

² ดู : อัล-มััจญ์มูฮ์ (1/ 50).

สิทธิซุฟอะฮ์

2- ศาสนาได้บัญญัติทุกสิ่งที่เป็นหลักประกันสิทธิของผู้คนและการรักษาสิทธินั้นไว้ เช่น การจำนำและการตั้งพยาน

3- ศาสนาได้บัญญัติให้ทุกสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่คู่สัญญา เช่น การเลิกสัญญาโดยความยินยอมร่วมกัน สิทธิเลือก และเงื่อนไขในการซื้อขาย

4- ห้ามทุกสิ่งที่มีความไม่ยุติธรรมต่อผู้คน และห้ามกินทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นโดยมิชอบ เช่น ดอกเบี้ย การยึดเอาทรัพย์สินโดยไม่ชอบ และการกักตุน

5- ศาสนาบัญญัติให้การร่วมมือกันในเรื่องที่เป็นความดีทุกประการ เช่น การให้กู้ยืม การให้ยืมใช้ และการฝากทรัพย์สิน

6- ห้ามทุกสิ่งที่มีลักษณะเป็นการได้ทรัพย์สินโดยไม่ต้องทำงาน ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย เช่น การพนันและดอกเบี้ย

7- ห้ามการทำธุรกรรมทุกประเภทที่มีความคลุมเครือและความเสี่ยงเกินควรเป็นส่วนใหญ่ เช่น การขายสิ่งที่ผู้ขายมิได้เป็นเจ้าของ และการขายสิ่งที่ไม่ทราบชัด

8- ห้ามทุกสิ่งที่เป็นกลอุบายเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งต้องห้าม เช่น การซื้อขายแบบอินะฮ์

---

1 ซุฟอะฮ์ คือ สิทธิของหุ้นส่วนในการเรียกคืนส่วนแบ่งของหุ้นส่วนของตน จากผู้ที่ได้รับโอนส่วนแบ่งนั้นไปโดยมิค่าตอบแทนทางการเงิน.

2 บัซออลินะฮ์: คือ บุคคลขายสิ่งหนึ่งแก่ผู้อื่นด้วยราคาผ่อน (หรือเครดิต) แล้วส่งมอบให้แก่เขา จากนั้นผู้ขายเดิมซื้อสิ่งนั้นคืนมาก่อนที่จะได้รับชำระราคา ด้วยราคาสด ในราคาที่น้อยกว่านั้น

9- ห้ามสิ่งที่ทำให้หันเหจากการเชื่อฟังอัลลอฮ์ เช่น การซื้อขาย
หลังจากอะซานครั้งที่สองในละหมาดวันศุกร์

10- ห้ามทุกสิ่งที่มีอันตราย หรือก่อให้เกิดความเป็นศัตรูระหว่าง
มุสลิม เช่น การขายสิ่งต้องห้าม และการขายสินค้าตัดราคาทับการขาย
ของพี่น้องของตน

และเมื่อใดก็ตามที่มุสลิมรู้สึกข้องใจในข้อตัดสินชี้ขาดในประเด็น
หนึ่งๆ เขาก็จะถามบรรดานักวิชาการเกี่ยวกับเรื่องนั้น และจะไม่
ดำเนินการในเรื่องนั้น เว้นแต่หลังจากได้ทราบข้อตัดสินชี้ขาดทาง
ศาสนาในเรื่องนั้นแล้ว ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

{فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ}

"ดังนั้น พวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้" [อัน-นะหฺลุ :
43].

นี่คือสิ่งที่ข้าพเจ้าสามารถรวบรวมได้ เราขอให้อัลลอฮ์ ตะอาลา
ทรงโปรดประทานความรู้ที่เป็นประโยชน์และการทำงานที่ดีงามแก่เรา
แท้จริงพระองค์ทรงเป็นผู้ทรงเมตตาที่เลิศที่สุด ขออัลลอฮ์ทรงโปรด
ประทานพรและประทานความสันติแด่ท่านนบีมุฮัมมัดของพวกเรา แด่
วงศ์วานของท่าน และอัครสาวกของท่าน และโปรดประทานความ
สันติอย่างมากมาย

***

สารบัญ

สิ่งที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคนต้องเรียนรู้.....	2
คำนำ.....	2
บทที่หนึ่ง:.....	3
สิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลักการเชื่อมั่น.....	3
ข้อที่หนึ่ง: ความหมายของอิสลามและหลักการอิสลามห้าประการ....	3
ความสำคัญของเตาฮีด:.....	3
ความหมายของคำปฏิญาณ"ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพ บูชานอกจากอัลลอฮ์":.....	5
ส่วนเงื่อนไชของ (ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์) นั้นมีดังนี้:	6
ความหมายของคำปฏิญาณ "มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์":....	8
บทที่สอง ความหมายของการศรัทธาและหลักการของมัน:	9
1) การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และประกอบด้วยสามประการ:.....	11
1. การศรัทธาต่อการเป็นพระเจ้าผู้ทรงอภิบาลของพระองค์.....	11
2- ศรัทธาต่ออูลูฮียะฮ์ของพระองค์:.....	13
3. การศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์:	16
2) การศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์	25
3. การศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์.....	26
4) การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของพระองค์ อะลียิมุสสลาม: ...	27
5) การศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์:	29
ก. การศรัทธาต่อการฟื้นคืนชีพ.....	29
ข. การศรัทธาต่อการคิดบัญชีและการตอบแทน	29
ค. การศรัทธาต่อสวรรค์และนรก:.....	30
6) ศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาวะการณ์ทั้งดีและชั่ว:.....	30
หัวข้อที่สาม : อัลอิฮ์ซาน.....	32

หัวข้อที่สี่ : สารสังเขปว่าด้วยหลักการมูลฐานของอะฮ์ลซุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์.....	33
บทที่สอง: สิ่งที่เกี่ยวข้องกับอบิดอะฮ์	36
หัวข้อที่หนึ่ง: ความสะอาด	36
หนึ่ง: ประเภทของน้ำ.....	36
สอง: นะญิส (สิ่งสกปรก).....	37
สาม: สิ่งที่ยำห้มกระทำสำหรับผู้ที่มีหะดัษ:	39
สี่: มารยาทในการถ่ายทุกซ์:.....	42
ห้า: บทบัญญัติของการชำระล้างด้วยน้ำและการเช็ด:.....	43
หก: บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำละหมาด.....	43
เจ็ด: กฎการเช็ดบนรองเท้าและถุงเท้า:	46
แปด: ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการตะยัมมุมน	48
เก้า: หุกุมเกี่ยวกับเลือดประจำเดือนและเลือดนิฟาส (หลังคลอด):. 51	
หัวข้อที่สอง: การละหมาด.....	53
หนึ่ง: ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการอาซานและการอิกอมะฮ์.....	53
สอง: ความสำคัญและความประเสริฐของการละหมาด:	57
สาม: เงื่อนไขของการละหมาด.....	59
สี่ : รุกน (องค์ประกอบหลัก) ของการละหมาด	61
ห้า: สิ่งที่เป็นวาญิบในการละหมาด:	67
หก: สิ่งที่เป็นสุนนะฮ์ในการละหมาด.....	68
เจ็ด: รูปแบบการละหมาด	71
แปด: สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ (มักรูฮ) ในการละหมาด:.....	77
เก้า : สิ่งที่ทำให้เสียละหมาด:	78
สิบ: การสูญุดสะฮ์วีย์:.....	78
สิบเอ็ด: เวลาต่างๆ ที่ห้ามละหมาด:.....	81
สิบสอง: การละหมาดญะมาอะฮ์:.....	81

สิบสาม: การละหมาดในยามหวาดกลัว.....	84
คุณลักษณะการละหมาดในยามกลัว.....	85
สิบสี่: การละหมาดวันศุกร์:.....	86
ห้า: สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุนนะฮ์) ในวันศุกร์:.....	89
การถือวาทันละหมาดวันศุกร์.....	90
สิบห้า: การละหมาดของกลุ่มคนที่มีอุปสรรค:.....	90
สิบหก: การละหมาดอีดทั้งสอง.....	94
สิบเจ็ด: ละหมาดสุริเยคราสและจันทรคราส:.....	97
สิบแปด: การละหมาดขอฝน:.....	99
สิบเก้า: บทบัญญัติเกี่ยวกับศพ:.....	100
หัวข้อที่สาม: ซะกาต.....	104
1- นิยามซะกาตและสถานะของซะกาต:.....	104
2- เงื่อนไขที่ต้องจ่ายซะกาต:.....	105
3- ทรัพย์สินที่ต้องจ่ายซะกาต.....	106
หัวข้อที่สี่: การถือศีลอด.....	119
เงื่อนไขที่วาญิบต้องถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน:.....	120
หัวข้อที่ห้า: การประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์.....	129
เงื่อนไขที่จำเป็นในการประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์.....	130
เวลาและสถานที่ (มีกอด) สำหรับการอิห์รอม.....	132
อิห์รอม:.....	134
การประกอบพิธีอุมเราะฮ์:.....	138
การประกอบพิธีฮัจญ์:.....	143
บทที่สาม:.....	146
สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม.....	146

***

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

